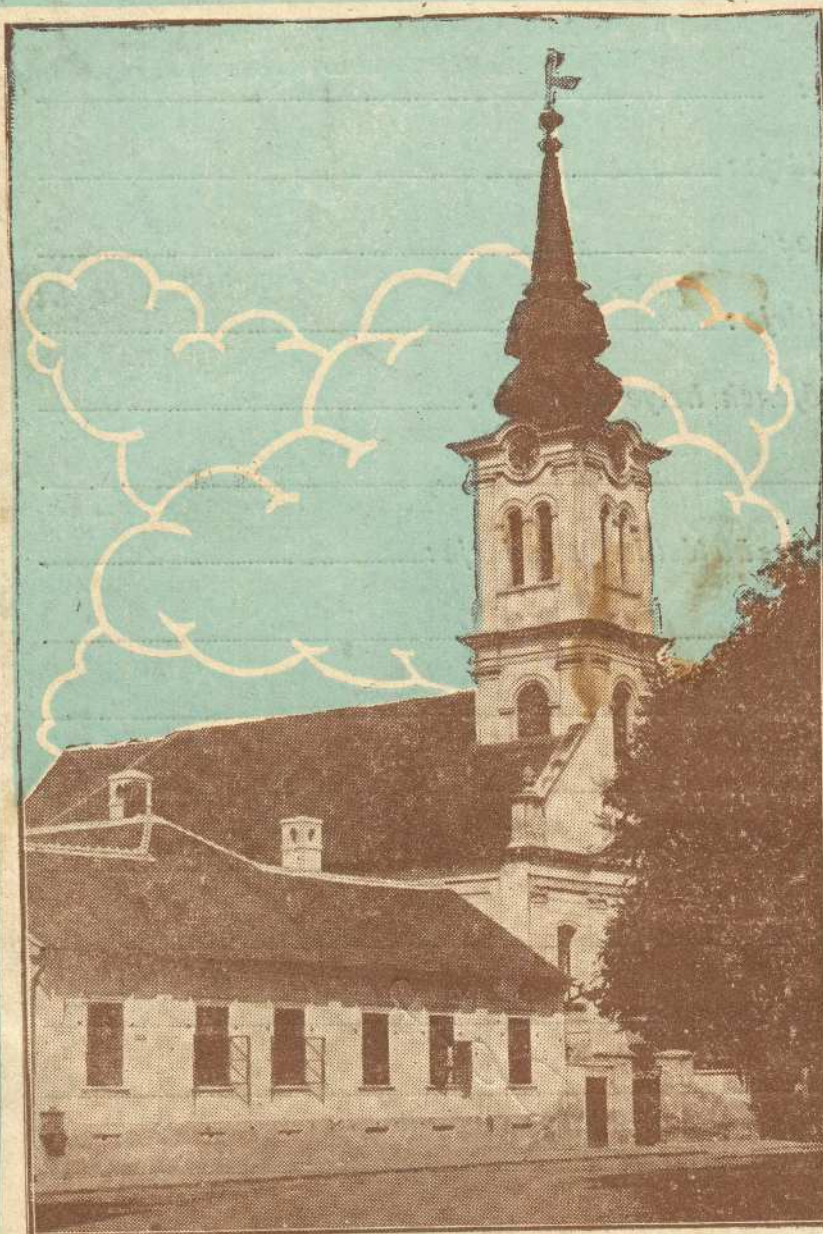

REFORMÁTUS ÁRVAHÁZI KÉPES NAPTÁR

1928

ORADEA-NAGYVÁRAD
Református Árvaház, az olaszí református templommal.

ROMÁN K 1927.

CSALÁDI KRÓNIKA

Boldog¹az, aki féli az Urat; aki az ő utáiban jár!
Bizony, kezéd munkáját eszed! Boldog vagy és
jól van dolgod. Feleséged, mint a termő szőlő
házad belsejében; fiaid mint az olajfacsemeték
asztalod körül. Imé, így áldatik, meg a férfiu,
aki féli az Urat! 128-ik Zsoltár 2—4. vers.

Családapa neve:

Születés helye, ideje:

Családanya neve:

Születés helye, ideje:

A szülők esküvőjének helye és ideje:

Gyermekek neve, születési helye és ideje:

Az 1928-ik évben a családban konfirmált:

Házasságot kötött:

Meghalt:

REFORMATUS

ÁRVAHÁZI
KÉPES NAPTÁR

1928

ROMÁN

KIADJA: A KIRÁLYHÁGÓ-
MELLÉKI REF. EGYZHÁZKERÜ-
LET IRATTERJESZTÉSE.

Ára 25 Lel.

Szerkesztette: CSERNÁK BÉLA
egyházkerületi főjegyző.

A tiszta jövedelmet a
Reformatus Árvaház
fenntartására fordítjuk

JANUÁR

31 nap

N. B. Asszony-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1. Máté 2, 13–25.				
1 Vasár.	Újév napja	Újév	7 49	16 18
2 Hétfő	Béla	Szilveszter	7 49	16 19
3 Kedd	Dániel	Malakiás	7 49	16 20
4 Szerda	Titusz	Teokliszt.	7 48	16 21
5 Csüt.	Simeon	Teopempt	7 48	16 22
6 Péntek	Három király	Vizkereszt	7 48	16 23
7 Szomb.	Bálint	Ker. szt. János	7 48	16 24
2. Lukács 2, 42–58.				
8 Vasár.	Szörény	György	7 47	16 27
9 Hétfő	Julián	Polycukt	7 47	16 28
10 Kedd	Ernő	Gergely pk.	7 46	16 30
11 Szerda	Matild	Teodóz ap.	7 46	16 31
12 Csüt.	Árkád	Taciána	7 45	16 32
13 Péntek	Veronika	Ermil	7 45	16 33
14 Szomb.	Bódogh	M. Szinaj	7 45	16 34
3. János 2, 1–11.				
15 Vasár.	Mór	P. Pál	7 44	16 36
16 Hétfő	Géza	Sz. Péter I.	7 43	16 37
17 Kedd	Antal	Antal ap.	7 42	16 39
18 Szerda	Piroska	Kiril	7 41	16 40
19 Csüt.	Sára	Makária	7 40	16 42
20 Péntek	Fáb. és Seb.	Eulim	7 40	16 43
21 Szomb.	Ágnes	Jenő	7 39	16 44
4. Máté 8, 1–13.				
22 Vasár.	Vince	Timót ap.	7 38	16 46
23 Hétfő	Ézsaiás	Kelemen	7 37	16 47
24 Kedd	Nemzeti ün.	Nemzeti ün.	7 36	16 49
25 Szerda	Pál ford.	Gergely	7 35	16 51
26 Csüt.	Polikárp	Xenofon	7 34	16 53
27 Péntek	János	Kriz. erekly.	7 33	16 54
28 Szomb.	Károly	Efrém	7 32	16 55
5. Máté 8, 23–27.				
29 Vasár.	Ferenc	M. Ignác	7 31	16 57
30 Hétfő	Mártonka	Vazul	7 29	16 58
31 Kedd	Péter	Cirus. János	7 28	16 59

1. hónap. 1–5. hét.

Tél hava.

Régezte: Vizöntő hava.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Holdtölte 7-én 8 ó. 8 p.
- ☾ Utolsó negyed 14-én 23 ó. 14 p.
- ☾ Újhold 22-én 22 ó. 19 p.
- ☾ Első negyed 29-én 21 ó. 26 p.

1-én a nap hossza 8 ó. 31 p., a hó végéig 57 p. nő.

Bolygók járása:

- Vénusz két 4 ó. 21 p., lenyugszik 13 ó. 43 p.
- Mars két 6 ó. 16 p., lenyugszik 14 ó. 34 p.
- Jupiter két 11 ó. 20 p., lenyugszik 22 ó. 58 p.
- Szatur. két 5 ó. 47. p., lenyugszik 14 ó. 33 p.

Időjárás

Herschel szerint:

Január elején hó és eső, 7–14-ig viharos idő, a hó második felében kemény hideg egészen 22-ig, a hó vége változó.

Időjárás

tapasztalás szerinti:

Január egész 23-ig tartós hideg, azután felenged és majdnem kellemes az időjárás.

Izraelita naptár:

- 8. Tebelh 5688 1-én
- 10. Asoroh Bet. 3-án
- 1. Sevat R. Ch. 23-án

Jegyzetek az időről.

Január.

Vizkereszt napján ha csepeg az eszterháj vagy a kerékvágásba víz ered a hóból
— termő idő lesz.

Hogyha szépen fénylik Vincze
Megtelik borral a pince,
Gabonával a pajta s csűr,
Mihály így jó édes bort szűr.

Pál fordulása ha tiszta,
Bőven terem mező, puszta,
Ha szeles, jó hadakozás;
Ha ködös, embernek sirtás.
Ha pedig havas vagy nedves:
Lesz a kenyér igen kedves.

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN **BÉRES KÁROLY**

ORADEA—NAGYVÁRAD
Str. Iosif Vulcan Nagy Sándor-u. 14

könyvnyomdatulajdonos, könyvkereskedő
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
könyvkiadója Telefon szám 6-22

FEBRUÁR

29 nap

Böjtelő-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 Szerda	Ignác	Mart. Trifon	729	16 59
2 Csüt.	Gyertyaszent.	Jézus tal. S.	727	17 1
3 Péntek	Balázs	Szt. Simon	726	17 3
4 Szomb.	András	Izidor	725	17 4
6. Máté 13, 24 – 30.				
5 Vasár.	Ágota	Ágota vt.	723	17 6
6 Hétfő	Dorottya	Vucol pk.	722	17 7
7 Kedd	Rikárd	Partenie	720	17 9
8 Szerda	Salamon	Mart. Teodor	719	17 10
9 Csüt.	Ciril	M. Nikifor	718	17 12
10 Péntek	Árpád	M. Haralamb	716	17 14
11 Szomb.	Dezső	M. Vlasie	714	17 15
7. Máté 20, 1 – 16.				
12 Vasár.	Lidia	Húshagy. vas.	713	17 17
13 Hétfő	Barnabás	Fiul. risip.	711	17 18
14 Kedd	Bálint	Absencie	710	17 20
15 Szerda	Zoltán	Onisim	7 8	17 21
16 Csüt.	Juliánna	Pamfil	7 6	17 23
17 Péntek	Donát	Teod. Tiron	7 5	17 25
18 Szomb.	Simon	Leon	7 3	17 26
8. Luk. 8, 4 – 15.				
19 Vasár.	Zsuzsánna	Vajhagy. vas.	7 1	17 28
20 Hétfő	Aladár	Leo pk.	7 0	17 29
21 Kedd	Eleonora	Timoteiu	6 58	17 31
22 Szerda	Hamvazósz.	Eugenia	6 56	17 32
23 Csüt.	Péter	Polfkarp	6 54	17 34
24 Péntek	Szökőnap	János ker.	6 52	17 36
25 Szomb.	Mátyás	Taráz	6 50	17 37
9. Luk. 18, 31 – 43.				
26 Vasár.	Viktoría	Nagyb. 1. vas.	6 49	17 39
27 Hétfő	Ákos	Prokóp	6 47	17 40
28 Kedd	Lehel	Vazul	6 45	17 41
29 Szerda	Margit	Pamfil	6 43	17 43

2. hónap. 6–9. hét.

Télutó.

Régeinte: Halak hava.

Hold fényváltozásai:

☾ Holdtölte 5-én 22 ó 11 p.

☾ Utolsó negyed 13-án 21 ó. 5. p.

☾ Ujhold 21-én 11 ó. 41 p.

☾ Első negyed 28-án 5 ó. 21 p.

1-én a nap hossza 9 ó. 30 p., a hó végéig 1 ó. 30 p. nő.

Bolygók járása:

Vénusz kél 5 ó. 21 p., lenyugszik 13 ó. 51 p.

Mars kél 5 ó. 56 p., lenyugszik 14 ó. 8 p.

Jupiter kél 9 ó. 28 p., lenyugszik 21 ó. 24 p.

Szatur. kél 4 ó., lenyugszik 12 ó. 42 p.

Időjárás

Herschel szerint:

Februárban az idő 21-ig változó, a hó végén hideg, viharos idő.

Időjárás

tapasztalás szerint:

Február nagy hideggel kezd, 7. és 8. szép, 9-én borus, 10-én eső, 11-én és 12-én felhős, 13 és 16 közt havazás, azulán erős hideg.

Izraelita naptár:

15. Fák ünnepe 6-án

30. Rosch. Ch. 21-én

1. Adar R. Ch. 22-én

Jegyzetek az időről

Február.

Ha Gyertyaszentelő Boldogasszony napján fénylik a nap, nagyobb hideg lesz azután, mint azelőtt volt és ha ez a hónap nem hideg, bőjtmáshava, a tavasz husvéltal hideg lesz.

Ha Boldogasszony napján a borz lyukában marad; hideget jelent; ha kijő: nem fél továbbá a téllől.

Üszögös Péter és Mátyás napján ha hideg jó: az negyven napig tart és így:

Ha nincs, jegel csinál;
Elrontja, bontja, ha talál.
A jegel olvasztja Mátyás,
Töri és rajta likat ás.

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

KÁGYI SZABÓ ISTVÁN ORADEA,
Parcul Carmen Sylva 12.
ELSŐ NAGYVÁRADI „NOVA” SZŐLŐOLTIVÁNYTELEPE

Felhívom az összes szőlőtermelők nb. figyelmét, hogy csakis nálam kaphatók a legjobb érmelléki szőlőoltványok és a világhírű direkttermő fajok, amelyek himpor áll vannak nemesítve, valamint gyümölcsfaoltványok. Árjegyzék ingyen és bérmentve

MÁRCIUS

31 nap

Böjtmás-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 Csüt.	Albin	Eudócia	641	17 45
2 Péntek	Taksony	Teodót	639	17 46
3 Szomb.	Kunigunda	Entropie	637	17 48

10. Máté 4, 1–11.

4 Vasár.	Adorján	Nagyb. 2. v.	636	17 48
5 Hétfő	Frigyes	Konon	634	17 50
6 Kedd	Jenő	42 Amor.	632	17 52
7 Szerda	Iván	Vazul és ts.	630	17 53
8 Csüt.	Ist. János	Teofilakt	628	17 55
9 Péntek	Fáni	Szeb. 40 vt.	626	17 57
10 Szomb.	Elemér	Kodrat	620	17 58

11. Máté 18, 1–9.

1 Vasár.	Aranka	Nagyb. 3. v.	622	17 59
2 Hétfő	Gergely	Teofanez	620	18 1
3 Kedd	Krisztián	Nikefor	618	18 2
4 Szerda	Matild	Benedikt	616	18 4
5 Csüt.	Kristóf	Agáp	614	18 5
6 Péntek	Petrus	Egypt.	612	18 7
7 Szomb.	Getrud	Elek	610	18 8

12. Luk. 11, 14–28.

18 Vasár.	Sándor	Nagyb. 4. v.	6 8	18 9
19 Hétfő	József	Krizs., Dária	6 6	18 11
20 Kedd	Hubert	Sávia	6 4	18 12
21 Szerda	Benedek	Jakab	6 2	18 13
22 Csüt.	Katalin	Vazul	6 0	18 15
23 Péntek	Viktorján	Nikon	5 58	18 16
24 Szomb.	Gábor	Cuz. Art.	5 56	18 18

13. Ján. 6, 1–15.

25 Vasár.	Gyüm. o. B. A.	Nagyb. 5. v.	5 54	18 19
26 Hétfő	Manó	Gábor	5 52	18 21
27 Kedd	Jónás	Tesalonie	5 50	18 22
28 Szerda	Gedeon	Hilarion	5 48	18 23
29 Csüt.	Jeremiás	Márk	5 46	18 25
Péntek	Kerény	János	5 44	18 26
7 Szomb.	Ámos	Ipati	5 42	18 28

3. hónap. 10–13. hét.

Tavaszelő.

Régente: Kos hava.

Hold fényváltozásai.

☾ Holdtölte 6-án, 13 óra 27 perckor.

☾ Utolsó negyed 14-én, 17 ó. 20 p.

☾ Ujhold 21-én, 22 óra 29 p.

☾ Első negyed 28-án, 13 ó. 54 p.

1-én a nap hossza 11 ó. 4 p., a hó végéig 1 ó. 42 p. nő.

Bolygók járása.

Vénusz kél 5 óra 36 p., lenyugszik 14 ó. 48 p.

Mars kél 5 ó. 18 p., lenyugszik 14 ó. 4. p.

Jupiter kél 7 óra 45 p., lenyugszik 20 ó. 5 p.

Szafurnusz kél 2 ó. 16 p., lenyugszik 10 ó. 54 p.

Időjárás

Herschel szerint.

Március 6-ig hóviharok, 6–14-ig sok eső hóval, 14–21-ig szép, kellemes idő, 21–28-ig változó.

Időjárás

tapasztalás szerint.

Március egész a hónap közepéig hideg, azután enyhülni kezd, de esős is, 26-án és 27-én derült és meleg, 28. és 31. ismét hűvösebb.

Izraelita naptár.

13. Taanis Eszter 5-én
14. Purim 6-án
15. Susan Purim 7-én
1. Nisan R. Ch. 22-én

Jegyzetek az időről.

Március.

A márciusi hó még akkor sem jó, ha zsákban viszik körösztil a határon, mert a hóesés ártalmas a veteményeknek ebben a hónapban.

Ha Böjtmás hava száraz, Szent György hava nedves, Pünköszt hava híves: bő bor, buza léssen.

Mennyi köd léssen ebben a hónapban, annyi záporosó léssen a nyárban; mennyi harmat husvét előtt, annyi fagy léssen husvét után;

Gergely napja ritka, ha jó,
Hideg, szeles, sokszor van hó.

Sándor, József, Benedek,
Jönnenek a jó melegek.

Virágvasárnapján, ha szép az idő,
a gyümölcsfáknak hasznos; ha rút —
dig ártalmas.

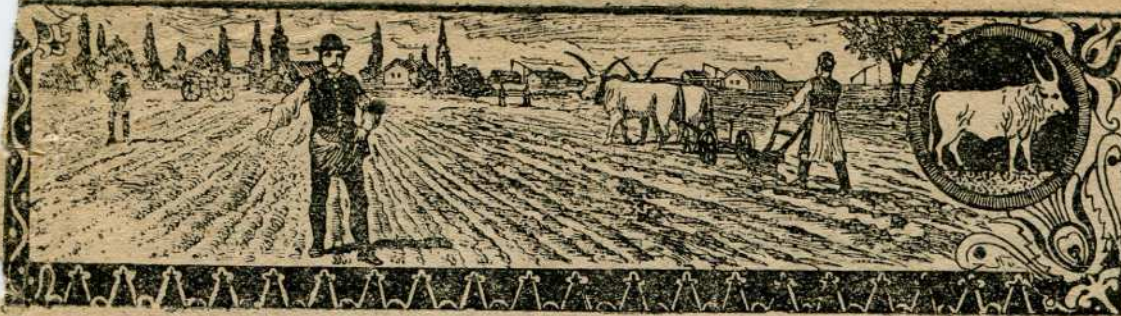
Nagypénteken, ha eső esik, a föld
művelőnek igen jó.

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

A világhírű himpor által nemesített directtermő fajokat és érmel-léki szőlőoltványokat, valamint gyümölcsfaoltványokat a legjutányosabb árban szállít.

Első nagyváradi „NOVA”
szőlőoltványtelep
Tulajd. Kágyi Szabó István
Oradea, Parcul Carmen Sylva
Arjegyzék ingyen és bér-

ÁPRILIS

30 nap

Szt. György-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.

14. Ján. 8, 49—55.

1 Vasár.	Virágvas.	Virágvasár.	5 40	18 29
2 Hétfő	Teodozea	Titusz	5 38	18 30
3 Kedd	Rikárd	Nikita	5 36	18 32
4 Szerda	Izidor	József	5 34	18 33
5 Csüt.	Nagycsütört.	Nagycsütört.	5 32	18 34
6 Péntek	Nagypéntek	Nagypéntek	5 30	18 36
7 Szomb.	Nagyszombat	Nagyszombat	5 28	18 38

15. Máté 21, 1—9.

8 Vasár.	Husvétvasár.	Husvétvasár.	5 26	18 39
9 Hétfő	Husvéthétfő	Husvéthétfő	5 24	18 40
10 Kedd	Ezekiel	Husvétkedd	5 22	18 42
11 Szerda	Leó	Antipa	5 20	18 43
12 Csüt.	Gyula	László	5 18	18 44
13 Péntek	Hermeneg	Artemon	5 16	18 46
14 Szomb.	Tibor	Marton	5 14	18 47

16. Márk 16, 1—7.

Vasár.	Jusztin	Ariszta	5 12	18 49
16 Hétfő	József	Agapia	5 10	18 50
17 Kedd	Anicét	Simon	5 9	18 51
18 Szerda	Apollonius	János	5 7	18 53
19 Csüt.	Emma	Pafnic	5 5	18 54
20 Péntek	Tivadar	Teodor	5 3	18 56
21 Szomb.	Adolár	Január	5 1	18 57

17. Ján. 20, 19—31.

22 Vasár.	Szótér	Teodor	4 59	18 59
23 Hétfő	Hiv. ünnep	Szt. György	4 57	19 00
24 Kedd	György	Teodor	4 56	19 1
25 Szerda	Márk	Márk ev.	4 54	19 3
26 Csüt.	Kletus	Vazul	4 52	19 4
Péntek	Zita	Simeon	4 50	19 6
Szomb.	Valéria	Jázon	4 48	19 7

18. Ján. 16, 16—22.

sár.	Szibila	9 vértanu	4 47	19 8
hétfő	Katalin	Jakab ap.	4 45	19 10

4. hónap. 14—18. hét.

Tavaszhó.

Rége: Bika hava.

Hold fényváltozásai.

☾ Holdtölte 5-én 5 óra 38 p.

☾ Utolsó negyed 13-án, 10 ó. 9 p.

☾ Ujhold 20-án, 7 ó. 25 p.

☾ Első negyed 26-án, 23 ó. 42 p.

A hó elsején a nap hossza 12 ó. 47 p., a hó végéig 1 ó. 36 percel nő.

Bolygók járása.

Vénusz kél 5 ó. 6 p., lenyugszik 16 ó. 10 p.

Mars kél 4 ó. 18 p., lenyugszik 14 ó. 10 p.

Jupiter kél 5 ó. 58 p., lenyugszik 18 ó. 42 p.

Szaturnusz kél 0 ó. 17 p., lenyugszik 8 ó. 55 p.

Időjárás

Herschel szerint.

Április 5-ig sok eső, 5—13-ig nedves, szeles, 13—20-ig változó, 20—26-ig szeles, sok eső, a hó végén szép idő.

Időjárás

tapasztalás szerint.

Április 14-ig tart a száraz hideg, 15. és 16. erős dér, 17. és 24. közl enyhe, aztán meleg is.

Izraelita naptár.

15. Pesach 1. n. 5-én.

22. Pesach 8. n. 12-én.

30. Rosch. Ch. 20-án.

1. Ijjar Sab. 21-én.

Jegyzetek az időről.

Április.

Ha husvét vasárnapján esik, minden vasárnapon pünkösztig eső fog esni és változó időket várhatni.

Ha Tiburcius (ápr. 14.) napjára a rétek még nem zöldülnek: a gazdák nem reménylik a föld termékenységét. Ha ez a hónap nedves, bőséget várnak.

A nyírfa, ha megzöldellik, nem féltik azután a veteményeket a hidegtől; ha a cseresznyefa virágos — virágos lesz az is.

Szent György napja után annyi deres harmat lesz, mennyi volt Szent Mihály napja előtt az elmúlt esztendőben.

Ebben a hónapban ha az ég dörög, jó és hasznos időt jelent.

Szent Márk napja előtt mennyi ideig szólnak a békák, annyi ideig hallgatnak azután. Ha a fülemile hallgat ezen a napon — ez változó tavaszt jelent; sa érkekel, jó tavaszt hirtet.

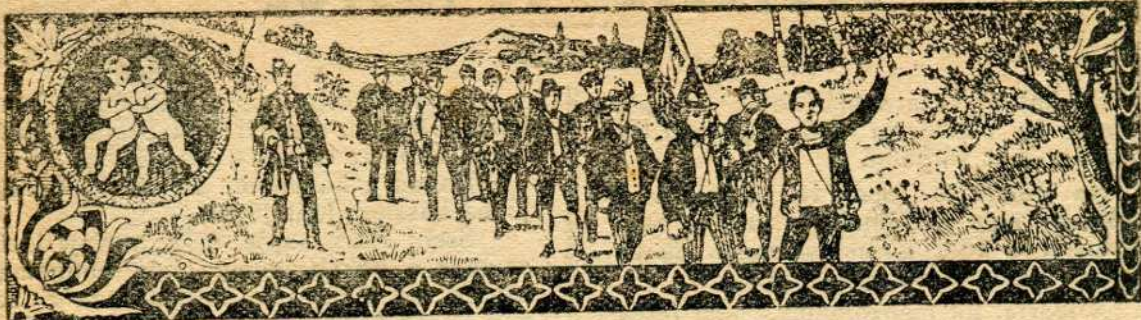
A Szentgyörgynapvirág ha bőven terem: bőségre, ha nem terem: drágaságra mutat

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

SZŐLŐTERMELŐK FIGYELMÉBE! Akik a legjobb Érmelléki szőlőoltványokat és világ-hírű direkttermő fajokat, valamint gyümölcsfa-oltványokat akarnak ültetni, azoknak ingyen és bérmentve küldöm meg nagy-terjedelmű képes árjegyzékemet o o o o o o o o

Cím: KÁGYI SZABÓ ISTVÁN
Első Nagyváradai „NOVA” szőlőoltvány-telepe Oradea, Parcul Carmen Sylva 12.

MÁJUS

31 nap

Pünköszt-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 Kedd	Fülöp	Jeremiás	4 44	19 11
2 Szerda	Zsigmond	N. Atanáz	4 42	19 12
3 Csüt.	Ferenc	Timotei, M.	4 41	19 14
4 Péntek	Flórián	Pelágia	4 39	19 15
5 Szomb.	Kocsárd	Iréne	4 37	19 17
19. Ján. 10, 11—16.				
6 Vasár.	László	Igaz. Jov.	4 36	19 18
7 Hétfő	Gizella	Szt. ker. felt.	4 34	19 19
8 Kedd	Ákos	János ev.	4 33	19 21
9 Szerda	Gergely	Izaiás prof.	4 32	19 22
10 Csüt.	Nemzeti ün.	Nemzeti ün.	4 30	19 23
11 Péntek	Irén	Móc	4 29	19 24
12 Szomb.	Pongrác	Epifán.	4 28	19 25
20. Ján. 16, 16—22.				
13 Vasár.	Szervác	Glicéria vt.	4 27	19 27
14 Hétfő	Bonifác	Izidor	4 25	19 28
15 Kedd	Zsófia	Pañomi	4 23	19 30
16 Szerda	Mózes	Teodor	4 22	19 31
17 Csüt.	Áldozócsüt.	Hősök napja	4 21	19 32
18 Péntek	Erik	Péter	4 20	19 33
19 Szomb.	Ivó	Patrik	4 19	19 34
21. Ján. 16, 5—14.				
20 Vasár.	Bernát	Talaleu vt.	4 18	19 35
21 Hétfő	András	Konst. Ilona	4 17	19 37
22 Kedd	Julia	Baziliszka	4 16	19 38
23 Szerda	Dezső	Mihály	4 14	19 39
24 Csüt.	Eszter	Simon	4 13	19 40
25 Péntek	Orbán	János ker.	4 12	19 41
26 Szomb.	Fülöp	Kárpusz	4 12	19 42
22. Ján. 15, 26—16, 4.				
27 Vasár.	Pünkösztvas.	Pünkösztvas.	4 11	19 43
28 Hétfő	Pünköszt Hétfő	Szt. hároms.	4 10	19 44
29 Kedd	Magdolna	Teodóra	4 9	19 46
30 Szerda	Jusztin	Izsák	4 9	19 47
31 Csüt.	Angéla	Emerik	4 8	19 48

5. hónap. 19—22. hét.

Tavasziutó.

Régente: Ikrek hava.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Holdtölte 4-én 22 ó. 12 p.
- ☾ Utolsó negyed 12-én 22 ó 50 p.
- ☾ Újhold 19-én 15 ó. 14 p.
- ☾ Első negyed 26-án 11 ó. 12 p.

1-én a nap hossza 14 ó. 27 p., a hó végéig 1 ó. 13 p. nő.

Bolygók járása:

- Vénusz két 4 ó. 18. p., lenyugszik 17 ó. 34 p.
- Mars két 3 ó. 10 p., lenyugszik 14 ó. 16 p.
- Jupiter két 4 ó. 13 p., lenyugszik 17 ó. 23 p.
- Szatur. két 22 ó. 9 p., lenyugszik 6 ó. 55 p.

Időjárás

Herschel szerint:

Május elején szép, száraz idő, 4—19-ig szép idő, felváltva meleg esővel, 19—26-ig változó, a hó végéig nagy záporok.

Időjárás

tapasztalás szerint:

Május 5-ig szép idő, 6-tól 9-ig barátságtalan, hűvös, szeles, 10—18-ig száraz, meleg, 19—24-ig borús, azután kellemes időjárás.

Izraelita naptár:

- 14. Pasach Sch. 4-én
- 18. Lag Boomer 8-án
- 20. Nemzeti ünnep 10-én
- 1. Sivan 20-án
- 6. Schovuos 1 n. 25-én
- 7. Sch. 2 n. Sab. 26-án

Jegyzetek az időről.

Május.

Ha Filep és Jakab napja híves vagy nedves, közészerü termés lesz; ha meleg s tiszta, bővebb.

Aldozó csütörtökön, ha tiszta az idő — hasznos, ha esős — káros. A pünkösti napi eső nem hasznos.

Orbán napja ha tiszta — jó édes bor, ha esős — savanyu léssen.

A Pongrácnap eső a mezőnek jó, de a szőlőnek ártalmas.

Ez a hónap ha igen nedves, a következő száraz léssen.

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

S KALAP, URI DIVAT UJDONSÁGOK
STEINERNÉL
Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

JUNIUS

30 nap

Szt. Iván-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 Péntek	Pamfil	Jusztin	4	7 19 49
2 Szomb.	Erazmus	Nikefor	4	6 19 50
23. Ján. 14, 23—31.				
3 Vasár.	Szt. Hároms.	Lucian	4	5 19 51
4 Hétfő	Ferenc	Metrofán	4	5 19 52
5 Kedd	Bonifác	Dorotei	4	5 19 53
6 Szerda	Norbert	Viszár	4	4 19 53
7 Csüt.	Róbert	Teodót pk.	4	4 19 54
8 Péntek	Medárd	Teodor	4	4 19 54
9 Szomb.	Felicián	Cirill	4	3 19 55
24. Ján. 3, 1—15.				
10 Vasár.	Margit	Timót vt.	4	3 19 56
11 Hétfő	Barnabás	Bertalan	4	3 19 56
12 Kedd	Antonia	Onufriusz	4	2 19 57
13 Szerda	Tobiás	Aquilina	4	2 19 57
14 Csüt.	Vazul	Elise	4	2 19 58
15 Péntek	Vid	Amos	4	2 19 59
16 Szomb.	Ferenc	Tihon pk.	4	2 19 59
25. Máté 28, 18—20.				
17 Vasár.	Adolf	Emánuel vt.	4	2 19 59
18 Hétfő	Marcell	Leontin	4	2 20 0
19 Kedd	Gyárfás	Judás ap.	4	2 20 0
20 Szerda	Virág	Metód pk.	4	2 20 0
21 Csüt.	Albin	Iulján	4	2 20 0
22 Péntek	Paulin	Özséb	4	3 20 0
23 Szomb.	Szidonia	Agripina	4	3 20 0
26. Luk. 14, 16, 24.				
24 Vasár.	Iván	Ker. Ján. sz.	4	3 20 1
25 Hétfő	Vilmos	Febronia	4	3 20 1
26 Kedd	János, Pál	Dávid	4	4 20 1
27 Szerda	László	Sámson	4	4 20 1
28 Csüt.	Iréneus	Cirill, János	4	4 20 1
29 Péntek	Péter és Pál	Péter és Pál	4	4 20 1
30 Szomb.	Pál emléke	12 apostol	4	5 20 1

6. hónap. 23—26. hét.

Nyárelőhó.

Régente: Rák hava.

Hold fényváltozásai:

- ☉ Holdtölte 3-án 14 ó. 13 p.
- ☾ Utolsó negyed 11-én 7 ó. 51 p.
- ☽ Ujhold 17-én 22 ó. 47 p.
- ☾ Első negyed 25-én 0 ó. 47 p.

1-én a nap hossza 15^h 37 p., 21-ig 21 p. nő, alhő végéig 3 p. fogy.

Bolygók járása:

- Vénusz kél 3 ó. 50 p., lenyugszik 18 ó. 56 p.
- Mars kél 1 ó. 53 p., lenyugszik 18 ó. 21 p.
- Jupiter kél 2 ó. 27 p., lenyugszik 15 ó. 59 p.
- Szaturnusz kél 19 ó. 58 p., lenyugszik 4 ó. 46 p.

Időjárás]

Herschel szerint:]

Junius eleje nagyon esős, 11—17-ig szeles, nedves, 17—24-ig változó, a hó végén szép, meleg napok.

Időjárás

tapasztalás szerint:

Junius 9-ig tartós, nagy hőség, 10-től 19-ig még nagyon meleg, de helyenkint eső is, 20-tól 30-ig borús és hűvös.

Izraelita naptár:

- 30. Rosch Ch. 18-án
- 1. Tamuz R. Ch. 1-én

Jegyzetek az időről.

Junius.

Medardus napja ha tiszta, kellemes
— jó nyár lesz; ha ezen eső esik —
40 napig esik.

Keresztelő Szent János-nap előtt esik
— 4 napig esik.

Keresztelő Szent János-nap előtt a
kakuk, ha jókor elkezdi a szőlést, olcsó
leszen a gabona; ha utána később kezd
— drága lesz.

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

Ref. Hittankönyvek, Énekeskönyvek, a református iskolákban használandó összes tankönyvek, írószerek kaphatók a

tanítónőképző intézet épületében
Béres Károly

ORADEA — NAGYVÁRAD.

könyvkereskedésében

JULIUS

31 nap

Szt. Jakab-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
27. Luk. 15, 1—10.				
1 Vasár.	Sarolta	Kozma és D.	4 6 20	1
2 Hétfő	Sarlós B. A.	Boldog Assz.	4 7 20	0
3 Kedd	Leó	Anatol	4 8 20	0
4 Szerda	Ulrik	Krétei András	4 8 20	0
5 Csüt.	Antal	Atanáz	4 9 19	59
6 Péntek	Izaiás	Sziszoe	4 10 19	59
7 Szomb.	Cirill, Metód	Tamás	4 10 19	59
28. Luk. 6, 36—42.				
8 Vasár.	Erzsébet kir.	Prokop	4 11 19	58
9 Hétfő	Veronika	Pangrat	4 12 19	58
10 Kedd	Amália	45 vértanu	4 13 19	57
11 Szerda	Zoltán	Eufémia	4 14 19	56
12 Csüt.	János	Hilarion	4 15 19	56
13 Péntek	Margit	Gábor	4 16 19	55
14 Szomb.	Karolina	Akilla	4 17 19	54
29. Luk. 5, 1—11.				
16 Vasár.	Apost. oszl.	Kir. és Jul.	4 18 19	53
6 Hétfő	Ruth	Antinogén	4 19 19	52
17 Kedd	Elek	Margarita	4 20 19	52
18 Szerda	Kamil	Emília	4 21 19	51
19 Csüt.	Vince	Makrina	4 22 19	50
20 Péntek	Jeromos	Illés pr.	4 23 19	49
21 Szomb.	Dániel	Simon, János	4 24 19	48
30. Máté 5, 20—26.				
22 Vasár.	Mária Magd.	Mária Magd.	4 25 19	47
23 Hétfő	Tibor	Ezekiel	4 26 19	46
24 Kedd	Krisztina	Krisztina	4 28 19	44
25 Szerda	Jakab	Szt. Anna	4 29 19	43
26 Csüt.	Anna	Hermolausz	4 30 19	42
27 Péntek	Rebeka	Pantelimon	4 31 19	41
28 Szomb.	Ince	Prokóp	4 32 19	40
31. Luk. 16, 1—9.				
30 Vasár.	Mártha	Kálinik	4 34 19	39
30 Hétfő	Judit	Szila, Szilv.	4 35 19	37
30 Kedd	Ignác	Eudokim	4 36 19	36

7. hónap. 27—31. hét.

Nyárhó.

Régeinte: Oroszlán hava.

Hold fényváltozásai.

☾ Holdtölte 3-án, 4 ó. 48 p.

☾ Utolsó negyed 10-én, 14 ó. 16 p.

☾ Ujhold 17-én, 6 óra 36 p.

☾ Első negyed 24-én, 16 ó. 38 p.

1-én a nap hossza 15 ó. 55 p., a hó végéig 55 p. fogy.

Bolygók járása.

Vénusz kél 4 óra 10 p. lenyugszik 14 ó. 23 p.

Mars kél 0 ó. 39 p., lenyugszik 14 ó. 23 p.

Jupiter kél 0 ó. 42 p., lenyugszik 14 ó. 30 p.

Szturnusz kél 17 ó. 46 p., lenyugszik 2 ó. 36 p.

Időjárás

Herschel szerint.

Julius. A hó elején hűvös, sok esővel; 10—17-ig nagy záporok, 17—24-ig nedves, a hó vége változó.

Időjárás

tapasztalat szerint.

Juliusban ismét legalább 5. és 9. közt száraz forróság, 6. és 20. közt tartós eső, azután végig forró, meleg.

Izraelita naptár.

17. Schivo os. Bet. 5-én.

1. Ab. Rosch Ch. 18-án.

9. Tisho Beov 26-án.

AUGUSZTUS

31 nap

Kisasszony-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 Szerda	Vas. Péter	Szt. kereszt	438	19 34
2 Csüt.	Gusztáv	István	439	19 33
3 Péntek	István	Izsák	440	19 31
4 Szomb.	Domokos	Efezi 7 gy.	441	19 30

32. Máté 7, 15–23.

5 Vasár.	Mária	Eusigniu	442	19 29
6 Hétfő	Sixtus	Ur szinv.	443	19 27
7 Kedd	Kajetán	Domonkos	444	19 26
8 Szerda	Cirjék	Emilián	445	19 25
9 Csüt.	Román	Mátyás	447	19 23
9 Péntek	Lőrinc	Lőrinc	449	19 21
Szomb.	Zsuzsánna	Euplusz	450	19 19

33. Luk. 16, 1–9.

12 Vasár.	Klára	Fotic vt.	451	19 18
13 Hétfő	Hippolit	Maxim	453	19 16
14 Kedd	Özséb	Mihály	454	19 15
1 Szerda	Mária	Nagy B. A.	455	19 13
2 Csüt.	Rókus	Dioméd	456	19 11
3 Péntek	Augusztá	Miron	457	19 9
4 Szomb.	Ilona	Laurusz	459	19 7

34. Luk. 19, 41–48.

7 Vasár.	Lajos	András	5	19 5
1 Hétfő	István kir.	Sámuel	5	2 19 4
21 Kedd	Sámuel	Táden	5	3 19 2
22 Szerda	Jenő	Agaton	5	4 19 1
3 Csüt.	Farkas	Kallinik	5	6 18 59
4 Péntek	Bertalan	Eutik	5	7 18 56
Szomb.	Lajos	Bertalan	5	9 18 54

35. Luk. 18, 9–14.

6 Vasár.	Sámuel	Endre vt.	5	10 18 53
7 Hétfő	József	Pimen	5	11 18 51
8 Kedd	Ágoston	Mózes	5	12 18 49
9 Szerda	Mohács	Szt. Ján. fejv.	5	14 18 47
Csüt.	Róza	Sánd., A., P.	5	15 18 45
Péntek	Paulina	B. Assz. öve	5	18 18 43

8. hónap 32–35. hét.

Nyárutó.

Régente: Szűz hava.

Hold fényváltozásai.

☾ Holdtölte 1-én, 17 ó. 31 p.

☾ Utolsó negyed 8-án, 19 ó. 24 p.

☾ Ujhold 15-én, 15 óra 49 p.

☾ Első negyed 23-án, 10 óra 21 p.

☾ Holdtölte 31-én, 4 ó. 34 p.

1-én a nap hossza 14 ó. 56 p.; a hó végéig 1 ó. 30 p. fogy.

Bolygók járása.

Vénusz kél 5 ó. 25 p., lenyugszik 19 ó. 59 p.

Mars kél 23 ó. 30 p., lenyugszik 14 ó. 15 p.

Jupiter kél 22 ó. 46 p., lenyugszik 12 ó. 50 p.

Szaturnusz kél 15 ó. 37 p., lenyugszik 0 ó. 29 p.

Időjárás

Herschel szerint.

Augusztus 1–8-ig szép, száraz idő, 8–15-ig szép idő, váltakozva délnyugati és nedves szelekkel, a hó másik fele változó.

Időjárás

tapasztalat szerint.

Augusztus 1-től 3-ig még nagy hőség, de 4-től 17-ig tartós esőzés, azután igen változó időjárás.

Izraelita naptár.

30. Rosch Ch. 16-án.
1. Elul R. Ch. 17-én.

Jegyzetek az időről.

Augusztus.

Ha Lőrincz napja szép — jó bor és szép ősz lesz.

Szent Bertalan napján micsodás az idő, az egész ősz olyan lesz.

Szent János főlvétele napja ha igen esős — ártalmas a kerteknek.

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

A világhírű himpor által nemesített directtermő fajokat és érmeleki szőlőoltványokat, valamint gyümölcsfaoltványokat a legjutányosabb árban szállít.

Első nagyváradai „NOVA” szőlőoltványtelep
Tulajd. Kágyi Szabó István
Oradea, Parcul Carmen Sylva 12.
Arjegyzék ingyen és bérmentve

SZEPTEMBER

30 nap

Szt. Mihály-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 Szomb.	Egyed	Simon	5 18	18 41
36. Márk 7, 31—37.				
2 Vasár.	Absolon	Mamant vt.	5 19	18 39
3 Hétfő	Albert	Antim	5 21	18 37
4 Kedd	Róza	Babilasz	5 22	18 35
5 Szerda	Lőrinc	Zakariás	5 23	18 33
6 Csüt.	Ida	Mihály	5 25	18 31
7 Péntek	Regina	Szozont	5 26	18 29
8 Szomb.	Mária	Kisasszony.	5 28	18 27
37. Luk. 10, 23—27.				
9 Vasár.	Brunó	Joak, Anna	5 29	18 25
10 Hétfő	Tol. Miklós	Minodóra	5 30	18 23
11 Kedd	Jácint	Teodóra	5 31	18 21
12 Szerda	Teodora	Antonóm	5 33	18 19
13 Csüt.	Lóránt	Kornél	5 34	18 17
14 Péntek	Solome	Szt. † felm.	5 35	18 15
15 Szomb.	Nikodémus	Viszárion	5 37	18 13
38. Luk. 17, 11—29.				
16 6 Vasár.	Kornél	Eufimie vt.	5 38	18 11
17 7 Hétfő	Ferenc	Zsófia	5 39	18 9
18 8 Kedd	Tamás	Euménia	5 41	18 7
19 Szerda	Szidónia	Trofim	5 42	18 5
20 Csüt.	Fauszta	Eusztát	5 44	18 3
21 Péntek	Máté	Kodrát	5 45	18 0
22 Szomb.	Móric	Foka	5 46	18 58
39. Máté 6, 24—34.				
23 Vasár.	Tekla	Ker. János	5 48	17 56
24 Hétfő	Mária	Tekla	5 49	17 55
25 Kedd	Gellért	Eufrozina	5 50	17 53
26 Szerda	Ciprián	János ev.	5 51	17 51
27 Csüt.	Kozma	Kalisztrausz	5 52	17 49
28 Péntek	Vencel	Hariton	5 54	17 47
29 Szomb.	Mihály	Kirják	5 55	17 45
40. Luk. 7, 11—17.				
30 Vasár.	Jeromos	Gergely vt.	5 57	17 42

9. hónap. 36—40. hét.

Oszelőhó.

Rége: Mérleg hava.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Utolsó negyed 7-én, 0 ó. 35 p.
- ☽ Ujhold 14-én 3 ó. 22 p.
- ☾ Első negyed 22-én 4 ó. 58 p.
- ☽ Holdtölte 29-én 14 ó. 44 p.

1-én a nap hossza 13 ó. 25 p., a hó végéig 1 ó. 38 p. fogy.

Bolygók járása:

- Vénusz két 6 ó. 53 p., lenyugszik 19 ó. 17 p.
- Mars két 22 ó. 28 p., lenyugszik 13 ó. 53 p.
- Jupiter két 20 ó. 48 p., lenyugszik 10 ó. 54 p.
- Szafurnusz két 13 ó. 40 p., lenyugszik 22 ó. 26 p.

Időjárás

Herschel szerint:

Szeptember elseje hűvös, esős; 6—14-ig szép, száraz idő; 14—29 hűvös, nedves.

Időjárás

tapasztalat szerint:

Szeptember 6-ig szép idő, 7 és 11 közt esős zivatarral, 12—24-ig igen derűs és meleg, végre esős időszak.

Izraelita naptár:

1. Tischri 5689 S. Rosch Hasch. 15-én
3. Ged. böjt 17-én
10. Jom. Kippur 24-én
15. Szukk. 1. n. S. 29-én

Jegyzetek az időről.

Szeptember.

Ha Egyed napján szép az idő — utána 4 napig jó idő lesz és ha az ég dörög ezen a napon — jövő esztendőre bőséget várhatni.

Máté evangélista napján, ha szép az idő — ez tarlós és a jövő esztendőre sok gyümölcs terem.

Szent Mihály napján ha az ég dörög — jó ősz, de nagy telet várhatni. Ha sok makk léssen ekkorra, sok hó léssen karácsony előtt.

Szent Mihály napja után, ha a gabákban férgék találtnak — bőséget ha legyenek — hadakozást; ha pókok — dögös időt jelentenek. Ha ezek a gabák még zöldek — bő nyarat; ha nedvesek — nedves; ha szárazak — száraz nyarat jelentenek. Ha a golyák, fecskék, vadludak, darvak hamar elmennek — hamar hideget várhatni.

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

DEUTSCH POSZTÓÁRÚHÁZ
ORADEA — HAGYVÁRAD **legszebb,**
ANGOL SZÖVETEI **legjobb,**
De-De-London védjeggyel **legolcsóbb!**

OKTÓBER

31 nap

Mindszent-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 Hétfő	Aladár	Anania	5 58	17 40
2 Kedd	Órző	Ciprián	6 00	17 38
3 Szerda	Jairus	Dénes	6 1	17 36
4 Csüt.	Ferenc	Jeroté	6 2	17 35
5 Péntek	Placid	Hierot	6 4	17 33
6 Szomb.	Brunó	Tamás ap.	6 5	17 30

41 Luk. 14, 1-11.

7 Vasár.	Amália	Sergh. és V.	6 7	17 28
8 Hétfő	Etelka	Pelágia	6 8	17 26
9 Kedd	Dénes	Jakab ap.	6 9	17 25
10 Szerda	Gedeon	Eulamp	6 11	17 23
11 Csüt.	Placidia	Fülöp ap.	6 12	17 21
12 Péntek	Miksa	Tarah prof.	6 14	17 19
13 Szomb.	Kálmán	Karp, Papil	6 15	17 17

42. Máté 22, 34-46.

14 Vasár.	Kalliszt	Paraszkéva	6 17	17 15
15 Hétfő	Teréz	Lucián	6 18	17 13
16 Kedd	Gál	Longin	6 19	17 11
17 Szerda	Hedvig	Hozeás	6 21	17 9
18 Csüt.	Lukács	Lukács ev.	6 22	17 8
19 Péntek	Nándor	Joel prof.	6 24	17 6
20 Szomb.	Vendel	Artémusz	6 25	17 4

43. Máté 9, 1-8.

21 Vasár.	Vidor	Hiláron	6 27	17 2
22 Hétfő	Kordula	Everki pk.	6 28	17 00
23 Kedd	Kapisztrán	Jakab	6 30	16 58
24 Szerda	Ráfeal	Aréta	6 31	16 57
25 Csüt.	Vilma	Márkián	6 33	16 55
26 Péntek	Demeter	Demeter vt.	6 34	16 53
27 Szomb.	Szabina	Nesztor	6 36	16 51

44. Luk. 8, 1-14.

28 Vasár.	Simon	Terente vt.	6 37	16 50
29 Hétfő	Nárcisz	Anasztáz	6 39	16 48
30 Kedd	Kolozs	Zenobia	6 40	16 47
31 Szerda	Ref. emlékün.	Sztahi ap.	6 42	16 45

10. hónap. 41-44. hét.

Őszhó.

Régeinte: Bököly hava.

Hold fényváltozásai:

☾ Utolsó negyed 6-án, 7 ó. 6 p.

☉ Ujhold 13-án, 17 ó. 56 p.

☾ Első negyed 21-én, 23 ó. 6 p.

☉ Holdtölte 29-én 0 ó. 43 p.

1-én a nap hossza 11 ó. 42 p., a hó végéig 1 ó. 39 p. fogy.

Bolygók járása:

Vénusz kél 8 ó. 18 p., lenyugszik 18 ó. 28 p.

Mars kél 21 ó. 24 p., lenyugszik 13 ó. 10 p.

Jupiter kél 18 ó. 47 p., lenyugszik 8 ó. 47 p.

Szaturnusz kél 11 ó. 50 p., lenyugszik 30 ó. 32 p.

Időjárás

Herschel szerint:

Október 6-ig esős időjárás; 6-13-ig szeles, nedves; 13-21-ig kellemes, szép idő; 21-től a hó végéig hideg, derült idő.

Időjárás

tapasztalat szerint:

Október 9-ig eső, 10-től 13-ig kellemes, 14-től 19-ig boros, 20-től 27-ig ismét szép, 28-től 31-ig ködös és dér.

Izraelita naptár:

23. Tischri S. Th. 7-én

30 Tischri R. Ch. 14-én

1. Chesvan R. Ch. 15-én

Jegyzetek az időről.

Október.

Ha a fák levelei soká hullanak —
— nagy telet; ha hamar elhullanak —
hamar hideget és a jövő esztendőre bő-

séget jelentenek. Ha sok levél marad a
fákon — sok hernyó támad jövőre.

Mtdőn eljön Simon Judás,
Didereg, fázik a gatyás.

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

(Handwritten notes in blue ink: "KÉZREK" on the left, "77. 95.85" in the middle, and "Judit" on the right)

KÁGYI SZABÓ ISTVÁN ORADEA,
Parcul Carmen Sylva 12.
ELSŐ NAGYVÁRADI „NOVA“ SZŐLŐOLTIVÁNYTELEPE

Felhívom az összes szőlőtermelők nb. figyelmét, hogy csakis nálam kaphatók a legjobb érmelléki szőlőoltványok és a világhírű direkttermő fajok, amelyek himpor által vannak nemesítve, valamint gyümölcsfaoltványok. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

NOVEMBER

30 nap

Szt. András-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 Csüt.	Ulrik	Cozma, D.	6 43	16 44
2 Péntek	Viktória	Akindin	6 45	16 42
3 Szomb.	Hubert	Akepszima	6 46	16 40
45. Ján. 4, 47—54.				
4 Vasár.	Károly	Joanikie	6 48	16 39
5 Hétfő	Imre	Galakcion	6 49	16 37
6 Kedd	Lénárd	Pável pk.	6 51	16 36
7 Szerda	Attila	33 vértanu	6 52	16 35
8 Csüt.	Gottfried	Szt. Mih. főa.	6 54	16 33
9 Péntek	Tivadar	Oniszofor	6 55	16 32
10 Szomb.	Luther Márton	Eraszt	6 57	16 30
46. Máté 18, 23—35.				
11 Vasár.	Márton	Herm., Gy.	6 59	16 29
12 Hétfő	Emilia	János	7 0	16 28
13 Kedd	Lóránt	János Kr.	7 1	16 27
14 Szerda	Klementina	Fülöp	7 3	16 26
15 Csüt.	Gertrud	Szamónász	7 4	16 25
16 Péntek	Ödön	Máté	7 6	16 24
17 Szomb.	Gergely	Gergely	7 7	16 23
47. Máté 24, 31—46.				
18 Vasár.	Ottó	Platon vt.	7 8	16 22
19 Hétfő	Erzsébet	Abdie	7 10	16 21
20 Kedd	Jolán	Gergely D.	7 11	16 20
21 Szerda	Ilma	B. A. felaj.	7 13	16 19
22 Csüt.	Cecilia	Filemon	7 14	16 18
23 Péntek	Kelemen	Amfilogie	7 16	16 17
24 Szomb.	Flóra	Kelemen	7 17	16 16
48. Máté 21, 1—9.				
25 Vasár.	Katalin	Katalin	7 18	16 15
26 Hétfő	Árpád	Alipi	7 20	16 15
27 Kedd	Elemér	Jakab Per.	7 21	16 14
28 Szerda	Piroska	István	7 22	16 13
29 Csüt.	Noe	Paramon	7 24	16 13
30 Péntek	András, Endre	András ap.	7 25	16 12

11. hónap. 45—48. hét.

Őszutó.

Régente: Nyilas hava.

Hold változásai.

☾ Utolsó negyed 4-én, 16 ó. 6 p.

☽ Ujhold 12-én, 11 óra 35 p.

☾ Első negyed 20-án, 16 ó. 36 p.

☽ Holdtölte 27-én, 11 ó. 6 p.

1-én a nap hossza 10 ó. 1 p.; a hó végéig 1 ó. 14 p. fogy.

Bolygók járása.

Vénusz kél 9 ó. 46 p., lenyugszik 18 ó. 2 p.

Mars kél 19 ó. 57 p., lenyugszik 11 ó. 52 p.

Jupiter kél 16 ó. 35 p., lenyugszik 6 ó. 21 p.

Szaturnusz kél 10 ó. 2 p., lenyugszik 18 ó. 40 p.

Időjárás

Herschel szerint.

Novemb. eleje hideg, szép, 4—12-ig szép, kellemes, 12—20-ig hideg, szeles, 20—27-ig szép, enyhe idő, a hó vége hideg, szeles.

Időjárás

tapasztalat szerint.

November 6-ig szép idő, 7—8. igen szeles, 9—11-ig eső, 12—17-ig derült, 18-tól 24-ig eső, hó, szél, 25-től 27-ig borus, zord, 28-től végig derült.

Izraelita naptár.

30. Rosch Ch. 13-án.
1. Kislev 14-én.

Jegyzetek az időről.

November.

Mindenszentek napján vágj le a cser-
fáról egy ágat, ha száraz belül — kemény
tél; ha nedves — nedves tél lesz. Ha ez
a nap nedves — lágy telet; ha tiszta —
erős, havas telet mutat.

Ha a Márton lúdja melle csonkja veres
— nagy hideg; ha fehér — sok hó; ha
fekete — esős ősz és háborgó rút tél lesz.

Amilyen az idő Erzsébet és Katalin
napján — olyan lesz karácsony havában

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

Rádió és alkatrészek, telefonkészülék, villany-
körte, manométer saját raktáramról. Házi telefon
s villanyszerelést, minden fémipari és eszterga-
munkát, javításokat igen szolid áron vállal

RAJZ elektromechanikai vállalata, Str.
Alexandri (Teleki-u.) 2. Telefon 512

Rádió akkumulátor töltő állomás.

DECEMBER

31 nap

Karácsony-hava

A hó és a hét napjai	Protestáns naptár	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 Szomb.	Natália	Naum prof.	726	16 11
49. Luk. 21, 25—36.				
2 Vasár.	Aranka	Habakuk	728	16 11
3 Hétfő	Ferenc	Szofonia	729	16 11
4 Kedd	Borbála	Borbála	750	16 10
5 Szerda	Abigail	Száva	731	16 10
6 Csüt.	Miklós	Miklós	732	16 10
7 Péntek	Ambrus	Ambrus	733	16 10
8 Szomb.	Mária	Patápia	734	16 9
50. Máté 11, 2—10.				
9 Vasár.	Leokádia	Szt. Anna	735	16 9
10 Hétfő	Judit	Mina, Herm.	736	16 9
11 Kedd	Lehel	Dániel	737	16 9
12 Szerda	Ottília	Spiridion	738	16 9
13 Csüt.	Luca	Eusztrát	739	16 9
14 Péntek	Benő	Tirzusz	740	16 9
15 Szomb.	Valerián	Eleftr	741	16 10
51. Ján. 1, 19—28.				
16 Vasár.	Etelka	Ageu prof.	742	16 10
17 Hétfő	Lázár	Dániel pr.	742	16 10
18 Kedd	Kristóf	Sebestyén	743	16 10
19 Szerda	Abraházus	Bonifác	744	16 11
20 Csüt.	Timotheus	Ignác	744	16 11
21 Péntek	Tamás	Juliánna	745	16 11
22 Szomb.	Zenó	Anasztázia	745	16 12
52. Luk. 2, 33—40.				
23 Vasár.	Viktória	Kr. 10 vt.	746	16 12
24 Hétfő	Ádám, Éva	Eugenia	746	16 13
25 Kedd	Nagykarács.	Nagykarács.	747	16 14
26 Szerda	István	Istensz. M.	747	16 14
27 Csüt.	János	István főd.	747	16 15
28 Péntek	Gerzon	20 ezer vt.	747	16 16
29 Szomb.	Tamás	14 ezer gy.	748	16 17
53. Luk. 2, 33—40.				
30 Vasár.	Dávid	Anízia vt.	748	16 18
31 Hétfő	Szilveszter	Melánia	748	16 19

12. hónap. 49—52. hét.

Télelőhó.

Rége: Bak hava.

Hold fényváltozásai.

- ☾ Utolsó negyed 4-én, 4 ó. 32 p.
 - ☽ Ujhold 12-én, 7 ó. 6 p.
 - ☾ Első negyed 20-án, 5 ó. 13 p.
 - ☽ Holdtölte 26-án, 21 ó. 55 p.
- 1-én a nap hossza 8 ó. 45 p.; a hó 21-ig 19 p. fogy, azután 5 p. nő.

Bolygók járása.

- Vénusz kél 10 ó. 35 p., lenyugszik 28 ó. 37 p.
- Mars kél 17 ó. 40 p., lenyugszik 9 ó. 57 p.
- Jupiter kél 14 ó. 29 p., lenyugszik 4 ó. 5 p.
- Szturnusz kél 8 ó. 20 p., lenyugszik 16 ó. 24 p.

Időjárás

Herschel szerint.

December. A hó elején hideg, esős, szeles; 4-12-ig sok hó, viharok; 12—20-ig viharok; 20—26-ig sok hó, szeles; a hó vége változó.

Időjárás

tapasztalat szerint.

December 9-ig derült, 10-től 17-ig szeles és barát-ságtalan, 18—19. hideg, 20. és 26. közt enyhe, 27. és 28. közt havazás, 29-től 30-ig feltünő hideg.

Izraelita naptár.

- 25. Chanukka 1. n. 8-án
- 30. Rosch Ch. 15-án
- 1. Tebelh R. Ch. 14-én
- 2. Chan. 8. n. 15-én
- 10. Teb. Asor. Bet. 23-án

Jegyzetek az időről.

December.

Midőn karácsony hava zöld;
 Husvél napján havas a föld.
 Karácsony éjszakáján ha esik földre hó,
 Ez reménységet ad, hogy léssen minden jó.
 Első napján a nap ha fénylik,
 Az esztendő úgy tűndöklük,
 Ha második napján fénylik,
 A drágaságot reménylik.

Karácsony éjszakáján, ha keletről fuj
 szél — marhák dögét; ha nyugatról —
 emberek halálát jelenti; ha délről — sok be-
 tegséget; ha északról — jó esztendőt hoz.

Sylveszter éjszakáján ha eső esik,
 reggel pedig a nap fénylik — nincs re-
 ménység a termésben; de ha éjszakája és
 napja léssen egyenlő — akkor azt mond-
 hajjuk:

Sylveszter végezte jól nekünk az időt
 Várhatunk ezután boldog jó esztendőt.

Pedig hát minden regulával úgy van a
 dolog, hogy:

„Isten az égből lenéz s rendelést léssen
 „S mond: Emberek semmi ezekből nem léssen.”

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

A közelgő ujévre szükséges üzleti könyveit, levélpapírjait, borítékjait, üdvözlő kártyáit, körleveleit stb. tessék megrendelni

Béres Károly könyvnyomdájában

Oradea—Nagyvárad, Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 14. Telefon 6-22.

Névnapok betűsoros jegyzéke.

- Á**bel, január 2.
 Ábrahám, május 15., október 6.
 Adalbert, április 23.
 Ádám, december 24.
 Adél, június 9., december 19.
 Adólf, február 11., május 11., június 17.
 Adolár, április 21.
 Adorján, márc. 4., szeptember 25.
 Ágnes, január 21., márc. 28., április 20.
 Ágota, február 5.
 Agoston, május 28., augusztus 3., 28.
 Akos, június 22.
 Aladár, február 15., június 29., október 1.
 Alajos, június 21.
 Albert, április 7. és 23., november 14.
 Albrecht, április 23.
 Alfonz, augusztus 2., október 30.
 Alfréd, július 19., nov. 14.
 Álmos, április 7.
 Amália, július 10., október 7., november 20.
 Ambrus, október 16. és 19., december 7. és 20.
 Anasztáz, április 15., december 25.
 András (Bandi), május 15., november 10. és 30.
 Angelika (Angyalka), március 11., május 31., aug. 14.
 Anna, február 19., június 2., július 26.
 Antal, január 17., február 12., május 10., június 13., jul. 28.
 Antónia, április 19., június 13.
 Aranka, december 2.
 Ármin, április 7., dec. 28.
 Arnold, július 18.
 Aron, április 16.
 Árpád, január 5.
 Ariur, január 7.
 Arvéd, május 11.
 Atanáz, május 2., november 26.
 Attila, március 10.
 Augusztó, március 29.
 Aurél, június 15.
 Aurélia, december 2.
 Auróra, május 17.
Balázs, február 5.
 Barnabás, június 11.
 Bazil, március 22.
 Bálint, január 7., február 14.
 Belia, január 4.
 Béla, január 2., április 23.
 Benedek, március 21.
 Benjámin, március 31.
 Benő, március 31.
 Berta, február 28., július 25.
 Bernát, május 20., aug. 21., június 16., július 15.
 Bertalan, augusztus 24.
 Bertold, július 27., nov. 17.
 Blanka, augusztus 10.
 Bódog, január 14., május 30., július 29., október 24., november 20.
 Boldizsár, január 6.
 Borbála, december 4.
Camila, július 27.
 Carolina, július 14., november 4.
 Cecília, jun. 3., okt. 21., november 22.
 Clarissa, január 15., július 12.
 Claudia, január 2., márc 20., május 28., október 30.
 Clementine, január 30., november 23.
 Constantín, febr. 25., ápr. 12., július 27.
Dániel, febr. 16., július 21., november 23.
 Dávid, december 29.
 Dénes, ápr. 6., okt. 9., nov. 17., dec. 26.
 Demeter, okt. 26., nov. 7.
 Dezső, február 11., május 23., nov. 15., dec. 26.
 Domonkos, aug. 4., okt. 14., december 20.
 Dorottya, február 6., június 5., szeptember 9.
 Dömötör, ápr. 9., október 26.
Eduárd, márc. 18., május 27., október 13.
 Elemér, november 1.
 Eleonóra, február 21.
 Emánuel (Manó), márc. 26.
 Elías, február 16., július 20.
 Ella, február 10., márc. 24.
 Emília, ápr. 5., november 12.
 Emilián, augusztus 20.
 Emil, április 5., május 28., november 21.
 Emma, április 19., június 29., szeptember 22.
 Ernesztina, jan. 12., július 31.
 Ernő, január 12.
 Erzsébet, június 8., november 19., december 5.
 Ervin, augusztus 25., 26.
 Eszter, május 24.
 Etelka, febr. 5., dec. 16.
 Etel, január 30.
 Eugén, július 13., nov. 15., december 24.
 Éva, december 24.
Fábián, január 20.
 Fanni, márc. 9., aug. 20., október 4.
 Farkas, szept. 1., október 31.
 Félix, február 14., május 30., jun. 14., július 7., okt. 24., november 30.
 Ferdinánd, május 30.
 Ferenc, január 29., április 2., június 16., július 24., október 4. és 10., november 9., december 3.
 Fióra, jun. 19., november 28.
 Flórián (Flóris) május 4.
 Florentina, április 3.
 Florentín, szept. 27., okt. 17., november 10.
 Fodor, március 6.
 Franciska, március 9.
 Friderika, október 6.
 Frigyes, március 6., július 18., október 6.
 Fülöp, május 1. és 26., aug. 23., október 22.
Gabriella, február 10.
 Gábor, március 24., április 7., november 2.
 Gáspár, január 6., aug. 18.
 Gedeon, március 28., október 10.
 Genovéva, január 3.
 Gergely, február 13., márc. 12., május 9. és 25., november 17.
 Gertrud, május 17.
 Géza, január 14., február 25., november 23.
 Gizella, május 7.
 Gusztáv, április 22., augusztus 2.
 Gyárfás, június 19.
 György, április 24., május 5., december 8.
 Győző, február 28.
 Gyula, április 12., május 27.
Hajnalka, július 19.
 Henrik, január 16., július 12.
 Herman (Ármin), április 7.
 Hermin, április 13.
 Hugó, április 1.

- Bolyka**, október 11.
Ida, szept. 4, november 3.
Agnác, február 1, július 31, december 15.
Illés július 20, augusztus 9.
Ika, november 3.
Ilma, november 21.
Hona, május 22, augusztus 18,
Imre, november 5.
Vince, július 28.
Irma, március 25, július 5, szeptember 12.
Iren, április 6, október 20.
Isván, aug. 3. és 20, nov. 23, december 26.
Iván, június 24.
Izabella, január 4.
Izidor, április 4. május 15.
Izsák, május 15, dec. 20.
Jakab, máj. 1. jun. 12 és 25.
Janka, május 24.
János, jan. 28, febr. 28, márc. 8 és 30, máj. 6, 16 és 21, június 12 és 24, július 12, aug. 29, október 20 és 23, nov. 24, dec. 27.
Jeanó, július 13, november 18.
Jeromos, jul. 20, szept. 10 és 30, november 19.
Johanna, május 24, szept. 2.
Jolán, október 5, novemb. 18.
József, február 4, március 19, május 8, jun. 20, aug. 27, szeptember 18.
Judit, július 30, december 10.
Judás, május 11, október 28.
Julia, Juliánna, febr. 16, máj. 22, június 19.
Jusztin, június 16.
K betű alatt nem található neveket lásd C alatt.
Kamill, július 18.
Kálmán, október 15.
Károly, jan. 18, március 2, november 4.
Katalin, febr. 13, április 30, november 25, december 6.
Kázmár, márc. 4, 22, ápr. 16.
Kelemen, január 25, nov. 25, december 7.
Klára, augusztus 12 és 18.
Klementin, november 23.
Klotild, június 13.
Konrád, február 19, nov. 26.
Kornélia, március 31.
Kornél, július 3.
Krisztof, márc. 15, július 24.
Krisztina, július 24, aug. 5.
Lajos, augusztus 19 és 25.
László, június 27.
Lázár, december 17.
Lekel, július 31.
Leontine, június 18.
Leó, ápr. 11, június 28.
Lidia, április 5.
Lipót, november 15.
Livia, február 12.
Loránt, augusztus 10.
Lőrinc, aug. 10, szept. 5.
Lucia, Luca, december 13.
Ludmilla, szeptember 16.
Lujza, június 9 és 21.
Lukács, október 18.
Lukrécia, június 7.
Megdolna, jul. 22., aug. 3.
Manó, március 26.
Mergil, január 28, febr. 23., június 10., július 20.
Matild, március 14.
Mária, Mici, febr. 2., jul. 22.
Mária nevenapja szeptemberben, Kisasszony után első vasárnap
Márta, július 27. és 29.
Márton, nov. 11. és 12.
Máté, szeptember 21.
Mátyás, febr. 24., aug. 21.
Medárd, június 8.
Melánia, január 7.
Menyhért, január 6.
Mihály, május 8., szept. 29.
Miklós, márc. 23., szept. 10. és 29, december 6.
Miksa, október 12.
Mór, január 12, február 21.
Móric, február 21, szept. 13.
Mózes, szeptember 4.
Natália, december 1.
Nándor, május 30, okt. 19.
Oktávia, március 22.
Olga, június 21.
Olympia, aug. 15., dec. 2.
Orbán május 25.
Oszkár, december 1.
Ottó, márc. 23, nov. 18.
Ottília, december 13.
Ödön, november 16.
Pál, január 15. és 25, márc. 7., június 26. és 30.
Paula, január 26, márc. 22.
Péter, Pál, június 29
Péter, jan. 31, febr. 22., ápr. 16 és 29, máj. 19, aug. 1, okt. 19., december 5.
Piroska, január 18
Polixéna, febr. 9, szept. 24.
Pongrác, febr. 1., május 12.
Rachel, július 11.
Rajmund, jan. 7., aug. 31.
Rebeka, márc. 9., aug. 30.
Rezső, szeptember 7.
Rezső (Rudolf) április 17.
Rikárd, febr. 7., április 3.
Róbert, április 22, június 7.
Rozália, szeptember 3.
Rózsa, március 8.
Salamon, febr. 8., okt. 24.
Sámson, július 28.
Samu, augusztus 26.
Sándor, febr. 27., márc. 10. és 18, május 3.
Sára január 19.
Sarolla, július 5
Sebestyén, december 30
Seréna, június 28.
Soma, július 3., aug. 26.
Szabina, október 27.
Szevér, február 21.
Szidónia, június 23.
Szilárd, március 11.
Szilveszter, december 31.
Szilvia, november 3.
Tamás, márc. 7, szept. 22, dec. 21. és 29.
Terézia, október 15.
Teodóra, április 30.
Teofil, nov. 3, dec. 30.
Tibor, április 14.
Tivadár, ápr. 20, nov. 9.
Tóbiás, jun. 13, szept. 12.
Tódor, február 6, április 20, november 9.
Traján, november 30.
Ulrik, július 3.
Valentina, július 25.
Valéria, december 9.
Valér, január 29, dec. 15.
Vazul, június 14.
Vencel, szeptember 28.
Veronika, január 13, február 4, július 9.
Vidóc, január 13.
Viktor, február 11 és 26, július 28.
Viktória, október 23.
Vilma, október 25.
Vilmos, január 10, április 6, május 28, június 25.
Vince, jan. 22, ápr. 5, máj. 26, július 19.
Virgil, november 27.
Xenia, január 12.
Zakariás, márc. 15, szept. 6.
Zelma, július 19.
Zénó, december 22.
Zoltán, március 8.
Zsigmond, május 2.
Zsófia, május 15.
Zsuzsanna, febr. 19, aug. 11.

Énekek éneke.

Az életünk egynéhány elhaló dal,
Egynéhány ének, szép körben elosztva.
— Gyermekkoromban legszebb énekem volt:
„Tebenned biztunk eleitől fogva“.

Am könyveim közt zsoltáromra lassan,
A történet könyve jött legfelül,
S előttem a világ legszebb dalává
Lett a „Hazádnak rendületlenül“.

Majd jött az ábrándozások szent kora
És vele sok bűbajos tarka álom . . .
S új dallal lett telistele a szívem:
„Szeretlek én egyetlen egy virágom“.

— Száll az idő és ez a dal is elhal,
Ránk borul lassan az alkonyi óra.
S elővesszük újra a régi zsoltárt:
„Te benned biztunk eleitől fogva“.

SZABOLCSKA MIHÁLY.

A királyhágómelléki református egyházkerület egyházainak és híveinek!

Őszinte sajnálattal hallom, hogy egyházkerületünk egyház-
községei és lelkészei közül többen alig mutatnak érdeklődést
a „Református Árvaházi Képes Naptár“ iránt. Pedig ez
a vállalkozás több szempontból kellene, hogy rokonszenvet
ébresszen fel a lelkészek, tanítók, presbyterek és általában
hitvestvéreinknek minden társadalmi rétegében.

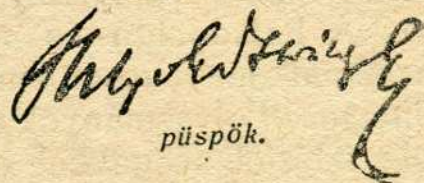
Azok között a füzetek vagy könyvecskék között, amelyek
napvilágot látnak, legnagyobb elterjedésnek épen a naptárak
örvendenek. Nem kulturszükségletből ugyan, de alig van
városon és falun hajlék, hol az asztalon vagy a mestergerendán
egy-egy naptár el ne feküdnék. Az évenként megjelenő nap-
tárakat magyar népünk annyira megszokta, hogy azért szívesen
hozza meg csekély anyagi áldozatát.

A haladó idő és népünk értelmi fejlettsége a naptárak
tartalmát lényegesen megváltoztatta. Ma már a naptárakban
elhelyezett olvasmányok nem a „Vasorru bába“ és „Sobri Jóska“-
féle izléstelenségekkel akar szórakoztatni és tanítani, hanem
komoly, irodalmi értékű cikkek foglalnak helyet bennök. Sőt
egész tervszerűséggel egyenesen arra is szolgálnak, hogy épen
elvezető csatornái legyenek azoknak az elveknek és törekvé-
seknek, amelyeket korunk kitermel és fölszínre hoz.

Mi reformátusok mostanában nagyon sokat beszélünk a
vallás és erkölcsi élet mélyítéséről s hitfelekezeti öntudatunk
felébresztéséről, valamint annak megszilárdításáról. Ha meg-
vizsgáljuk a legutóbbi időben református kézből kikerült nap-
tárakat, minden kétségen kívül beigazolván látjuk, hogy azokban
a beillesztett olvasmányok ezt a célt tartják szem előtt. S igen
helyesen: mert ezektől az építő erőt eltagadni nem lehet.
Minden jól szerkesztett, református jellegű naptár belmissziói
hivatásu, vallásos propaganda-irat, amely hatalmas támaszául
szolgál annak a gyakorlati munkának, amely Isten kegyelmé-
ből egyházunk falain belől immár megindult, vagy többé-
kevésbé megindulófélben van. A „Református Árvaházi
Képes Naptár“-t ilyennek ítélte épen egyházkerületi köz-
gyűlésünk, midőn azt a belmissziói iratok közzé felvette s

annak minél szélesebb körben való elterjesztését mintegy kötelességgé is tette. Épenezért indokolatlan és érthetetlen az a hidegség, amellyel ez az értékes kiadvány itt-ott találkozik.

De ha nem volna is így, még abban az esetben is joggal számot tarthatna elsősorban református hittestvéreink pártoló jóindulatára és szeretetére. Nem nyereszkezésre alapított vállalkozás. Önzetlen munka egyik legmagasztosabb emberbaráti cél érdekében. A társadalom legszerencsétlenebb és legtehetőlenebb tagjai megmentéséért fárad és áldoz, akik, nem állván mellettök az apának védő erős keze, vagy az édes anyának áldozatos, meleg szive, könnyörtelenül elpusztulnának a sors kemény ökölcsapásai alatt, vagy ha megmentenék nyomorult életökét, legtöbb esetben a társadalomnak erkölcsi lezüllését elősegítőkké lennének. Kegyetlen sors az árva sorsa. Aki ezen elgondolkozik, lehetetlen, hogy szívét valami kibeszélhetetlen fájdalom és részvét össze ne szorítsa. Ha csak egyellen egyet is kiemelhetünk és biztos védőszárnyak alá helyezhetünk e veszélyeztetett értékek közül, nemcsak az emberi társadalomnak teszünk föl nem értékelhető szolgálatot, hanem betöltjük az Isten Fiának mondását, valaki egy gyermek gondját veszi föl az én nevémben, az én gondomat veszi föl. E ponton minden további szó fölösleges: akinek füle van a hallásra, hallja és eképen cselekszik.

püspök.

o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o o

ELVÉGEZTETETT ?

Elvégeztetett? — Nem.

Mostan kezdődik újra.

Az újrakezdés aranyjelszavát

Minden magyar kapura

Véssük fel véreim!

Ledőlt a kas.

A méhraj szertenez.

Az új kas körül új munkába fog.

De drága lesz a méz,

Ami készít, s amit örökbe hagy.

Mert a virágot, melyre szállni kész,

A virágot nem vette meg a fagy.

Mert ezer évig nőtt az a virág.

Amelynek kelyhe

Kifogyhatatlan virággórral telve

A méhet szent találkozóóra várja.

A léleknek a lélek a hazája.

A magyar lélek dús virággóra

Sirok felett illatoz, lengedez.

A méz a régi lesz,

Amely e lélek szent porából készül.

Mi továbbadjuk drága örökségül.

Reményik Sándor.

A JÓTÉTEMÉNYBEN MEG NE RESTÜLJÜNK!

Galáták. VI. r. 9—10. v.

A jótékonyság — az elesettek, a gyöngék támogatása, segítése — egyik legszentebb kötelessége és erénye az Isten képeire teremtett embernek. Forrása pedig ennek az emberi sziv, amelynek mélyén, mint titkos erők, ott szunnyadnak a legszebb erények épen úgy, mint a legrútabb bűnök és csak alkalmas pillanatra várnak, hogy előtörjenek. És míg a jótékonyság gyakorlóival szemben mindenkor hálát és tiszteletet érezünk, addig azokat, akik minden áldozathozatal elől elzárkóznak, rendesen elítéljük, megvetjük.

Valóban szépet és nagyot csakis az olyan ember tud alkotni, akinek szive meg van teljesedve az áldozatkésztségnek lelkével, aki, mikor valamit cselekszik, nem csupán csak magára tekint, de a köznek és embertestvéreinek a javára is.

És ennek az erénynek a gyakorlásába nem szabad soha bele fáradnunk. Nem, még akkor sem, ha sűrű egymásutánban kell is ezt az erényt gyakorolnunk, mert ennek az elmulasztása egyetlen egy alkalommal is hiba, véték.

Ennek az erénynek gyakorlására buzdítja Pál apostol a Galácia területén élő keresztyéneket, midőn ezt írja nekik: „a jótéteményben pedig meg ne restüljünk; hanem cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképen pedig a mi hitünknek cselédeivel.“ És én épen ennek az apostoli intelemnek a tartalmát és lényegét akarom fejtegetni néhány sorban, hogy ennek megismerése után annál inkább felbuzduljanak a szivek az áldozásra, a szegények és árvák támogatására.

Krisztus Urunk tanítása szerint az igaz hitnek a jócselekedetek az ismertető jelei, a bizonyosságai: „Minden jó fa — ugymond — jó gyümölcsöt terem, a megromlott fa pedig rossz gyümölcsöt terem.“ (Máté VII. 17.) Hogy az igaz hitnek is gyümölcse a jócselekedet, míg a hitetlenség velejárója mindig a rossz cselekedet, a bűn. Jakab apostol meg már tovább megy és azt mondja, hogy a hit jócselekedetek nélkül megholt, miért is ő egyenesen így buzdít az igaz keresztyén életre: „mutasd meg nekem a te hitedet a te cselekedeteidből.“ (Jak. II. 18.)

És Krisztus Urunkról, aki tanításait életével pecsételte meg, az evangéliomban több helyen olvasuk, hogy ő széjjeljárván, mindekkel jót cselekedék. Egyszer a siketeket tette hallókká, máskor a vakoknak adta vissza szemök világát: egyszer az éhezőket elégitte meg, máskor a sirók könnyeit törölte le; itt betegeket gyógyított meg, amott halottakat támasztott fel a halálból. Ugy, hogy az ő egész élete nem volt egyéb, mint az áldozatos szeretetnek a gyakorlása, mint a jócselekedetek láncolata.

A mi életünknek is ilyennek kell lennie, ha azt akarjuk, hogy méltók legyünk az Ő nevére, arra a sokat mondó és sokat kívánó „keresztyén“ névre. A szeretet munkáit kell minékünk is gyakorolnunk, hogy minél több emberre nézve tegyük széppé, boldogság tanyájává ezt a sivár földi életet. „Szegények mindenkor lesznek veletek“, mondá Jézus. És igazat mondott. Mert nem volt még olyan kor az emberiség életében, amelyben éhező szegény falat ke-

nyérért, siró özvegy, elhagyott árva vigasztalásért és szenvedő beteg gyógyulásért ne esedeztél volna testvéreidhez. Azért marad örökké aktuális az apostol intése is: „a jótéteményben meg ne restüljünk, hanem amíg időnk vagyunk, cselekedjünk jót mindenekkel.“

Nem az egy-két alkalommal való jótékonykodásra, hanem a folytonos áldozásra hív fel bennünket az apostol e szavakban. A folytonos áldozásra, amelyre különösen a mi korunkban olyan tengersok alkalom van. Óh, meg ne keményítsétek szíveteket, midőn halljátok e szavakat testvéreim! Ne mondjátok, hogy már nem bírjuk tovább az áldozást, mert a nemes, a jó célra mindig kell, hogy legyen egy pár filléreték, ha csak önzők és szűkkeblűek nem vagytok.

Titus római császárról olvastam, hogy ha valamelyik napon nem lett jól, ezt szokta mondani: „diem perdidi“, ami magyarul azt jelenti: ezt a napot elvesztettem. Nos, ne legyen mi köztünk egy se olyan, aki napjait ilyen értelemben elvesztegeti, hanem cselekedjünk mi jót, míg időnk vagyunk, míg még dolgozni, segíteni és áldozni tudunk; cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképen pedig a mi hitünknek cselédeivel!

Kedves Olvasóim! Az igazán nemesszívű ember, mikor jót tesz, nem nézi a segélyre szorultnak sem vallását, sem nemzetiségét, hanem mindenkiben egyformán csak az embert tekinti, azt az embert, akit Isten a saját képére alkotott és aki a Krisztus által öneki is testvére lett. És ez egészen természetes. Mert a szeretet nem ismer vallási és nemzetiségi különbségeket. A szeretet mindenkiel szemben csak egy kötelességet ismer: az áldozást és ezt a kötelességet személyválogatás nélkül teljesíti.

Legyen ilyen a mi jótékonykodó szeretetünk is. Ne nézzük, hogy barát vagy ellenség, aki felénk nyújtja a kezét; ne nézzük, hogy pogány vagy ellenség, aki segítségért hozánk kiált, hanem nézzük minden nyomorgóban az embert s minden szenvedőben a testvérünket. Csak ha így gyakoroljuk a jót, akkor leszünk igaz követői a Krisztusnak, akkor leszünk hasznos tagjai a társadalomnak. Még ha talán olykor-olykor meg kellene magunktól is vonnunk valamit a másokon segítség miatt, még akkor se nyissuk zugoldásra ajakunk, hanem legyen ránk nézve is biztatás, amit erre vonatkozólag a költő mond:

„Nem vész el, mit megvonánk magunktól,
Sőt kamattal térül vissza még;
Hálakönnyet nyújt a föld jutalmul
S isten-áldást a kegyelmesség.“

Ám az apostol mégis kiemeli, hogy különösen a mi hitünknek cselédeiről gondoskodjunk. Tudjátok-e, kik a mi hitünknek cselédei? A mi hitsorsosaink testvéreim. Azok, akikkel minket nemcsak azonos életmódunk, de a hitnek, az Istenről és világról való felfogásunknak közössége is összefűz. Hogy pedig a hitsorsosainkon való segítséget mi módon gyakorolhatjuk a másokon való segítség sérelme nélkül, azt megtanulhatjuk az első keresztyénektől, akikről azt olvassuk az evangéliomban, hogy azok között nem volt koldus és szegény, nem volt ruhátlan éhező, mert „mindenök köz vala és jószágukat eladogatván, szétosztogatták mindenkinek, amint kinek-kinek szüksége vala.“ (Csel. II. 45.) Ha üldözték és nyomorgatták őket, együtt szenvedtek és ellenségeiket épen ezzel, egymást támogató szeretetökkel és összetartásukkal szégyenítették meg.

Ennek a szeretetnek és összetartásnak az érzését kell ma ápolnunk mi nekünk is, akik a széttépett magyar református egyház tagjai

vagyunk. Ezzel kell megőriznünk azokat a drága kincseket, amelyeket őseinktől örököltünk, hogy hűtlen sáfároknak ne találtassunk. Forraszon hát össze bennünket ne csak a multnak sok megpróbáltatása és dicsősége, de a jelennek tenger küzdelme, feladata és munkája is. Hozzunk áldozatot szívesen azokért a közintézményekért, amelyek hitünknek és édes anyanyelvünknek mentsvárai, őrizői. Hozzunk áldozatot a nálunknál szerencsétlenebb viszonyok között élő testvéreinkért, az árvákért, akik a szülői szív melegét és szeretetét nem élvezhetik, hogy így a mi szeretetlenségünk miatt közülök egyetlenegy is el ne vesszen. Hiszen lássátok, még ha kenyeret, puha fészket és meleg ruhákat biztosítunk is a számukra, még akkor is boldogtalanabbak ők, mint azok, akiket szülői karok ölelnek, akiket édes apai és édes anyai karok védenek. Bizonyára az ilyenekre gondolva, mondá egykor Jézus tanítványainak: „Valaki egy ilyen gyermeknek a gondját felveszi az én nevemben, nekem veszi fel gondomat.” (Máté XVIII. 5.) Tehát a Krisztus gondjában osztozunk, az ő nevében járunk el, amikor jól cselekszünk. Sőt ez ma nemcsak krisztusi, de egyenesen fajunk és egyházunkkal szemben tartozó kötelességünk, amelyek a megpróbáltatás mérlegére vettelve, csakis úgy nem találhatnák hijjával valóknak, ha mi féltő gonddal és szeretettel vigyázunk egymásra. Hány és hány szegény, elhagyott árva néz pedig ma reánk esdőleg, várólag. Nézz, hogy felemeljük, hogy kenyeret adjunk neki, hogy megvigasztaljuk. Eltudnánk-e úgy menni mellettök, hogy meg ne mutassuk nekik a mi hitünket cselekedetünkkel?!

Kedves Olvasóim! A nagy Linkoln Ábrahámról, az Egyesült Államok világhírű elnökéről számtalan epizód van feltegyezve. Többek közt a kö-

vetkező is: Egy este lóháton igyekezett haza Linkoln barátaival együtt egy késői tárgyalásról. Egyszer, a földre tekintve, két kis madarat pillantott meg az utfélen. Kiestek a fészekből a tehetetlen kis apróságok. Linkoln leszállt lováról. Felvette a két madarat és megkereste a fészket és az anyjukat. Félóra mulva érte utól barátait, akik természetesen kinevették. De Linkoln nagyon komoly maradt és így szólt: Uraim, képtelen lettem volna aludni ma éjszaka, ha ezeket a szegény fiókákat vissza nem adtam az anyjuknak. (Igaz Gyöngyök.)

Ilyen gyöngédlelkű emberekre van szükségünk ennek a mi ezer sebből vérző világunknak. Olyanokra, akik nemcsak meglátják a mások szenvedését és nyomorát, de nem tudnak nyugodni addig, míg nem segítettek rajtuk.

Bizonyára ez a lelkiület hatotta át a nagyváradi református egyház vezetőit és nőtagjait, mikor hajlékot nyitottak az árváknak, hogy ott felneveljék azokat hasznos tagjaivá az egyháznak és társadalomnak. Illesse hála és elismerés őket, hogy egyházunknak e fontos misszióját felkarolták és betölteni igyekeznek. Mert bizony ezen a téren sok mulasztás terhel minket reformátusokat. Amíg ugyanis más keresztyén, sőt nem keresztyén felekezeteknek is csaknem minden városban van szegényházuk, árvaothonuk, kórházuk, addig a mi egyházainkban alig-alig találunk ilyen intézményeket. Iskolákat, templomokat építetett sokat a magyar református egyház, de a szegények, árvák, betegek gondozásával eddig vajmi keveset törődött. Pedig a nagy reformátor, Kálvin szerint is, az egyház hármas feladatainak egyike éppen a szegények, árvák és betegek gyámolítása, gondozása. Hála a gondviselésnek, hogy már ezen a téren is kezdjük meglátni és teljesíteni kötelességünket.

Különösen a nők tehetnek ezen a téren nagyon sokat, akiknek a lelke fogékonyabb az emberi szenvedések, nyomoruságok meglátására, akik készebbek mindig az áldozásra, a könnyek letörlésére, az elesettek támogatására.

Azért, ti református nők, keljetek egymással nemes versenyre e szent munkában! Higgyétek el, minden

egy-egy lélek megmentésével és minden könnycsepp letörlésével nemcsak az árváknak és szegényeknek, de saját magatoknak is boldogságot szereztek. Az égben pedig ezt mondja reátok a mindeneket látó Isten: „Imé, ezek azok, akikben nekem kedvem telik!” Ámen.

Boros Jenő,
szatmári református lelkész.

A RÉGI RÉTEN.

A mező utját tünődve járom
a régi réten, a régi tájon.
Gyermeki lelkem ártatlansága
Mintha e tájon reám találna,
Mintha szivembe vissza is szállna.

Itt a vetések zöldbe borulva,
Ott kék hegyek távoli orma,
Amott a kis Tur, partin a fákkal.
... Napsugár süt, zeng a madárdal ...

Régi a hid és régi az erdő.
Régi madárszó, messze csicsergő.
Vetés a régi, Régi az ég is.
Valami — úgy tetszik — változott mégis.

Tünődöm rajta: mi nem a régi?
Valami idegen, lelkem úgy érzi.

S rájövök, hogy míg a régi minden:
én vagyok az új, idegen itten
s a régi én az, mit nem találok,
a gyermekszív, meg a gyermekálmok,
a tiszta, kedves gyermeki lélek.

Velem a bú, a bánat, a véték.

A mező utját tünődve járom
A régi réten, a régi tájon ...

Szaplonczay Bertalan,
nagybányai ref. lelkész.

Hogy jutott az öreg Gedő a mennyországba?

Gedő Miklós a tornácon üldögélt és kedvetlenül jártatta a tekintetét a kopár udvaron, amely így esie még kiellenőbb volt, mint napvilágnál. Egyszer csak valami zuhanás hallatszott ki az első szobából s olyan koppanás, mint mikor egy szék feldől. Miklós, mintha valami ösztökélte volna erre, felállott s bement a szobába; hát az apja, aki már vetkeződött, az ágy előtt feküdt a földön. Miklós szólongatta, élesztgette az öreget, de az nem mozdult, olyan volt, mint a halott. Miklós óvatosan föltette az öreget az ágyra s nem tudva, hogy mihez kezdjen, egy darabig ott topogott az ágy mellett, aztán hirtelen kiestett, előkurjantotta a béresgyereket az istállóból s elszalasztotta a süket Vadasnéért, aki a faluban legtöbbet tudott mindenféle betegséghez.

Vadasné csakhamar megjött s ecetes ruhát tett a beteg fejére, meg a szívetájára, közben azonban nem feledkezett meg az egészségesekről sem s odaszólt Miklósnak:

— Van most valaki, aki főzön?

— Nincsen — felelte Miklós. — Pirókné már nem jár be.

— Akkor hivasd el talán Málíknét, mert éjszakára forró tea kell. Aztán holnap is enni kell. Én meg nem főzhetek, mert úgy látom, hogy baj van az apáddal.

Miklós intett Vadasnének, hogy ne beszéljen így a beteg mellett, de az öregasszony csak legyintett a kezével, hogy e felől ugyan hangosabban is lehet már beszélni, mert ez már se lát, se hall.

Miklós kiment a szobából, elküldte a béres-gyereket Málíknéért s aztán mikor visszajött, leült a karoslócára s azon gondolkozott, hogy lám, ebben a rideg házban

immár két idegen asszony fog tenni-venni, ahelyett az egy helyett, akik nem hozhatott ide feleségül, mert az öreg hallani sem akart Veronról.

Vadasné, mikor ellátta a beteget, odafordult Miklóshoz és ezt kérdezte:

— No, mi van a fiaddal?

Miklós szinte haragosan intett Vadasnének, hogy ne beszéljen ilyen fentszóval, de az erre nem ügyelt s megint elkezdte:

— Voltál ott?!

Miklós csodálkozva nézett az asszonyra. Hiszen ha az egész falu tudja, hogy mit fogadott ő fel az apjának, éppen csak ez az öregasszony ne tudná, aki mindent tud?! Csak ez ne tudná, hogy ő megmondta Veronnak, hogy bármeddig kell is várniok, mégis feleségül veszi, de az apja életében nem megyen feléjük.

Hogy Miklós nem felelt, Vadasné megint megszólalt:

— Talán azt se tudod, hogy beteg a fiad? Negyed napja beteg. Engem nem hittak. Doktort hittak. Hát ők lássák! Azt hallom, halálán van a fiad...

Miklós felhőrdült s mintha szíven ütötték volna, megtántorodott, aztán kitámolyogva a szobából, elsietett Veronékhoz, az ő haldokló kisfiához, akit eddig meg sem csókolhatott, az ölébe fel nem foghatott s akik eddig titkon, csak messziről láthatott.

Alighogy Miklós elment, megjött Málíkné, aki egy kicsit félkegyelmű volt, de jó főzőnő hírében állott. Vadasné éppen friss ruhát tett a beteg szívetájára, mikor Málíkné beállított.

— Miért teszi oda azt a ruhát?

— kérdezte vigyorogva Málíkné.

— A szívét csitítom. Nagyon ver.

— Hát mióta van szíve ennek a

Gedőnek? — gúnyolódott Málíkné. — Eddig nem volt szive! Szivtelenül élt!

— Igaz, — szólta Vadasné, — de most a halál megtaláltatta vele a szivét. Ugy szokta a halál, hogy megtaláltatja a szivtelennek a szivét s aztán, mikor már megtalálta, hát összeszorítja a csontos kezével...

Málíkné egy darabig szótlánul nézte a mozdulatlan beteget s csak csóválta a fejét. Vadasné aztán kis vártatva megszólalt:

— Lehet, hogy egyszerre hal meg az unokájával s majd a Vera fia vezeti fel az öregapját a mennyországba.

— Ez aligha jut oda — dünnyögte Málíkné.

— Talán ha az unokája vezetné fel, neki is lenne bemenetele...

Málíkné egy darabig lassu fejcsoválásokkal még nézte a beteget, aztán kiment a konyhába.

Vadasné leült az ágy mellé egy székre s így nézte az öreg Gedő Miklóst, aki amint behunyt szemmel mozdulatlanul feküdt az ágyon, még titokzatosabbnak és ismeretlenebbnek tetszett neki, mint eddigelé. Mert ezt az embert igazában senki sem ismerte. Magabazárkózott, szótlán, kedvetlen volt kisgyerek korától kezdve; játszópajtása sohasem volt; legénykorában se látta vidámnak senki; megházasodott, de a feleségéhez is mindig olyan rideg volt, mintha az idegen maradt volna előtte s mikor az asszony nemrégiben meghalt, meggyászolta, de egy könnycsepp sem buggyant fel a szemébe a szivéből; egyetlen fia sohasem kapott egy meleg szót sem tőle s mikor annak Veront, a fuvarosember lányát becsületes legény létére már el kellett volna vennie, hidegen, ridegen csak azt mondta: nem! Aztán, mikor Veronak ezelőtt három esztendővel megszületett a gyereke s Miklós meg egyszer szóba hozta a dolgot, az

öreg akkor is csak azt mondta, hogy: nem, pedig a házban s a gazdaságban nagyon kellett volna már egy fiatal asszony. Vadasné eltűnődött magában azon, hogy vajjon miért volt ez az ember ilyen magánakvaló, sziv nélkül élő, mindig egyformán hideg ember. A faluban emlegették olykor, hogy az öreg Gedőnek az elei réges-régen, valaha labanc urak voltak s a kurucok prédálásai miatt jutottak paraszti sorba az utódok. Valamelyik birtokából örökre kiforgatott uri ősének szomorúsága éledt fel ebben az emberben, aki parasztnak gazdag volt, de erre nem tudott büszke lenni? Vagy azért volt ilyen, mert születésétől kezdve a bal orcáján egy nagy, hosszukás, fekete májfolt volt, ami miatt kisgyerek korában bizonyosan csufolták s ezzel egész életére elvadították az emberektől?! Lehet, gondolta magában Vadasné, hogy ha ezt az öreg Gedőt valamikor valaki szóra bírta volna, ő maga sem tudta volna megmondani, hogy miért másnyen ő, mint a többi gazda ember s csak azt mondhatta volna, hogy: az ember csak olyan lehet, mint amilyenek az Isten teremtetten. Lám, a varjuk között is van olyan, aki nem károg s nem szálldos a többivel együtt, hanem magában félreülve hallgat s ha felrebbenek, sötétben egyedül szárnyal a többi után...

Málíkné megfőzte a teát s beszólt Vadasnének, aki nehézkesen kiment hozzá a konyhába s ott nekiültek a rumos teának. A szobában nagy csendesség volt. Az öreg Gedő behunyt szemmel, mozdulatlanul feküdt tovább is az ágyán, de mintha egy kissé eszmélni kezdett volna. Azt azonban nem tudta, hogy álmodta-e, vagy valakik csakugyan beszéltek az imént az ő szivéről, a halál csontos kezéről, Veronáról, a fiáról és a mennyországról. Amint az ezekről való gondolatok hajku-

rászták egymást a fejében, az öreg Gedő egyszerre csak úgy látta, hogy kinyillik az ablak s beszáll a szobába nagy fényességgel egy kis angyal s odaül az ágya szélére.

— Ki vagy te? Istennek angyala?
— kérdezte suttogva az öreg az angyalt.

— Most már angyal vagyok. Ed-
dig kegyelmed unokája voltam...

— A Veron fia vagy?

— Az voltam...

Az öreg szive feldobogott, mintha az öröm dobogtatta volna meg azért, hogy az unokáját látja.

A kis angyal meglibbentette egy kicsit a szárnyát.

— Maradj itt! Ne menj el! —
suttogta az öreg.

— Nem maradhatok itt, — itt —
felelte az angyal. — Haza kell men-
nem, mert már vár a koporsó!

— Hát hozza ide anyád a ko-
porsódat; ha már a bölcsőd nem
lehetett itt...

Az öreg lehunytt szeméből meg-
eredt a könny.

— Miért hoznák ide az én ko-
porsómat, — szólt az angyal —
hiszen én már ugyanis elmegyek a
mennyeszországba.

Az öreg Gedő egész testében
megremegett s összekulcsolván szá-
raz kezeit, így könyörgött az an-
gyalnak:

— Vezess fel engem is oda!
Vezess fel! Hozzák ide koporsódat,
aztán együtt indulhatunk. Vezess fel
engem is!...

A kis angyal, mintha megszánta
volna, közelebb hajolt az öreghez,
aki reszkető kezével megsimogatta
az orcáját. Az angyal aztán így
szólt:

— Látom, hogy megtalálta ke-
gyelmed a szívét, hát felvezetem...

Az öreg Gedő úgy érezte, hogy
valami olyan zsongító melegség
önti el a szívét, amelyet eddig még
sohasem érzett. Aztán, hogy jobban
lássa az unokáját, felvetette a sze-

mét, de bizony a kis angyal eltűnt.
Az ablak is be volt zárva. Az öreg
egyszerre olyan elhagyottnak érezte-
magát, hogy hangos, jajgató sirásra
fakadt. A két asszony besietett
hozzá:

— Mije fáj? — kérdezte Vadasné.

— Nagyon ver a szívem — sut-
togta az öreg.

Vadasné intett Málíknénak, hogy
lám, a halál megtaláltatta vele a
szívét.

— No, teszünk egy kis friss bo-
ritást a szívére, aztán elmulik a
fájás, — biztatgatta a beteget Va-
dasné.

Az öreg azonban hirtelen felült
s parancsoló szóval szólt:

— Nem kell! Az unokámat hoz-
zátok ide, meg az anyját! Miklós
hozza ide őket tüstént! Verát is,
meg a gyereket is a koporsójával!
A gyerek aztán felvezet engem is.
Itt volt s megígérte, hogy felvezet
engemet...

Az öreg zilálni kezdett, aztán hir-
telen hátradőlt s meghalt.

Mikor Miklós éjjél után megjött
halott fia mellől, az asszonyok el-
mondták neki, hogy miket mondott
az apja utoljára. A kis koporsót
másnap áthozták hát a fuvaros-
ember házából a cserepes nagy
házba, s harmadnapon onnét temet-
ték el mind a két halottat. Elöl
vitték a kis kék koporsót, utána az
öreg fekete koporsóját. Miklós meg
Vera azt is szerették volna, hogy
ha már a gyerek meg az öregapja
így megbékéltek még itt e földön,
egymás mellé temessék őket, de a
kurátor ur ezt már semmi áron
sem akarta megengedni, mivelhogy
— azt mondta — a temetőben az
első sorba a nagyobb gazdák sir-
hantja közé mégsem lehet egy
háromszíndős gyermeket temetni!
Pedig, ha vesszük, az olyan gyerek,
aki az öregapját felvezeti a menny-
országba, talán ezt is megérdemelné!

Bartóky József.

„Senki ne ítéljen meg ne ítéljen... a szombat dolgában“.

Kol. 2; 16.

Szombatos Imre: Ezt sem hittem volna, hogy magok bibliás kálvinisták még a mai napig sem tartják, mert biztosan nem tudják, az igaz tudományt.

Vasárnapos Péter (aki ép' lerakta a mezőről hozott termést a szekéréről és indult a szobájukba) Már mondtam magának Imre szomszéd, hogy én elismerem azt, hogy maga okos ember, de hogy maga nekem minden jött-ment ember tudományát igaznak állítsa és engem a szomszédság jussán azért, mert én szombaton is dolgozom, minden szombaton korholjon, azt én már nem tűröm. Ha maga, az igazhitű pápista, a maga hitéből kivetkőzött, mint a régi gunyájából és most mint szombatot ünneplő adventista, milenista vagy mia csuda hívő, zsidóskodik, hát tegye, de engem ne bántson.

Szombatos Imre: Ki bántja magát szomszéd? (és ezzel ő is be megy a Vasárnaposék szobájába, kinálás nélkül leül.)

Vasárnapos Péter: Maga bánt, de utoljára, most van egy kis időm, hát szembe akarok nézni a maguk tudományával és ha meg nem jön a jobbik esze, ha fel nem hagy a folytonos zaklatással, hát én többé magával szóba sem állok, én nem engedem azt, hogy az én hitemben kárhoytassanak aféle vallásukat hagyók mint maga is.

Szombatos Imre: Örülök, hogy végre rászánja magát megtudni az igazat, mert most megvilágosodik sötét elméje.

Vasárnapos Péter: Nekem világos most is, de a magáé úgy látom besötétült.

Szombatos Imre: Az enyém?

Szomszéd uram, látom itt van a biblia az asztalon, olvassa el csak Mózes elsőkönyve 2 részének három első versét (kikeresi és olvassa) „... megszűnt Isten a hetedik napon minden munkától és megáldá a hetedik napot és megszentelé azt“. Hát mit szól ehhez?

Vasárnapos Péter: Elhiszem!

Szombatos Imre: Elhiszi? de hát elhiszi-e a Mózes második könyve 20 részének 8. és következő verseit, amelyekben nyilván megíratott, amit olvasok: „megemlékezzél a szombatnap napjáról, hogy azt megszenteljed...“

Vasárnapos Péter: Ezt is hiszem, hogy az Úr parancsolata.

Szombatos Imre: Elhiszi, de nem tartja. Mit ér az ilyen hit. Nézze itt van a bibliában, a Jakab levele 2. részének 14. versében: „Mi a haszna atyámfia, ha valaki azt mondja, hogy hite van, cselekedetei pedig nincsenek?“ Lássá, ezért nem az igaz hit a magoké, magok elhiszik ezt vagy azt, amit a papjok mond, de én azért vagyok igaz hívő, mert csak azt hiszem, amiről, a bibliából meggyőződtem; de ezt aztán nem csak hiszem, hanem cselekeszem is.

Vasárnapos Péter: Szomszéd, maga most az első vallásáról beszélt, amikor még mint pápista azt hitte amit a pap beszélt, de azt se cselekedte. En kálvinista vagyok, a bibliával élek vagy halok s amit én hiszek azt a Szentírásból magának meg is magyarázom és amit hiszek, azt meg is cselekszem.

Szombatos Imre: Dehogy cselekszi, hát nem most hallotta, amiről azt mondta el is hiszi, hogy a szombatot meg kell tartani és

maga ma is dolgozik megrontja az Úr törvényét, pedig Ezékiel 20. része 12 verse szerint a szombat megtartásáról mondja az Úr: „legyen ez jegy köztem és közted, hogy megtudják én vagyok az Úr“.

Vasárnapos Péter: Ez a zsidóknak szól szomszéd uram, nem a keresztyéneknek és mi nem a Mózes, hanem a Krisztus népe vagyunk, már pedig akik a Krisztusé, azok az ő tanítása és az ujszövetség szerint élnek és a hét első napját tartják szombat gyanánt.

Szombatos Imre: Olvassuk csak Márk evangéliumából a 16. rész, 1—2 versét „mikor elmúlt a szombat... a hét első napján a sirhoz menének“, azután az Apostolok cselekedete könyvében a 18. rész 4. verse szerint Pál apostol eljárt szombaton a zsinagógákba ünnepegni. Hát ezekből láthatja szomszéd, hogy az ujszövetség népe, sőt Pál is megünneplék a szombatot és a zsinagógákba is eljártak.

Vasárnapos Péter: Szóval mi, mai keresztyének is járjunk a zsinagógába. ott tartsuk a szombatot. Hát kelmed volt ma ott? No hát csak legyen maga ilyen zsidó-keresztyén, fából vaskarika. Hát magában is jó világosságot gyűjtött az a jött-ment, futkározó hamis atyafi.

Szombatos Imre: Nem ért kelmed engem szomszéd, ami az Írásban van az az igaz, az pedig parancsolja a szombat megünneplését.

Vasárnapos Péter: Olvassa csak el Pál apostolnak a Tessalonikabeliekhez írott első levele 5. részének 21. versét.

Szombatos Imre: (kikeresi és olvassa): „Mindeneket megvizsgáljátok s ami jó azt megtartsátok“.

Vasárnapos Péter: Ezt a tanácsot követem én, követjük mi kálvinisták, szomszéd. Amiket maga mond nekem, azt én már másoktól is hallottam, olyanoktól, akikről itt

van megírva a Timótheushoz írott első levél 6. részének 4. versében: — „kérdésekben és beszédekben való tusakodásban bolondoskodnak, melyekből támad irigység, versengés, káromlások“. De én akkor sem, most sem akartam össze akaszzkodni az ilyen maga fajta emberekkel.

Szombatos Imre: Ilyenekkel nem lehet elütni a dolgot; vagy elhiszi ami az írásban van és megtartja azt, vagy nem, szóval vagy igazhitű keresztyén, vagy nem keresztyén.

Vasárnapos Péter: De hiszen kelmed zsidóvá akar engem tenni, már pedig én keresztyén voltam, vagyok és az is maradok, a maga tudománya nem kell; de azt is megmondom miért?

Szombatos Imre: Na ezt akarom tudni!

Vasárnapos Péter: Islen a szombat megünneplését csak Izrael fiainak rendelte. Olvassuk csak el Mózes második könyve 31. részének 12. és következő verseit: „Szóla az Úr Mózesnek: Te szólj Izrael fiainak mondván, az én szombatiomat megtartsátok... nemzetségről-nemzetségre örök szövetségül“. Sok helyet olvashatunk még a bibliából, így Mózes ötödik könyve 5. rész, 15 vers; Nehémás 9. rész 13. verse is nyilván tanítják, hogy a szombati napi parancs csak a zsidóknak szól.

Szombatos Imre: A parancs, amit az Úr szólott mindenkinek szól aki hisz a bibliában és Jézus is azt mondja Máté 5. rész 17. versében, hogy „Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek, vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem hogy betöltssem“.

Vasárnapos Péter: Kelmed mindig olyat mond, ami én mellettem szól. Lássá csak, ha a parancs amit a zsidóknak adott az Úr magok szerint mindenkire szól, hát miért

nem tartják meg mind a zsidós parancsokat? Miért nem metélkednek körül például. Amit meg Jézusról szól, hogy ő is a törvényt betölteni jött, félremagyarázása az Irásnak.

Szombatos Imre: Na miért!

Vasárnapos Péter: Azért, mert a Jézus Krisztus nem a törvény belülszerinti megtartását, hanem törvény lényegének, lelkének a betöltését követeli.

Szombatos Imre: Hogy érti ezt?

Vasárnapos Péter: Ezt Jézus mondja meg, amikor imigyen tanít: „a régi törvény azt mondta ne öl, mert aki öl, méltó az ítéletre, én pedig azt mondom néktek, hogy mindaz aki haragszik az ő atyafiára ok nélkül, méltó az ítéletre“. Máté 5. r. 21., 22. v. A régi törvény megmondta: „szeresd felebarátodat, gyűlöld ellenségeiteket...“ Máté 5. r. 43., 44. v. A régi törvény követelte a körülmetélkedést, a jézusi szellem a szív körülmetélését követeli, amint az a Rómaiakhoz írott levél 2. r. 28., 29. versében írva van. Ezekből láthatja Imre szomszéd, hogy maga, meg a többi magát igaz hívőnek nevező atyafi a Jézus utjáról a Mózes útjára tért, keresztyénből zsidózó lett.

Szombatos Imre: Amit most mondott, mindazt az apostolok is tudták és ők mégis a szombatot ünnepelték, ne akarjanak maguk különbek lenni az apostoloknál.

Vasárnapos Péter: Ebben is balga a szomszéd, mert azok az apostolok azért jártak el a zsinagógákba, mert ott volt alkalmuk hirdetni az igét. Jézus nyilván hirdette, hogy „a szombat lőn az emberért, ... az embernek Fia a szombatnak is ura“. Márk. ev. 2. r. 26., 27. És Pál apostol azt tanította, hogy Krisztus megszabadított a törvény jármától és a Krisztus a törvény vége. Rómaiakhoz írott levél

10. r. 4. v. Efezusi levél 2. r. 15. vers. Ezért volt már az újtestamentomi korban szokás Jézus feltámadásának napját, mint az erkölcsi világ ujáteremtésének napját, a hét első napját megünnepelni.

Szombatos Imre: Ezek már új dolgok előttem szomszéd, csak a bibliából látassa meg vélem.

Vasárnapos Péter: Olvassuk csak el az Apostolok cselekedeteiről írott könyv 20. r. 7. versét: „a hét első napján a tanítványok egybegyültek a kenyér megszegésére, Pál prédikál vala nékik“. A Korinthusi első levél 16. r. 2. verséből is bizonyos, hogy az a vasárnap megszentelésére vonatkozik. Szóval mihelyest az első keresztyének a zsidóktól elszakadtak, amikor a törvény igáját lerázták, a vasárnap lett a heti ünnep.

Szombatos Imre: Kezdek már világosabban látni szomszéd.

Vasárnapos Péter: Lászon is világosan, mert, mert az őtestamentomi rendelések, csak árnyképei a Jézusban teljesült áldott valóságnak. Erről ír Pál a Kolossébeliekhez írott levele 2. r. 16. versében így: „Senki azért titeket meg ne ítéljen evésért, ivásért, avagy ünnep vagy ujhold vagy szombat dolgában, amelyek csak árnyképei a bekövetkezendő dolgoknak“.

Szombatos Imre: Igaza van szomszéd uram, látom eltévedtem, vissza, eljövök magok közé, mert most ismertem meg igazán az Úr Jézust.

Vasárnapos Péter: Istennek adok hálát, hogy megvilágosította Szentlelkével magát. Csak ezután ne üljön fel a hamis atyafiaknak, akik igaz hívő ábrázatban járnak most itt közöttünk, hanem inkább őket is próbálja visszavezetni az Úr Jézus Krisztushoz. Dicsőség Istennek!

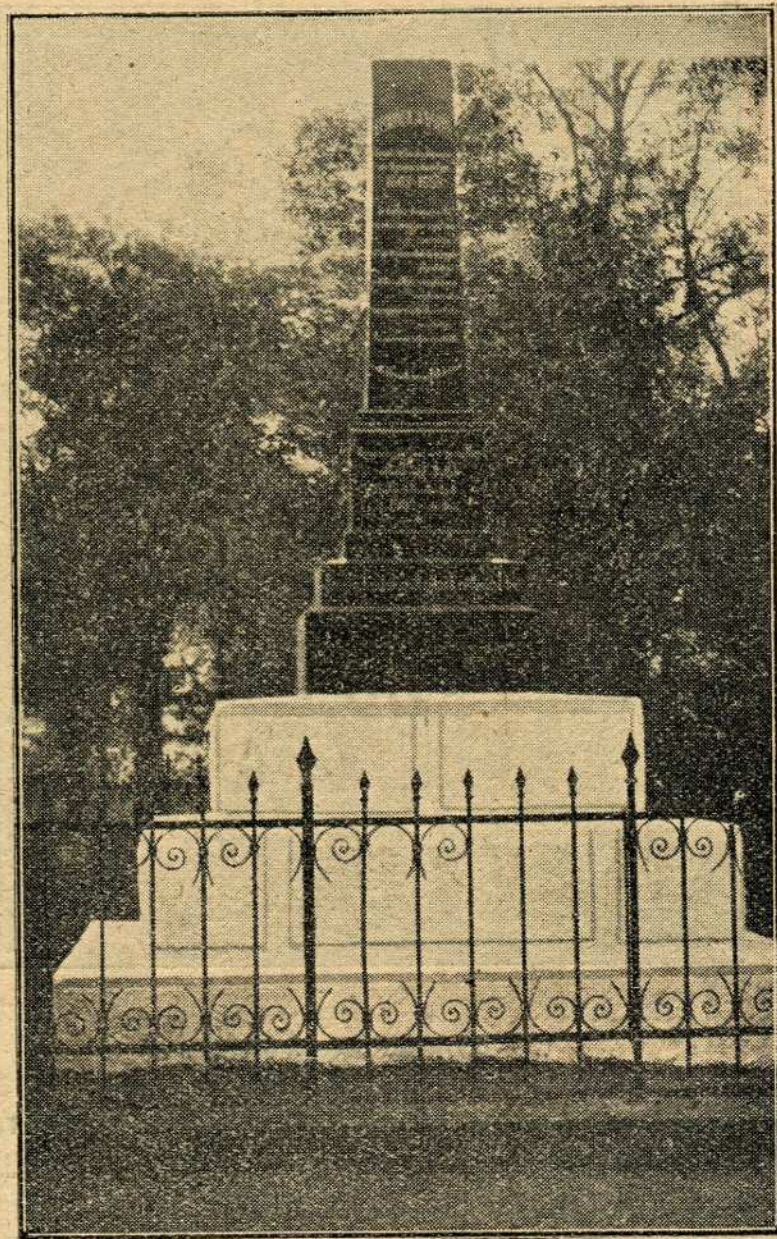
Peleskey Sándor,
szatmárhegyi református lelkész.

I. FERDINAND.

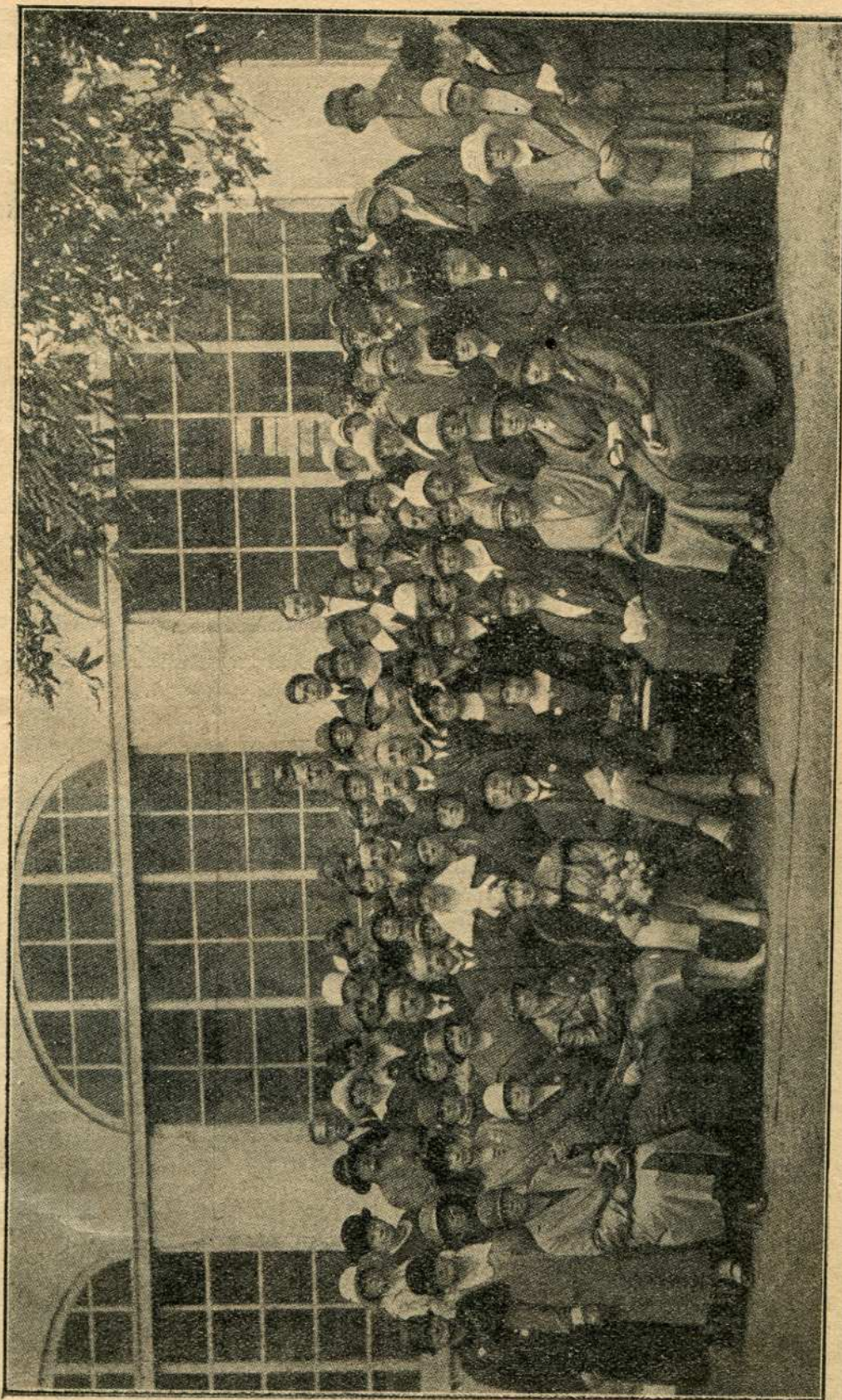
A királyi dicsőség koronája mellett alázattal viselte a szenvedések tövis koronáját is. Életében többször hangsúlyozta, utolsó rendelkezésében is bizonyosságát adta, hogy országának nép kisebbségeit megbecsülte, azok boldogságát szívből óhajtotta.

Aldott emlékezete.

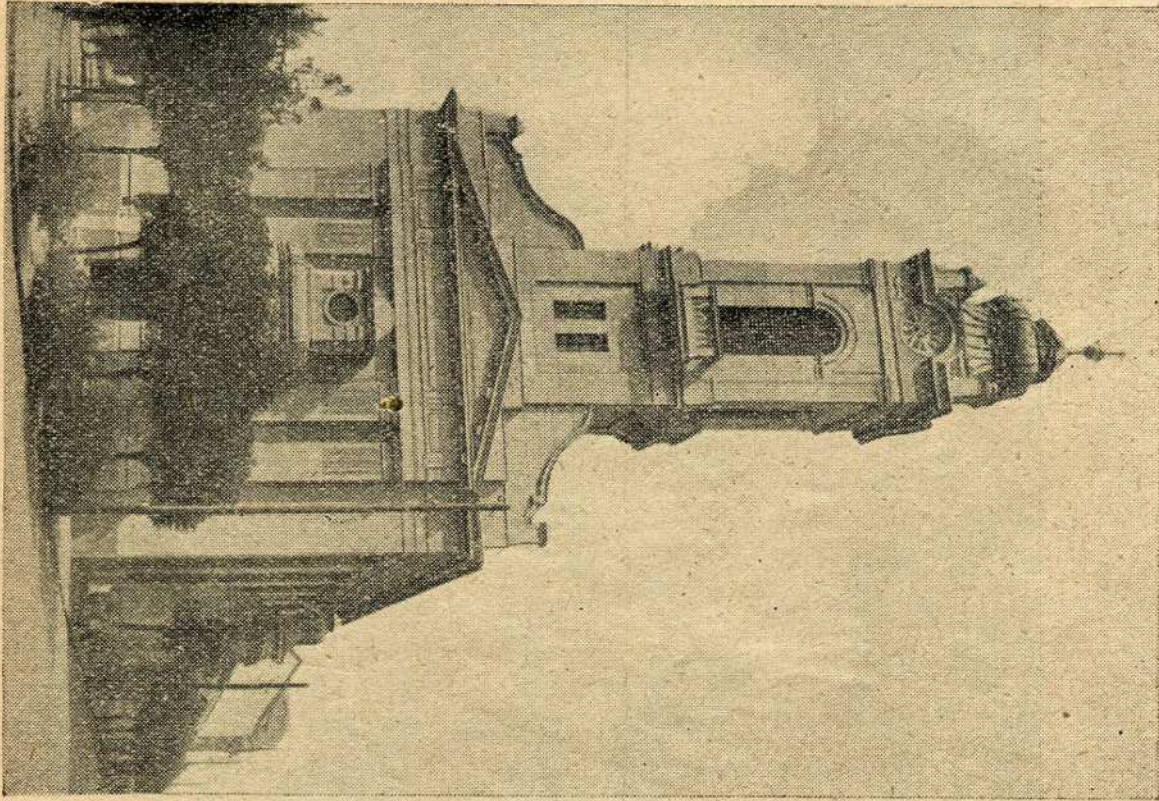

SYLVESZTER-ERDŐSI JÁNOS

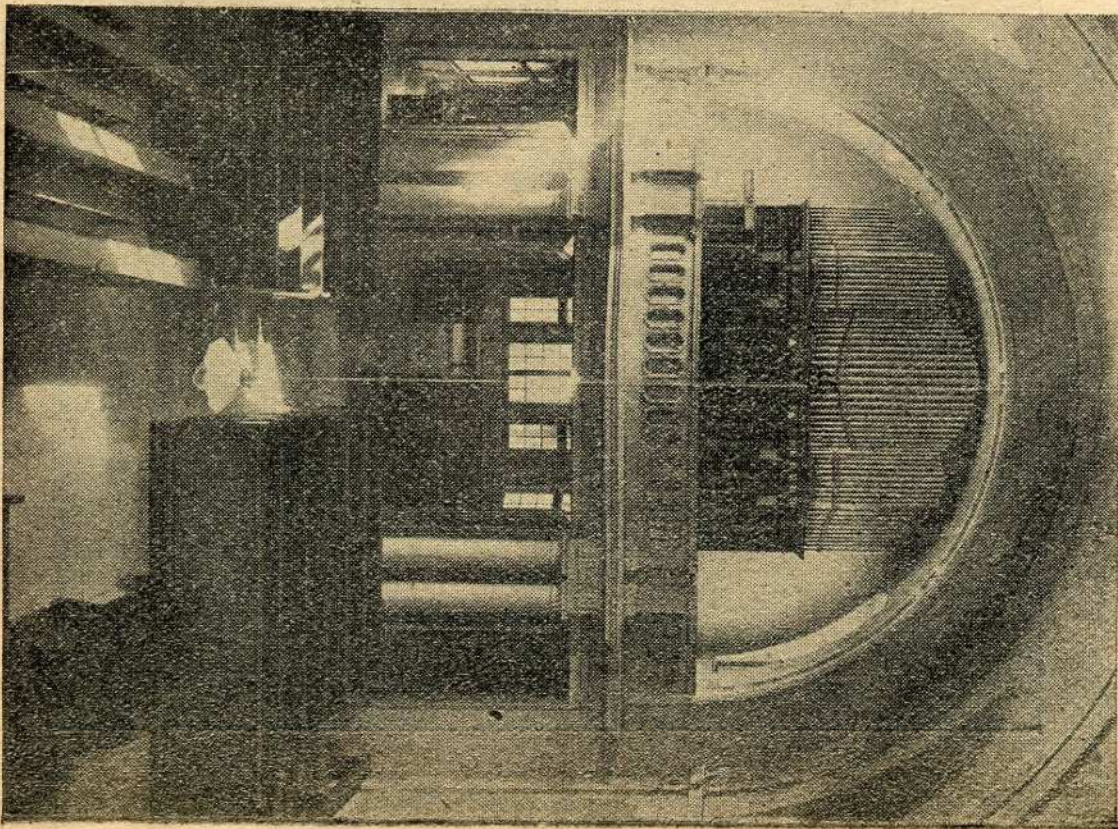
reformátor emlékköve szülővárosában Seini—Szinérváralján.
Erdősi fordította le magyar nyelvre az Új-testamentumot s adta
ki 1541-ben Ujszigeten (tul a Dunán) a Nádasy Tamás által
felállított nyomdában.

A szalmári Lorántffy Zsuzsánna-Egyesület jubiláris diszgyűlésén 1926 szept. 26-án megjelent egyesületi tagok.

Az aradi református bővített és újított templom. (1926.)

Az aradi református templom a 50 változatú új orgonája.

A ZSOLTÁR.

Éles, veszekedő hangok ülnek boszorkányszombatot a kis parasztházban, kétségbeesett éles sikoltásból nyöszörgéssé halkuló sirás a kíséret. Aztán kinyilik egy ajtó s belülről buktatva tántorog át valaki a küszöbön. Vadul rikácsol utána egy hang:

— Ugy, ugy!... Erigy csak nagyanyádho! Oda jó helyre mégy!... Majd elláttya Jóska a bajodat, ne fíjj!

Bevágják ugyan az ajtót, de a kis vézna serdülő lányt még az uccaajtón túl is elkisérik a házból kihangzó vijjogó, szaporán ontott szavak.

Éles szél csap az arcába egy maroknyi havat, mintha ezer tű járná át szapora öltésekkel sovány kis arcát. Láthatatlan szélkatonák mennek egymás ellen rohamra lent a földön és fent a levegőben. Ütközőpontjuk a botorkáló gyermek, dühösen rázzák jobbról-balról. A lombtalan fák nyögve, panaszkodva hajlonganak. A sötétségnek ezer szava van s rémesebbnél rémesebb képeket mutogat az előrehajolva rohanni akaró kislánynak. A szelek megújuló haraggal tépik, cibálják róla a vékony ruhácskát és az elkopott kendőt. Itt-ott egy-egy házat árul el a kiszivárgó mécsvilág, de annyi ereje már nincs, hogy megvilágítsa az utat. A kislány nekiesik a kerítésnek, lecsuszik az árok szélén. Fél és remeg a sötétségtől és a magánytól. De legjobban mégis attól, amit az előbb, bent a házban látott. Szinte eszméletlenül megy mindig csak előre, lépésről-lépésre küzdve a széllal és az egyre új akadályokat gördítő sötétséggel. Nem tudja — órákig

megye vagy csak percekig — végtelen az ut és megis oly rövid. Hiszen borzalmak elől menekül — s ott, ahova megy, bántás, gunyolódás várja.

Habozva áll meg egy faragott kapu előtt. Aztán úgy érzi, mintha valami állana a háta megett, az amit az előbb látott. Két rossz közül a kisebbet, e nem tulvilágít, e husból és vérből való ellenséget választva nyit be az ajtón.

A széna, szalmakazlak mögül hörkenve ugrik reá a kutya, de megismeri a kislányt és vinnyogó hízeldéssé enyhül a dühe. S a szerencsétlen kis teremtes hálásan öleli át az állat nagy, bozontos fejét. A szeretet jeleitől újra megerednek visszafojtott könnyei. Hát mégis! Mégis van jó érzés, irgalom, könyörületesség — ha emberben nincs is, de van az állatban. Szinte azt kívánja: bár volna ő maga is állat! Meleg bundás, hű kutya. Hiszen akkor a szolgálatáért nem panaszos kenyér járna, hűségéért meg-megsimogatnák és sohasem éreznék azt a rettenetes, szünni nem akaró fájást a szívében... Mintha hivná, csálná valami, hogy ne menjen be a házba. Menjen a kutyával a szalma tövébe. Ott is eltelik az éjszaka, ott sem lesz magában s aki vele lesz, nem bántja. Legfeljebb — megfagy reggelre. Dacosan veti hátra a fejét erre a gondolatra: igen, ez lesz a legjobb! És megindul az örömben ugráló kutyával a kazlak felé.

Elkészt. A pitvarajtó kinyilt, fény tapogatózik kifelé. Öregasszony öregesen reszkető hangja akadozik a sötétségben.

— Ki jár odaki? Jár ott valami? Teremtő egy Istenem, hiszen Erzi van itt, néki szok' úgy örünni a Bundás. Gyer ide kisjányom, gyer elő gyermekem!... Hun jársz itt ijnek csakáján?!

Kinyitja a kezét csak úgy találomra. Kitapogatja megfogja a kislány dermedt kezét. Magához huzza, átöleli a remegő kis testet és viszi, vezeti be magával a házba. Meleget ont ki a fehér boglyakemence. Az asztalon olajmécs ég lobogó sápadtsággal.

A kislány rémülten néz körül, de könnyfátyolos szemei nem látják a nyomoruságos fénynél a keresett ellenséget. Jóskát, a „nagyfiut“. Az unokatestvére, a legnagyobb kizúzója ott melegszik a kemence-sutban.

Az öregasszony jóságos szorgoskodással veszi a két ráncos, reszkető kezébe a kislány dermedt kezét, dörzsöli, simogatja. De az öreg testben nincs annyi melegség, hogy felmelegítse ezt a szegény dermedt testű, dermedt lelkű gyermeket. Leülteti hát a hárságyra maga is mellé ül. Hallgat Erzi: most még nem szólhat. Nem kérdezhet ettől a könnyé vált teremtéstől. Hadd sirja ki magát, hadd könnyebbüljön. Csak magában sóhajtozik s végig gondolja a kislány szomorú sorsát. Meghalt az anya, az ő drága gyermeke s az apja a mostohával együtt három felnőtt lányt is hozott a házhoz. Hej, szívesen magához venné, ha a másik unokája, a fia apátlan anyátlan árvája nem üldözné annyira. De itt még rosszabb helye volna.

... A kislány könnyei csak nem apadnak s a nagy kamaszban nincs meg a nagyanyja jószágos türelme. Inkább kíváncsian,

mint rosszindulattal kiált rá a kislányra:

— Beszíj hát te bőgdudafurulya! Mi lelt már megint?! Talán rád nézett a tyuk? . Csak nem képzeled, hogy reggelig hallgatom a bőgésedet.

A kislány rémülten ugrik fel. Rohan az ajtó felé. De a fiu elébe megy s nem a legszelidebben taszítja vissza.

— Nem micc innét sehova, mig el nem mondd, mi lelt! Itt sir, ri oszt el se mongya, ki bántotta, mi bántotta... Hát mi kéne, ha vóna, mi?

Visszatántorog a hárságyhoz. Nem mer ellenkezni a fiuval, a sirásán erőt véve nyeli vissza a könnyeit, úgy mondja megcsukló, elrekedt hangon:

— A zsótár...

Az öregasszony bólint.

— Ahán, hát megin a zsótárir van a baj! Montam mán jányom, ne töröggy véle!... Ha elvette a mostohád, hát elvette, azon mán nem segíthetünk... Majd vesz az urad másikat...

... Tréfálkozni próbál, hogy megnyugtassa a kislányt. De az kétségbeesetten felsírva borul az asztalra és jajgatva egyfolytában panaszozza:

— Beletette... Beletette a Julcsa koporsójába... Mer máma délbe meghótt Julcsa, hiába bízta gyógyulással a doktor. Aztán aszonta ez az asszony, hogy így vet viget a dolognak... Hogy se az enyim ne legyik, se az övé... Hát odatette a jánya kezibe... a zsótárt... Az ides zsótárját!... Akit Feri bátyám hozott Amerikából... Akivel a templomba járt... Akit nékem testált... Édes jó Istenem, de meg is vertél engem...

Az öregasszony megborzongva hallgatja. Hát már igazán csak gonosz ez az asszony, hogy ilyen

tett ezzel a gyerekekkel. Kényszeredetten, gyámoltalanul megint csak vigasztalni próbálja:

— Ne ríj lelkem onokám... Maj ha a tengerit elaggyuk, maj veszek én néked szebbet annál...

Ijedten néz fel. Vajjon mit szól ehhez Jóska? De a fiu csak ül a kemencepatkán, mintha oda sem hallgatna, csak a szemében lobban fel a dac.

A kislányra sem hat a vigasztalás. Zokogva panaszolja tovább:

— Olyat nem vehet!... Mer olyan nincs bótba... Olyan nincs is több... Mer az Amerikából való... Oszta ez idesé vót... Osztán ha templomba mentem véle, mintha csak ides véllem jött vóna!... De mos' mán többet sose látom... Beletette a ko por só-ba...

Megrázkodik. Távolba meredő szemmel panaszolja tovább a maga nagy baját:

— Nem merem kivenni... Oszta hónap beteszik a földbe... Az ides zsótárját...

Szepeg, zokog. — aztán új gondolat jön. Dacosan veti hátra a fejét és akadózva, de egyre bátrabban mondja tovább:

— Én — többet — templomba — nem megyek... Ha ezt hagyta tenni vélem az Isten... Ha engedte venni az ides zsótárját... Nem bánom, megyek én hónap a városba — beállok cselédnek — mig idesapám vigleg hazakerül...

Kiapadnak a könnyek. Belehamul a pislákoló mécsvilágba... Összetéved a keze az ölében és titokban már nagyon bánja azt, amit az előbb mondott... Azt: az Istenről és a templombamenésről...

Az öregasszony szótlánul ül tovább mellette. A fiu morogva áll fel a helyéről. Odamegy a komóthoz, kihuzza a felső fiókot.

Elővesz egy kis fekete, lapos dobozt, kivész belőle valamit. Csendesen, meghatódva megy oda a lányhoz, leteszi az ölébe azt, amit hozott. Szokatlanul, szelíden cseng a kamaszos változó hangja:

— Nesze... Az idesé vót... Akkor hozta vót idesapám, mikor a te anyádét... Nékem nem kell... Nem férfinak való!... Hát néked adom... Oztán evvel mehecc a templomba... Ne fíjj, ezt nem veszi el a mostoha. Mer vissza se mícce többet. Itt maracc, itt a helyed néked is!... Azt a cselédnek állást meg meg ne halljam többet!... De te, ne ríj hát megint...

... Mert a kislány egy darabig csak nézte, bámulta az ölébe tett csodát, a gyönyörű „fehircsont zsótárt!” Pirosbársony a közepe a pirosbársonyon ezüst cifrázatok és — ami a legszebb — a kapcsánál három vékony kis láncról három ezüstpénz csüng le. Három apró ezüstpénzbe még apróbb kehely vésve... S a fiu szavai most lopóztak először jóságosan, szeretettel a fiu szívébe: Látja az elfogult arcát és elgondolja a felkinált nagy boldogságot: hogy itt maradhat a nagyanyjánál, senki sem bántja többet. Jóska sem...

Könnyek futják el az agyon-sirt szeméit újra, de ezek már a hála boldogságos könnyei. Már nem fél a fiutól — lassan hajlik le, valami ösztönös, ébredő asszonyi alázattal kapja el a kamasz nagy, durva kezét s mielőtt az megakadályozhatná, áhitattal viszi a kis pir s puha ajkához.

Az öregasszony ámult boldogan nézi a két unokáját s az örök asszonyi tervezgetés lopakodik a szívébe: Lám, lám... Jóska meg Erzsi... Hátha?...

Erzsi meg Jóska... Én édes Istenem, ki gondolta volna?

A fiu kiszabadítja fogoly kezét, kicsit durván, most maga is elfogódott és fél: észreveszik. Hátat fordít, megy a kemencepatkához, csak menés közben vet egy-két szót.

— Jó, jó, ne hálálkoggy mán!... Jobb ha lefekszel... Oszt sirni ne lássalak többet, aszondom!... Fektesse le nagyanyám, nékem még le kell fejtenem ezt a kosár tengerit...

A nagyanya sűrög-forog, ágyat bont, párnát vesz ki, meg visszateszi — örömében azt sem tudja, mit csináljon. S mire visszamegy a hárságyhoz, hogy ágyat vessen rajta az unokájának, már alva is találja a kislányt. Hosszu fekete haja kétágbafonottan fekszik két oldalt mellette. Kivörösödött szemhéjai alatt a fekete pillákon még ott remeg egy-egy harmatcsepp, de az arca már nyugodt, elbékélt. Mosolyra nyilott a szája és a két kezével szoritja a szívéhez a zsoltárt, a gyönyörűt, az amerikaiat...

A mécses lángja utolsókat lobban, a fiu csörögve önti be a tengerit egy zsákba s a szemeadatéved a hárságyra, az alvó

leányra... Olyan ismerős — mégis olyan más most...

Feláll, nyujtózik, a nagyanyjához fordul:

— Tegye rá nagyanyám a szűrömet... Szelel az az ablak... Ott a tengeri la, most mán én is megyek fekünni... Nyugodalmas jóccakát...

Kint elült a szelek birkozó tusája, enyhe tavaszi levegő csap az arcába. Talán az az óra, mikor hóolvadt lankások foltjain először dobban meg az őrtálló kis sárga virágok szive s sietve adnak hirt a többi tavaszi virágoknak is, hogy készülődjenek, holnap jön a fény, a meleg, a tavasz!...

A fiu mélyen, hosszan lélezkzik fel. Széttárja a karjait és belemondja a langyos levegőben: — Megfordult az üdő...

Aztán elballag az istálló felé. Bent a mécs utolsót lobbanva, kíváncsian nézi meg mégegyszer az alvó, boldog lányt s a forgolódo, máris unokái jövőjét szinező, himező boldog öregasszonyt.

(Érmihályfalva.)

Szabó Mária.

AZ ÖSVÉNY.

A réteken át szük ösvény vezet,
Utján virág kíséri merre fordul,
Itt hegyre visz, ott völgyön át vezet,
Majd lassacsckán az országutba torkul:
Hol széjjeltágul eddigi határa,
S nyomnélkül tűnik el az út porába!

Csak annyi jusson Istentől nekem,
Hogy e földön ösvény legyen sorsom,
Világ zaja tőlem távol legyen,
Utam békés táj csöndes árnyán hordjon,
Mert dalom útját a zaj megszakítja,
Mint ösvényét a poros országutja...!

Szabolcska László,
temesvári lelkész.

AZ ELSŐ TEHÉN.

Nekem ugyan hiába papolják, hogy az emberi élet főeseményei a születés, az esküvés, meg az elhalálozás. Elvétőbe akadhatnak olyanok is, akiknél ez így van. Teszem azt, az aféle nagyuraknál, akiknek egyéb dóguk, más érdemük sincsen, minthogy leszármaznak az életbe, aztán lakadalmaznak s a legvégén kinyújtózkodnak... De bezzeg nem így járja a szegény embernél. Mert ugyan mi különös vagygon abban, hogy őkelme a világra pottyán. Kétkézi szegény embernél úgy terem a gyerök magától, mint a réti sóska. Még az a vicc, ha nem terem. Meg hát mit tehet róla, hogy egyáltalán van?... A házasodás se valami nagy sor. Merthogy akad asszonyoknakvaló egész nyájjal szaporán és úgy ragad az emberre, mint a bojtörjános istennyila. Sokszor az a gabalyítás, hogy mékbe fogjon. Huzni kell szerencsemódra, mint a plánétát... A meghalásnál is csak a virrasztó, meg a tor érvényesül valamire, ha telik vagy két éjszakára való... Mindezek renddel sorakoznak, akár akarja az ember, akár sem. Tehát bizony ott kezdődik az esemény, ha módbeli foganat mutatkozik a ház körül. Egy koszos malac, egy árva tehénke és így tovább takaros sorban a többi zsirramenő jószág. Penna-sercegtető másmilyen embernél is az eredmények teszik az élet magvát.

Szógyi Dettó János is emígyen gondolkozik a világjárásról, mivelhogy derék, dologszerető s hozzá észváltó ember őkigyelme. A Dettó nevet onnan viseli, hogy a megboldogult öreg pap Dettó-

nak irta be a mátrikulába azt, akit az előző névre keresztelt. Az ujdonsült tiszteletes pedig [szerelmes lehetett és szórakozott] hirtelenében nem jött rá az elődjének erre a szokására, hanem a Dettó bejegyzést első látásra valami helyi különnevének vette. Miokáért a János keresztlevelét Szógyi Dettó névre állította ki. Sok galibát okozott ez a katonaságnál, a falu meg hosszú édest kacagott felette, mikor kisült a tévedés. Hanem szegény János halála napjáig cipelheti ezt a furcsa elkeresztelést, amiről jószérrel azt sem tudja, hogy miféle szent volna az, akinek a neve rákenődött.

Elég az hozzá, hogy Szógyi Dettó János olyanosformán gondolkodik az életről, ahogy fentebb írva vagygon. Amolyan kapás kaszás, részbe-dolgozó, becsületes szegény ember. Hej, sok veritéket elhullatott idáig, igazándi sósat, de látatját még nem igen látja. Asszonyba is a másodikat rongálja már, az elsőt elhordta a hektika; gyerök is nyakóckodik négy darab, de másfajta cseperedést csak nem birt még kisikeríteni. Ámbátor malac térült-férült egyszer-más-szor az udvarán felestartásbul; házi esendéktül, csupán gazdaszemtül alig hizott mázsásra. Sőt egyizben kecskét is ragasztott. Jóizüen mulattak a pajkosságán, tehát komédiának is bevált, mint-hogy a kecske ficermántos, bolondos egy jószág. Valamicskét fejtek is belőle. De végtére is tul kellett rajta adni, mert a fránya bestiája kikezdte a házat. Jobb koszt hijján a zsupott találta legalkalmasabbnak. Így la!

Szegény János tömérdek vesződség után csak most jutott el az első mutatós eseményhez, mikor tehenre fordíthatja a kis összekuporgatott tehetségét.

Másfelől az is igaz, hogy tehen is lehetne már akár két hónap óta, mert a rávaló pénz ott somolyog édeskésen egy csomóban, a zacskóban, a ládafiában. De fene nagy sor ám ez a tehenvétel. Sok vásárt kell addig járni, sok sarat megtaposni, míg az ember helyes jószágra talál. Olyanra értem, aki a szükös pénznek is, az igényességnek is váltig megfelelő. No lám, ez már a hetedik vásár és csak most adódik alkalmas portéka, ha meg lehet benne egyesülni. János alaposan megnézd megéli, közelről, távolról az állását, a tartását, a nagyjáravalókat.

— Hát jónak jó! — állapítja meg magában előljáróba, miközben jelentőset pislant a komára, aki ismeretlen módra ott lábatlanodik körülötte segítség okáért. A koma is visszasandítja lopiban a szemszögletéből, hogy jó.

Azután következik a szakértelem többi csinyja-binyja, ami bizony nem gyerektudomány. Merthogy könnyebb feleséget választani, mint tehenet. Asszony-nak valónál a szépség, az erkölcs, meg a vagyon számít, de a tehennél sok mindent kell kitapasztalni. Elsőben is a fogakat, mint amelyeknek a váltakozásából és kopásából tudható meg, hogy menyecskével, vagy anyóssal van e dolguk. Mikor ez rendben van, a tőgyre kerül a sor. Itt az erezetet és a duzzadást kell körülményesen megvizsgálni; nem forog e fent a tőgyeltetés huncutsága, ami abból áll, hogy a jószágot eladás előtt négy napig sem fejik meg a tejelőség mutatása okából. Míg ez tart,

mellesleg fejéspróba eszköz-lendő rándítással és csicsentéssel avégre, hogy nem rugós-e a kedves, vagy nem csápol-e a farkával. A rugás és csápolás nagy hiba, mert az ilyen tehen elrugja a tejet. Szép tulajdonság továbbá a csánkig érő, hosszú, rojtos farkok, amit ujfent a jó tejelés bizonyítványának tartanak. A szarvra is jó ügyelettel lenni, mert csak a szép egyenes, sodrós, vagy villás szarv ajánlatos; míg az előre nyujtózó, döfőre álló, vagy a lekonyuló, kajla szarv éppenséggel nem tanácsos. Szem, szügy, marj és miegymás épségek megóklálása és kitapogatása is szükséges s miután János úgy találja, hogy a portékateljességgel akkurátos, hát végérvénnyel eldönti magában:

— Jónak jó! — miközben a körülötte ólalkodó koma is műértő pofával pislákolja, hogy aszongya: jónak jó.

Valóságosan azonban nagy-nak nem nagy a tehen; de hát azt már maga a jó Isten tudja, miért rendel nagy családnak kis tehenet, kis családnak meg nagy tehenet.

— Hát oszt ellős?

— Annyira csak érti kend!...
[Aminthogy érti is.]

— Hogy hijják?

— Zsófi!

— Tyű az áldóját! — véleményezi maga csendességében János — már csak ezér az egyér is érdemes megvenni. Most már nem tágitana a viláért se, mert a név mián is retentően felcsigázódott. De azért közömbös marad, mint a viaszbab. Jó vásárcsináló ember nem árulja el magát. Ha szózatol is valamit, azt böki oda foghegyről:

— Hitványnak elég hitvány!
Vékony szügyü, hajszaszemü,
csapottifaru, léhendék!

— Mán mint ez... ez a... naccsága... Püspöknek sincs különb! — bögyösködik az eladó hosszan dicsérő prézsmítálással.

Hummi tempózás után csak megkérdi János:

— Hogy adja?

— Nyolcvanért, csak magának nyolcvanért, mert az imént kilencvenet ígérték, de mindenféle népnek nem adom.

Negyven tán nem vón' elég ezer' a makkopáncsér' — erős-ködött János ócsárlón, miközben takarosat sercint, mintha ezt mondaná: no ezzel még megtódom.

Ekkor már a koma is beavatkozik a dologba:

— Nézem, nézdögélem, mert nekem is kéne, de akárhogy szömlélem, csak amondó vagyok: ilyen görhes dögért' pénzt nem pocskélok.

Az eladó köhint egyet, makog valamit lesajnálóan, de sok szót nem veszteget, mivelhogy tudja, mire megy a beszéd. Annyival is inkább tudja, mert ezenközben más vevő furakodik elő, aki rövid szemlélődés után egy-két szó alkuból parolát kínál nyolcvanra. Hozzá még istenes rimánkodással is kéri.

— Kend ígért már kilencvenet is. De kendnek nem eladó, mer' kupec, osz' mészároskézre juttatná a Zsófit. Nem arra neveltem Szegény anyukomat megölné a bánat!

János hamiskásan sunyit, meglapul nyugodtan, hogy a szemöldöke se rezdül. Hisz ő is biztos benne, hogy ez a nagyszáju vevő meg az eladó komája, szintén segítség okáért...

Miért csürném-csavarnám, csak oda jukad ki a dolog, hogy tömérdek teketóriával: elmenés, visszajövés, megátkozás kis és

nagy parolázás után végtére is felcsapnak hatvanban. János kihuzza a zacskót a gelebéből és lassu renddel kinyálazza a bankókat, amiket dukál többször is megolvasni. Utána az áldomást csuztatják le s a komacimborákat is megemberelik egy-egy porcióval. Elválóban érzékenyen bucsuzik a régi gazda:

Isten veled, Zsófi! Visz az átkozott adó!... De azért csak odacsapja macerából: Ötvenért is odaadtalak volna!

— Gyere Zsófi! — szól boldogan az új gazda, meglóditva a kötelet — hetvenet se sajnáltam volna érted!...

Odahaza van nagy örvendezés, mikor estenden beállit a két ember a tehénkével. Még a pöttömnyi Ágnes is ott tötyögél. Őt is lelkesíti a bocika. A szomszédok is előváltakoznak, hogy véleményt szóljanak a vásárról. Illik ilyenkor jót mondani még méltatlanba is, mert alkalmasint újfent áldomás következik. Ez a jószág pedig váltiglan-váltig megérdemli a jó szót. Sorjazzák is egész bokkrétába, menyasszonyra is sok vóna, hogy asszonyák:

— Nyalka egy teremtés, meg kell adni!

— Okos a szeme, mint a papé!

— Szép, nyujtós a hangja, mint a kántoré!

— Szelid a természete, mint a sakteré!

— Alkalmatos a tőgye, mint a... [no már ezt nem illik elárulnom.]

— Kövér, sodrós a szarva, mint a Borgyas főbiró uram bájusza!

— De a neve teszi leginkább — szegi be János a dicséreteket. Mert Zsófinak hijják, hallod te asszony, mint téged!... Csak-hogy az asszony: Zsófi te, hé! A tehén meg: Zsófi lelkem! Ha nem mondja is az ember, való-

jában így érzi. Annak okáért, a nyalkítás kedvéért a vászonkötőjével alaposan megtörli János a drága jószága szemét, száját, minekutána pedig a saját szemét-száját töröli meg. Már erre magától rááll az ember keze. Kiveri a láz a boldogságtól Teremtő szent Isten, rászakadt a nagy gazdagság!

Hászén hiszen gyönyörű egy kincs ám a jó tehén a háznál. Nem hiába, hogy a régi pogány szarvasmarhában hitte az istenét. Ilyenformán a szegény ember is. Nagy becsben tartja a jószágát a familiában. Még pedig: első az ember, második a tehén, csak ezután jön az asszony, meg a gyerekek. Voltaképen a tehén volna az első, de azért kezdődik a sor az emberen, mert a tehenet is ő szerzi, meg igazgatja.

Óh, ti festők, mennyire tévedtek, mikor a családi kört a boglyas kemence mellé pingáljátok. Ahol az öreg kerek asztal körül orsót perget az asszony, az ember meg bibliát, mit olvas a figyelő, bóbiskoló édes porontyainak. Higyjétek el: nem itt van a családi kör. Hanem, lám, az istállóban, legkivált az első fejésnél.

Mert imé a lelkem Zsófit a jászolhoz kötik. A gazda szénát zihál elébe a friss sarjuból és elrendezi az almot. Majd meg a másik, a hé-te Zsófi következik be. Langyos vízzel megmossa a tehén tőgyét és letelepszik a kis szénre. A zsajtárt az ölébe fogja és neki fohászkozik az áldásnak. Mondhat akárki akármit, én már csak azt tartom, hogy asszonyi tudományba legelsőnek való a kétkézre-fejés. Talánusra megy ez a munka, mint a nóta, vagy mint az angyali ének: halkán, erősen, lassan, gyorsan, néhutt

hosszu szorításokkal. Az áldott lé pedig csergedez, szicseg-szöcsög, sugárzik, habzik és ártatlan ringással gyülekezik a zsajtárban. Tüneményes látvány és mennyei zene! János boldog megelégedéssel ókumlálja a jószág nyugodtságát, az áldás eresztését és kemény szívében lágy ima ringatózik: hála Istennek! A pulyák is ott ögyelegnek, ott kuksolnak mind a négyen. Kenyeret majszolnak előljáróba, de már folyik a nyáluk a drága friss tej kivánásától. A Bodri és a Cirmos is ott méléznak illő renddel. Megérzi az egész háztartomány, hogy boldog idő köszöntött rájuk... Hát — ez a családi kör.

Ugy is van az, akár hiszik, akár sem, hogy ágrólszakadt sorban az élet szépségét és eseményességét a tehén teszi. Az első tehén Legkivált, ha beválás. Ezért örül János, hogy eltalálta a vásárt. Sőt a büszkeség is zsiborogtatja. Ezután már ő is valaki, valami. Az ő házába is betámit a bíró, vagy az esküdt, hogy összeírja a tehenet.

Az éjszaka nyugalmát is bezsongja a tehén láz. A gyermekek mélyen alusznak és alkalmasint bocikáról álmodoznak. De az ember meg az asszony éjtéligen is ébren vannak. Karatyolnak, számítgatnak.

— Anyjuk, megindult nálunk a gazdagodás. Tej van a háznál, még kontóba is jut. A papék is elhordják, mert ők még tehénig se vitték. A trágyáért is kapunk. Másra rakogatjuk össze a pénzünket. A tehén jó. Ellős. Üszöt ellik. (Marhából a jányféle kapósabb.) Aztán lesz két teheniünk. Járomba fogjuk. Szekeren megyünk a dohányos komáho' vendégségbe. Idejével földet is ragaszthatunk, vagy egy darab

parcellányt [parcella] és a magunk házat gányoljuk rá... És hallod, te anyjuk, ne aludj, a jányainkat is biztosan férjhez viszik, ha tehenet is adunk velök...

Az anyjuk mámoros félálomban boldogan feleselget vissza: úgy lesz, úgy lesz!

Hajnalban megint ott a családi kör az istállóban... A csordás kürtől. János melldagasztó hetykén hajtja ki a jószágát és hangosan, hencegve, hogy meghallják az ácsorgó népek, dobálja oda szót a csordásnak:

— Osz! ez a tehen a két szemed legyen! Megfizetek!

Maga is elballag vigyázóba a falu végéig. De azután is — amíg csak beéri — folyton simogatja

a Zsófit szeme sugarának édes melegével, mint a mennybéli jussát.

Mától fogva a pöttömnyi Ágnes kibővitve mondja édesanyja után a reggeli és esteli imádságot:

Édes Ittentém, áldd meg ad édetapámat, ad édetanámat, a Jantót, a Pittát, a Bortát, endemet it, med — a tehenüntet!...

Óh, ti tehenre kapó szegény jó emberek! Veletek érzek. Osztozom az örömtökben és a pöttömnyi Ágnessel együtt imádkozom: Áldjon meg a jó Isten benneteket, a porontyaitokat, meg — a teheneteket!!...

Sárközi Lajos,
szatmárnémeti-i lelkész.

JÉRIKÓI HARSONÁSOK.

Milyen kevélyen, hetykén állanak
Erődök, tornyok, bástyák és falak!
Azt vallja Jérikó, hogy víhatatlan.

Elő a harsonával, harsonások!
Riadjon fel kő-tépő harsogástok,
Mert dőlni kell a falnak naplementig.

Zengjen csak egy, majd zúgjon hétszer-annyi;
Csodáknak kell a kürtökben foganni
S tizenkétszer-harminc jójjön, ha kell.

S úgy fújva-fújja mind e harsonáját,
Amíg erek, tüdők, erődök állják
S mig lelketek a kürtön át kicsap.

Harsogjatok csak Jérikó alatt!
Mert mégis dőlni fognak a falak,
Bár minden harsonás beléhal is.

Szombati-Szabó István,
lugosi ref. lelkész.

MÁRI NÉNI TÉRITGET.

Sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak. (Mát. 22., 14.) Sokan mondják a mai napon: Uram, Uram, nem a te nevedben tanítottunk-e?

Bizony ma napság is sokan vannak gyülekezeteink félreeső zugai-ban, akik magukat tartják egyedül hivatalosoknak s azt hiszik, hogy mások felett ők igazabbak s bátorságot vesznek maguknak tanítani az Urnak nevében s uton-utfélen ujjászületésökkal hivalkodnak. Nagy számmal vannak ilyenek a református férfiak és nők között is, akik ugyan nem adták még magukat a baptisták közé, de akik új keresztyéneknek, élő keresztyéneknek nevezik magukat s egyebeket lenéznek.

Ujjászületett próféta nővé lett egy napon Kapós Mária is Tilófalván.

A „Kapós“ előnevet úgy szerezte, mert valamikor fiatal korában nagyon is kapós menyecske volt ökgiyelme. Sokat beszélt akkor róla a pletyka.

Az idő azonban eljár. Mária néni-nek Kapós neve ugyan megmaradt, de bizony senki sem kapott már rajta. Hiába, feje felett elviharzott ötvenöt tél. Ez megszokott látszani még a nőkön is.

Kapós Mária azonban szerette, ha beszélnek róla. Gondolt merészet és nagyot s belépett a „gyülekezetbe.“

No bezzeg, hire futamodott ennek a faluban. Kapós Mária és a „gyülekezet!“

„Megtalálta zsák a foltját“, mondogatták az asszonyok. Örülhet neki Füttyös Jankó a főtérítő, aki a háboruban frontra küldette Rezeda jegyző urral a szegény erdei munkást s hiába van három sessió földje, ott töltötte el a négy eszten-

dőt. De ott is megmutatta ragadós körmét, mert rajta csipték, mikor a járomnak és szekérrudnak való fiatalokat eldugta a szövevénybe.

Forgathatja már szemét nagy kegyesen Mária, Patkás Erzsivel, — mondják mások, — annak is halva találták az urát a boglya tövében, mikor a lóval kint hált a mezőn, s ugyanakkor a kocsi a paplanos ágyon pihent otthon.

Bizony a falu száját befogni nem lehet. Aztán valami kis igazság körülbelül van minden pletykában, mert: „Nem mozog a levél, ha nem fujja a szél“. Jó ember, rossz ember van mindenütt, még a gyülekezetben is. Isten előtt nem mindig az születik ujja, aki magát ilyenek tartja.

A gyülekezetet azért kedvelik különösen azok, kiknek a Kaini bélyeget homlokára sütötte az élet, mert elhítetik velök, hogy a bemerítés lemossa azt. Sőt, ha az ilyen ujjászületett ember később megbotlik is, azonnal kész a bocsánat, mert a testvérek megállapítják, hogy az illető nem hibás, mivel az ördög incselkedett vele. A régi öregeknek volt egy jó mondása: „Betyárból lesz a jó pandur“. Beigazolódott ez a Mária néni szineváltozásával is. Ő nemcsak szorgalmas gyülekezeti tag, de buzgó térítő is óhajtott lenni.

Nem válogatott a helyben, időben, ostrom alá fogott boldogot, boldogtalant, öregel, fiatal mindennütt. Ugy, hogy a gyermekek már utána kiabálták az utcán: „Mária néni nem térít meg?“

Népes alföldi község volt Tilófalva, Mária néni kint lakott a Bánát-utcában a csordajáró uton, szomszédja volt egy magáról keveset beszélgető jámbor özvegy asszony

Szegő Sándorné. Ennek a jó asszonynak minden öröme szelid, vallásos lelkületű lányában Esztikében volt, aki már az iskolában kiünt társai között s ha a Tiszteletes urat kellett megköszönteni neve napján, vagy a Tanfelügyelőt fogadni, iskolai ünnepélyen szavalni, vagy imádkozni, erre Szegő Eszti volt a legalkalmasabb növendék.

Midőn elhagyta is az iskolát Eszti, nem mulasztott el egyetlenegy alkalmat sem, hogy az Istenházába ne menjen, mikor annak ideje volt, hétköznap, vasárnap egyaránt.

Mári néni háza előtt járt el kis piros fedelű zsoltárjával.

Mári néni rávetette a szemét. Hiába, az ördög nem alszik. Midőn egy reggel templomba menni látta Esztit, elhatározta, hogy mikor visszafelé jön szóba áll vele.

Hizelgő szavakkal csuszott hozzá, mint a paradicsomi kigyó.

Hol voltál Esztikém? A templomba ugye? Hát lelkem tudsz te ott imádkozni? Hiszen oda mind bűnös emberek járnak. Bűnös ott a pap is. Ha nem hiszed, kérdezd meg tőle, magától!

Hej lelkem, ha te a mi gyülekezetünkbe jönnél, ott te is ujjászületnél. Látod, mi köztünk nincs bűnös ember egy sem. Szívesen látunk ma estve is, jöjj át hozzánk. Meghallod milyen szépen énekelünk mi s milyen buzgón imádkozunk.

Tudom, felelt Esztike, hogy a jó Istent mindenütt lehet imádni s ha édesanyám megengedi, azért átmegek estve, de csak úgy, ha megígéri, hogy a mi vallásunkat többet nem kisebbiti.

Mári néni észrevette, hogy a magvetése jó talajba hullott. Igérte azért Esztikének, hogy nem beszél többet az ő templomáról s egyházáról.

Esztikét nagy örömmel fogadták a gyülekezetben s kérték, hogy a

következő vasárnapon szavaljon egy vallásos költeményt.

Lassankint egészen elfoglalták. Gyönyörű szép szoprán hangja volt, kellemes, fülbemászó. Szólót énekeltek vele, máskor előimádlózásra kérték fel. Ugy, hogy egyszer csak azon vette magát észre Esztike, hogy már ő egészen a baptistáké.

Édesanyja gyakran mondogatta neki: kedves lányom, nem szeretem, hogy annyira elfoglalod magadat azzal a gyülekezettel.

De már késő volt. Hiszen a gyülekezeti összejöveteleknek ő volt a jelke, a központja.

Azonban egyszer csak megjelent Esztike két halvány orcáján a két piros folt s szemében a lázas fény. Kezdett köhécsegni. Édesanyja észre vette azonnal. Figyelmeztette, hagyj fel lányom a sok énekléssel s szavalással, kiméld magadat, hajlamos vagy a tüdővészre, édesapádat is az ragadta el, mikor még tégedet szivem alatt hordoztalak.

Esztikét ágyhoz szegezte a láz. Kapós Mári és társai eljártak hozzá énekelgetni és bibliát olvasni.

Egyszer Eszti kifejezte előttük azon óhaját, hogy az uri szent vacsorát elhozzatja a Tiszteletes ural. No lett erre nagy ribillió. Mind egyszerre kiabáltak a gyülekezeti asszonyok: „Azt nem engedjük, ide lábát be nem teszi az a bűnös pap.“

Esztike elszomorodott, látva ezeknek a kegyeskedő asszonyoknak igazi arcukat.

El akarta figyelmeztetni terelni erről a dologról s kérte, hogy énekeljék el neki ezt a szép husvéti éneket: „Nincs már szívem félelmére“.

A szenvedélyökben elvakult gyülekezeti asszonyok most már ezt is megtagadták, kijelentették, hogy a bűnösök zsoltárjából ők nem énekelnek.

Husvét nagyhete volt éppen. Szegőné elment a templomba s kérte

a lelkészt, hogy husvétkor hozza le leányához az uri szentvacsorát s egyuttal elmondta a történeteket.

Husvét első napján csakugyan levitte délelőtti templom után a lelkész Szegő Esztinek az urvacsorát. A vegyeskarból magával vitt néhányat. Mikor odaértek Szegőékhez, énekhangok hallatszottak ki a hajlékból. A gyülekezeti asszonyok voltak ott.

A lelkész midőn bement, üdvözlőlvén a jelenlevőket, megkérdezte a rég nem látott elsorvadt Szegő Esztit, óhajt-e élni az uri szent vacsorával? Esztike átszellemülve felelt: „Ez minden vágyam” — s szeméből annak az igazi bűnbánásnak a könnyei peregtek le, amely valóban az újjászületés fürdője. Ekkor a lelkész összetette kezét s imádkozott: „Én szegény erőtlén

bűnös ember” stb. s a gyülekezeti asszonyok szép csendesen kiöntak az ajtón.

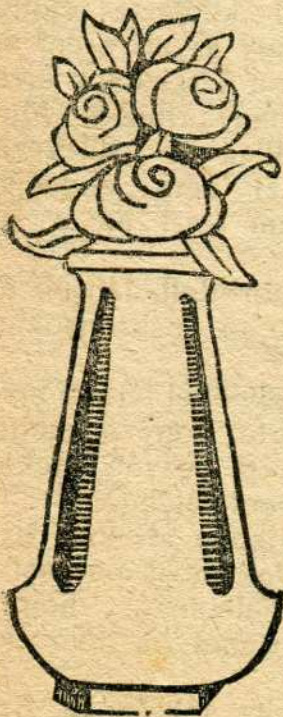
Mintegy megisméltődött itt Krisztus Urunknak János evangélioma nyolcadik részében leirt jelenete, midőn a bűnös asszony vádlói, az Ur eme szavára: „Aki ti közületek büntelen az vessen követ reá,” elmenének s az urát a bűnös nővel egyedül hagyták.

Egyedül maradtak ők is s a szent jegyek vétele után igaz buzgósággal énekelték el: „Nincs már szívem félelmére, nézni sirom fenekére”. A kis Esztikének most már megszűntek kétségei, félelmei, átváltak reménységgé, örömkké s csendesen elaludt, de nem örökké.

Bottyán Pál,

erdőhegyi ref. lelkész.

AZ ÖREG ZSOLTÁROS.

Amikor megszólal a templom harangja,
Bevánszorog csendben az utolsó padba.
Reszkető két kezét összeteszi lassan,
Lelke pedig ott jár a fénylő magasban.

Haja, mint bérctető, fehérülő pompában.
Szívében szent tavasz s melegítő nyár van.
Lépését csak vonzza, de nem szaporázza,
A háta meghajlott, mint rakott fa ága.

Arca csupa jóság és merő alázat.
Szeme kék, mint az ég, hol angyalok járnak;
Gyakran nézett vele a mennyek honába,
Azért szállt rá annak beszéde varázsa.

Imám érte száll most, Atyám! te elébed:
Juttass kegyelmedből néki még sok évet!
És ha elszólítod az öreg zsoltárost,
Tárd ki lelke előtt a mennyei várost.

Kürthy Károly,

l. l. m. i. ref. lelkész.

IFJUSÁGI BIBLIAKÖRÖK.

„Fiaink olyanok legyenek, mint a plánták, nagyokká nőve ifju korukban; leányaink, mint a templom mintájára kifaragott oszlopok“. (Zsolt. 144. r. 12. v.)

Mint havas, hideg, fagyos délen fűtött, meleg szobánk ablakában nyiló kedves virág, olyan nekünk minden fiatal szív, minden fiatal élet. Kint kopár pusztaság, — bent egy darabka zöldelő, virágzó, illatozó élet. Egy parányi rész az eljövendő tavaszról. Amint gyönyörködve el-elnézegetjük, egyszerre mintha körülöttünk enyhülne a hideg, élénkülne a kopárság és képzeletben már zöld lombot, kalászos mezőket látunk és fölöttünk zendülni halljuk a pacsirta dalát.

Hideg, téli pusztaság az életünk. Az enyém, a másé, mindnyájunk életé. Ma jobban, mint bármikor. Életünkön egyetlen igazi virág: a gyermekeink. Ma jobban, mint bármikor. És midőn a gyermek ifjává nyílik: egy derék fiuvá, vagy egy szelid kedves leánnyá, benne ott látjuk az élet új tavaszát, várjuk a nyarát, boldog gyönyörűséggel nézzük a jövendőt.

Eddig a szülők a multat keresték gyermekeikben, mert önmagukat nézték, ma nekünk öbennük a jövendőt kell látnunk, kutatnunk. Amilyen az ifjuság, olyan lesz a jövő. Éppen azért ezt a már megérkezett jövőt: az ifjuságot őriznünk, ápolnunk, nevelnünk kell.

Nem szükséges mást tennünk, csak odavinni a legnagyobb nevelőhöz, az áldott Mesterhez, az Ur Jézus Krisztushoz, hogy Ő formálja a lelküket, tisztítsa a szívüket és töltsse meg nemes eszményekkel, legelső sorban

olthatatlan vágygal az Ő követésére.

A legközelebbi út, melyen a fiatal lelkek Jézushoz juthatnak, a Bibliakör. Ami a gyermekeknek a vasárnapi iskola, az a fiataloknak a bibliakör. Nem valami nagy reklámmal, sok címmel, tisztséggel megalakított egyesület, hanem az ifjaknak és a leányoknak — külön külön — a biblia körül való csoportosulása, időnkint való összejövetele, lelküknek az Isten igéjével való táplálása, hitük erősítése céljából. A bibliakörök munkája ezeken az összejöveteleken: biblióránkon folyik. Csendes, meghitt órákon, vasárnap délután, vagy hétköznap este, midőn csak egykoruak: fiatalok vannak jelen, megzendül az ének, felszáll az imádság és kézbe kerülnek a bibliák, melyeket a konfirmáció alkalmával kaptak, de éveken át valami biztos helyen őriztek, talán maguk sem tudták már, hogy hol. A vezető lelkipásztor által kijelölt igét olvassák sorban, majd a lelkipásztor által kijelölt igét olvassák sorban, majd a lelkipásztor beszélni kezd róla. Megmagyarázza, reámutat, hogy mit mond, mit üzen az igében Isten neki, nekünk és a fiatalságnak. Egyszerűen, közvetlenül alkalmazza az ifjuság egyéni lelki életére, kérdéseire és kételkedéseire, úgy hogy már magyarázat közben is támadnak kérdések, megjegyzések a hallgatók szívében, vagy ő maga is tesz fel kérdéseket nekik. Így nem-

csak egyszerű hallgatók lesznek, hanem vele gondolkozásuk az igehirdetővel. A kérdéseket egymás megjegyzéseit aztán a bevezető magyarázat után közösen megbeszélik. Ezek alatt a megbeszélések alatt igaz őszinteséggel megnyílnak a szívek, vallo-mást tesznek erőtlenségükről, hibáikról, bűneikről és megszólal a minden szívben ott élő vágy a tiszta élet, Jézus, Isten iránt. Majd énekekben olvadnak, ölelkeznek össze a lelkek, hogy utána imádságban együtt szálljanak. Annak szíve közelébe, ki egy áldott órán vitte őket a tökéletesség felé.

Gondoljuk csak el ezeknek a bibliaóráknak áldásos hatását. A fiatalok megismerik a bibliát. Hiszen az iskola, sőt ma a konfirmációi előkészítés sem ismertette meg velük. Megtanulják lelki hásszal olvasni, megértik és megszeretik. Az Isten igéje láthatatlanul, csodálatos erővel óráról-órára alakítja a fiatal lelkeket és életüket. Aztán megtanulnak imádkozni. Nem a gyermekkorukban megtanult kis imádságokkal, hanem a saját szavaikkal. Azt fejezik ki, amit éreznek. Meghatóan csordulnak ki sokszor egy-egy bibliaóra végén ezek a nem betanult, hanem szív-ből jövő egyszerű szavakban, szinte ellenállhatatlanul feltörő érzések és áhítózások.

A bibliaórákon kívül vannak külön énekórák, ha elég számmal és alkalmasok vannak — énekkarokat alakítva, vagy olyan órák, összejövetelek, melyeken az értelem fejlesztésével foglalkoznak. Ezeket ismeretterjesztő felolvasásokat tartanak a gyülekezet vezetői, később az értelmesebb fiatalok is, aztán a tagok szavalnak, esetleg énekelnek. Az Isten igéjének irányítása mellett

így képezik magukat a tudásban, műveltségben.

A bibliakörnek mély átalakító nemesítő hatása van az ifjuságra. Megszeretik az Ur Jézust és követni kezdik tetteikben, életükben. Isten igéjében és Jézus életében felismerik a maguk addigi életének ürességét és az igazi életet. Megható önvallomások lehet hallani egy-egy bibliakörös ifju ajkáról, hogy milyen volt addig még bibliakörbe nem járt és milyen most. De magunk is tapasztaljuk ezt a változást, ezelőtt korcsmába, kávéházba járt a mulatás volt legnagyobb szórakozása, az ital szenvedélye lett — most mindezekkel felhagyva a többi bibliaköri ifju társaságában tiszta, nemes-szórakozással tölti szabad idejét. Azelett detektiv regények, erkölcsrontó irások képezték legkedvesebb olvasmányait, — most csak az Isten igéjével meg-egyező könyvek. Azelett legjobb esetben hiábavalóságokkal, üres lehaságokkal töltötte idejét, most gondolkodásában megkomolyodva lelki és szellemi művelésére használja azt. Azelett testet-lelket rontó élvezetekre költötte fölösleges pénzét, sőt gyakran azonfelül is, — most már tud egyháza, Isten országa javára áldozni. Egymás között pedig meleg, őszinte barátság szövődik nem futó ismeretség, pogány örömeök, vagy bűnös szórakozások, hanem az igazi szeretet alapján. Valósággal az Ur Jézus köli össze a maga örök szeretetével ezeket a fiatal szíveket.

Mélyül és terjed ez a krisztusi barátság a közellevő bibliakörök kölcsönös látogatása és a konferenciák által. Ezek minden hatásnak a legnagyobb erősítői. Közelről, távolról összegyűlnek

a különböző bibliakörök kiküldöttei és áldott napokat töltenek együtt az Úr ügyéért tanakodva, tusakodva egymást erősítve az Ő közelében. Mintha ott volnának a kiválasztott tanítványokkal és Jézussal a megdicsőülés hegyén és „nem látnak mást, csak Jézust egyedül.”

A bibliakör az ifjúságoak a legnagyobb jótétemény. Alig volt árvább fiatalság, mint a mai. Gondoljuk csak meg, hogy nőtt fel, hogy serdült fel eddig? Gyermekek korukban az édesanyjuk arcát többször látták szomorúnak, mint örvendezőnek. A szemükben jobban otthon volt a könny, mint a nevetés. Az apjukat meg alig alig látták. Mikor legtöbb szükség lett volna az apára, akkor az messze a halál ösvényén gázolta a vért, amit vagy ő, vagy az ő testéből ontott ki az ellenséggé uszított testvér fegyvere. Hánynak, már mint gyermeknek az apja helyébe kellett lépni, szinte iskola, tanulás nélkül. A lelkével, a hitével nem volt aki törődjön. Testileg-lelkileg elhagyottan, gondviselés nélkül nőtt fel ifjává s ha ma oda nem állunk mellé, egész életén át sinyleni fogja életének eddigi sok hiányosságát. A bibliakör miandezeket a hiányokat hivatott pótolni és tudja is pótolni.

A bibliakör a szülőknek legjobb segítségük a nevelésben. Melyik ifju kedvesebb? A zoltárt éneklő, vagy a duhaj nótákat

ordítózó? Az imádkozó, vagy a káromkodó? Az istenfélő, vagy az istentelen? A mértékletes, vagy a részeges? Bizonyára minden szülő csak az elsőt választaná. A bibliakör által ilyen ifjak lehetnek és mikor a szülő már tehetetlen volt a nevelés nagy munkájában, elvégezte helyette a bibliakör.

A bibliakör egyházunk megújulásának leghatalmasabb eszköze. Mindnyájan vágyunk ezután a megújulás után, de ez csak a mai fiatalok által történhetik meg. Éppen azért, ma minden fiatal lélek közkinccs és nekünk nincs egyetlenegy elveszteni való fiatal életünk se. Ha akármilyen szegények leszünk is, de megmarad a fiatalságunk, akkor gazdagok leszünk! Idestova már nem is lesz egyebünk, csak a fiatalságunk, de ez kell, hogy egészen a miénk legyen. A miénk pedig akkor lesz igazán, ha a Jézusé lesz. A bibliakörökben Őneki adjuk át és velük fogja Isten a Jézus által a mi magyar református egyházunkat megújítani.

Igy lesznek a bibliakörök által fiaink plánták, kikben új tenyészet, új élet indul és lányaink oszlopok, tiszták, mint a templom, egy új jövődőknek fenntartó oszlopai

Debreczeni István,
szalmári lelkész.

Antoniu KOVÁCS Antal

URI DIVAT SZABÓ

Sír. Alexandri 13. ORADEA Teleki-utca 13. sz.

Részlet-fizetések mellett is hallatlan olcsón öltözködhet.

AZ IRISÓRAI SZARVAS.

Virradt. A fákra egyre csendesebben
rivalt alá a mély felhő-torok.
Gáncsotvető boróka-rengetegben
akadtak rá a csorda-pásztorok.

A gornyikhoz levitte nemsokára
tarkóra vetve egy szilaj csobán,
s megvolt az alku egy-kettőre: ára
egy korty fenyővíz s egy marék dohány.

A simmentali borjának fogadta
fakorlátos, legeltető helyen,
tőgyén mohón csüngött az istenadta,
és elfeledte, hogy testvértelen.

És elfeledte a futó erecskét,
amely buk fenceket kacagva hányt,
s mely hús homályba fogta gyenge testét,
el a zuzmószakálu ősmagányt.

És elfeledte a forrás kis odvát,
amelynek tükre csábító titok,
s ha eltikkadva meg-megszomjazott, hát
napverte, langyos vályuból ivott.

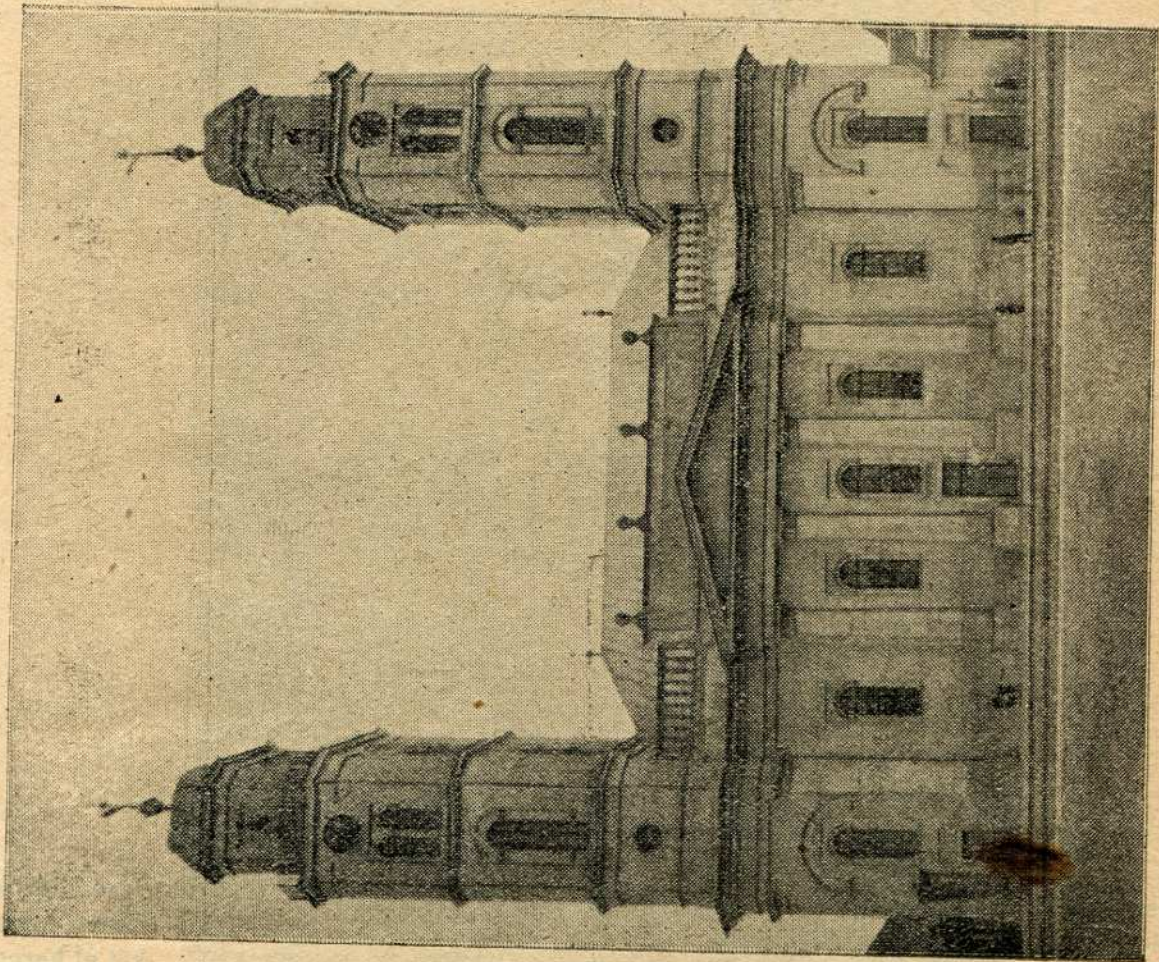
Kristály tükörben nem láthatta mását,
mikor a szarva büszkén ütközött,
meg nem sejlhetette büszke származását,
és borjunak nőtt fel borjak között.

És lett pompás aggancsu házi-állat,
vadász-szívekben dobbantó remek,
s csudálva nézte, rajta mit csudálnak
csudálkozó kiránduló-szemek ...

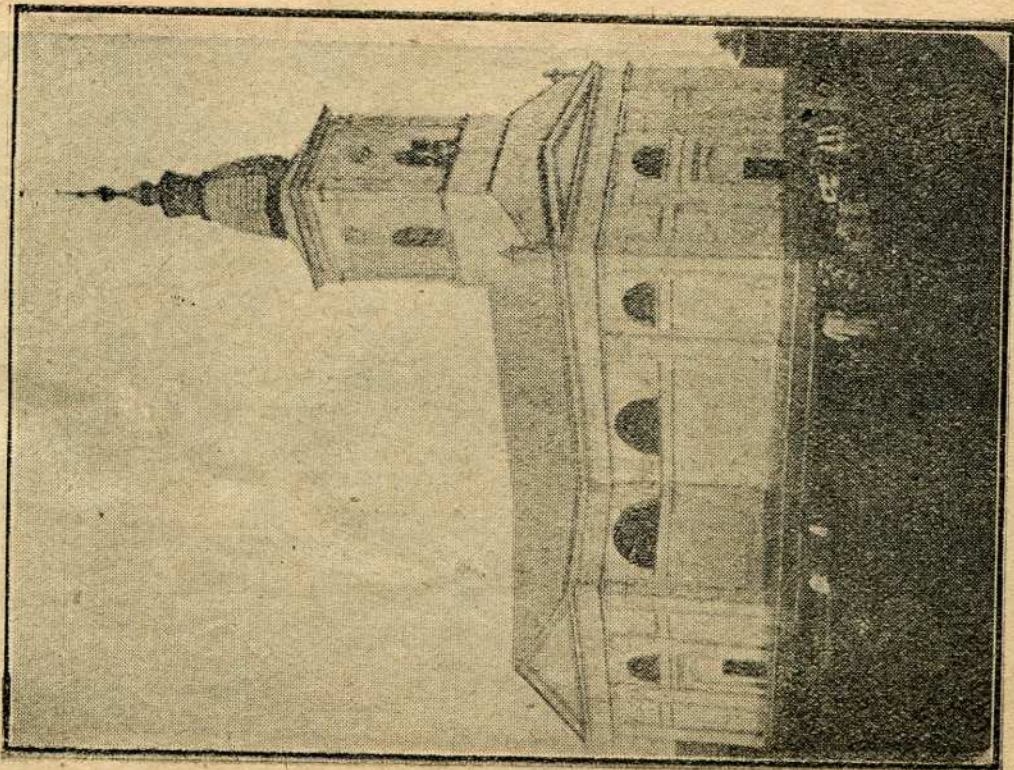
De nyárutón, mikor a kék havasról
omlott a köd s leszállt az ősz vele,
beláthatatlan köd ruhás magasból
szarvas bőgés bugott a völgybe le.

S akkor: párát zihál remegve szája,
idegen lett palánkos otthona,
idegen lett testvére, mostohája —
s a ködbe hördült, mint az orgona.

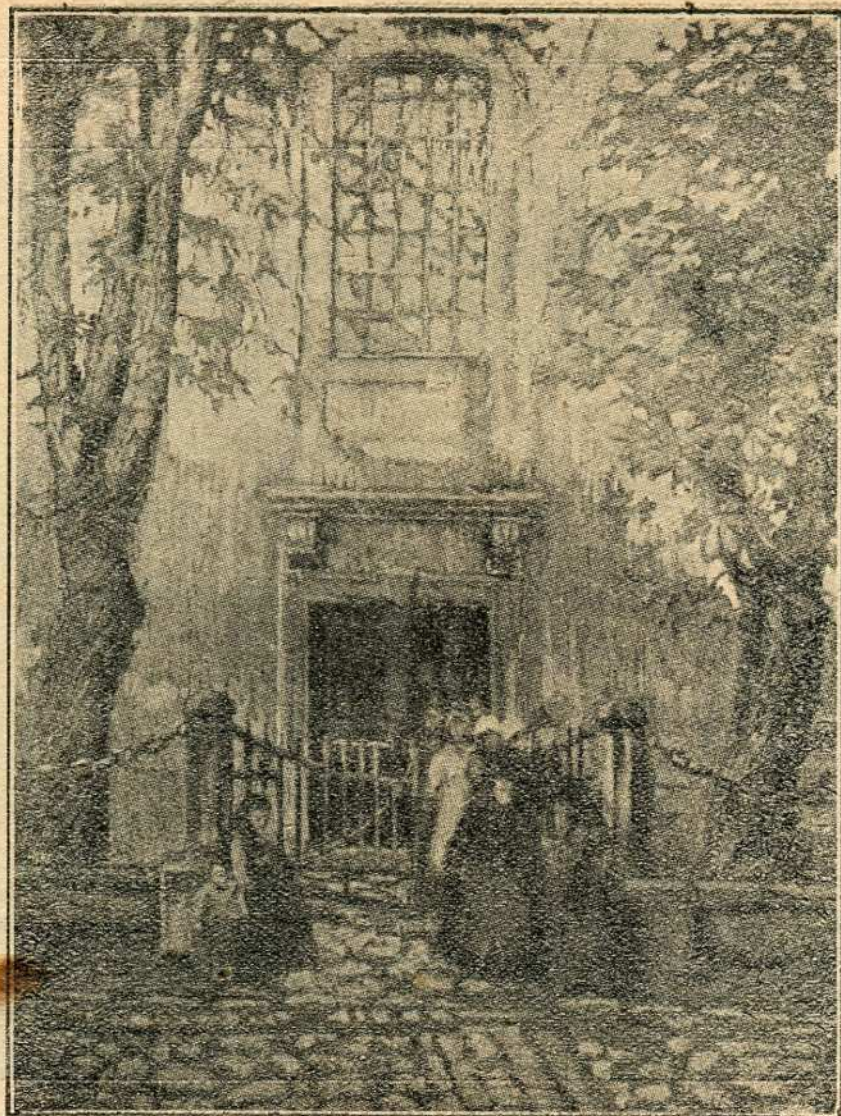
Áprily Lajos.

A negyvárdi református egyház újvárosi temploma.

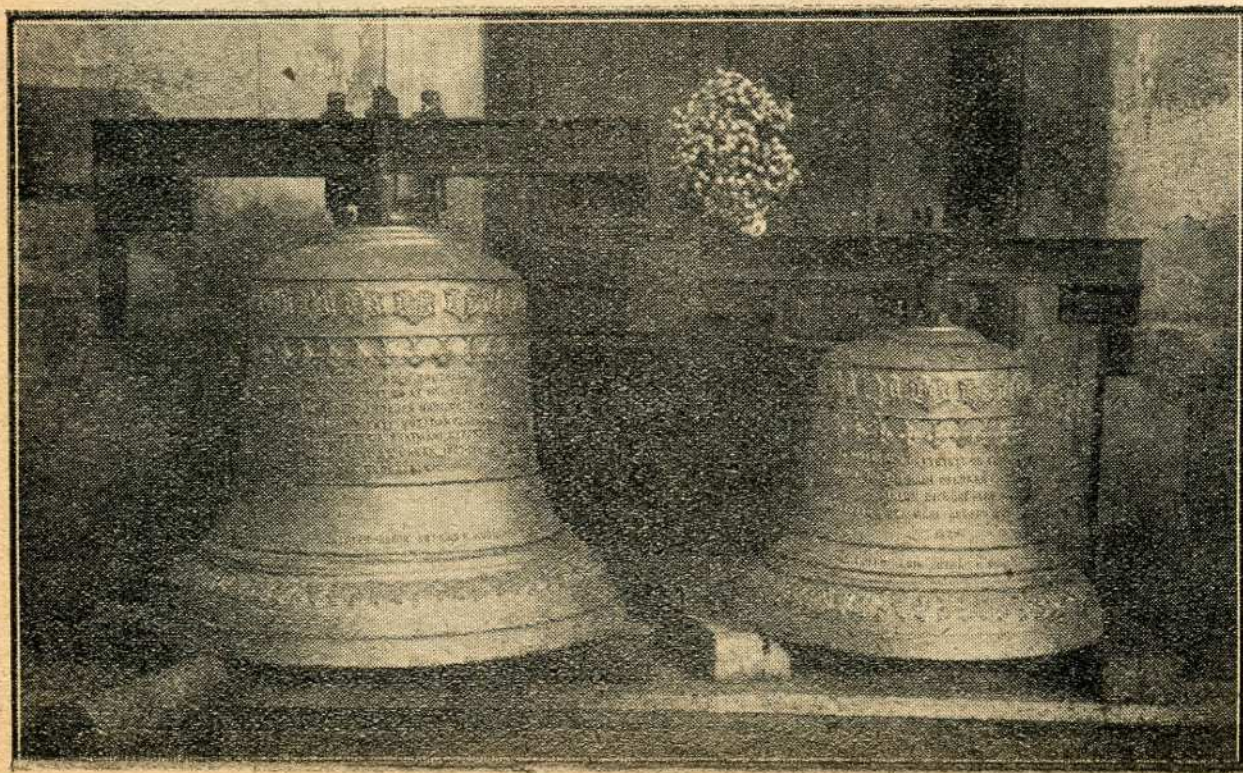

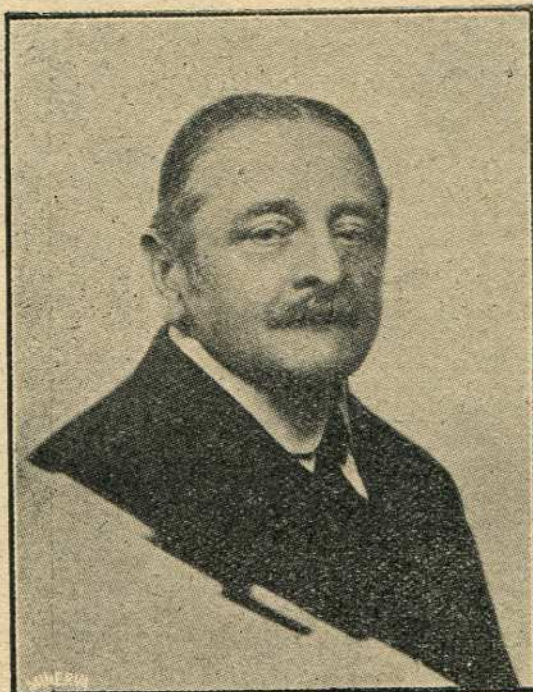
A szalmárhegyi református templom.

A szatmári
láncos-templom
őbejárata

Alsó képünk a
láncos-templom
két új harangja

Bartóky József

nyugalombavonulása után tünt fel szép elbeszéléseivel, ma egyike a legjelesebb magyar íróknak.

Áprily Lajos

erdélyi író,
a kolozsvári református kollégium
tanára,

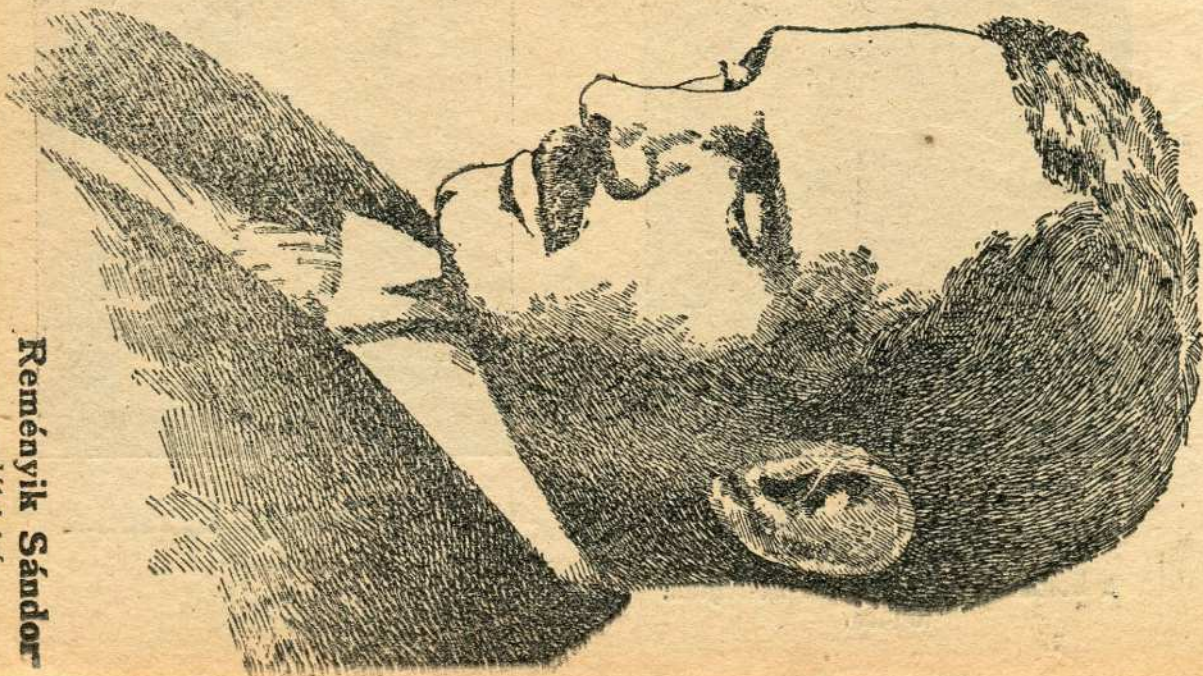
Viski Krüzselyi Erzsébet

író.

DEGEDŰS LÓRÁNT

volt magyar pénzügy-miniszter, a református egyháznak világi papja, aki elragadó szónoklataival, Jézus Krisztusról nyíltan és bátran tett bizonyosság tételeivel a magyar reformátusok ezreiben gyújtja fel a vallásosság és hihetőség szunnyadó tüzeit.

Reményik Sándor
erdélyi író.

ROMÁN K
926

EGY NAP, MEG EGY ESTE . . .

Egy nap, meg egy este
Minden esztendőben:
Szeretném, ha király
Lehetne belőlem.

Ha nem is, ha nem is
Valami sokáig:
Karácsony szombatól,
Karácsony napjáig.

Karácsony szombatján,
Hogy a csillag támad:

Kinyitnám aranyos,
Gyöngyös palotámat.

Minden elhagyottat
Oda gyűjtögetnék,
Sáppadozó árvát
Szárnyam alá vennék.

Ha koldus, ha bűnös:
Nagy birodalmamba
Szerető szó nélkül,
Senki sem maradna.

Könnyet a hol látnék:
El azt se kerülném,
Szép selyem kendőmmel
Szépen letörölném!

. . . Karácsony estéjén,
Minden esztendőben,
Szeretném, ha király
Lehetne belőlem!

Szabolcska Mihály,
temesvári ref. lelkész.

A HÁZASSÁG LELKI KISÉRTÉSEI.

[A reverzálisokról.]

Azt hiszem, nincs senki e naptár olvasói között, aki ne tudná, hogy mit jelent ez az idegen szó, hogy *reverzális*. Azt jelenti, hogy a házasságotkötő felek a házasság megkötése előtt megegyeznek arra, hogy születendő gyermekük melyiküknek vallását fogják követni. Ez előtt alig 30 esztendővel, az egyházpolitikai törvények révén jött a jogéletbe, még pedig tulzó liberális irányzattal szemben, szélső klerikális oldalról, még tulzóbb, még liberálisabb indokolással. Azzal az indokolással, hogy a szülőknek joguk van a születendő gyermekük vallásáról szabadon rendelkezni. Az evangéliumi hit erre nézve azt mondja, hogy nincs. Nincs, mert Isten rendelkezett erről, először akkor, amikor megállapította a szülők vallását. Másodszor akkor fog intézkedni benne, amikor az a gyermek elég önálló és elég érett lesz arra, hogy ő maga tudjon határozni ebben az életkérdésben.

* * *

Egyetlen egyszer áll az anyaszentegyház e nagyfontosságú döntő kérdésben az ő fiai és leányai elé. Akkor, amikor az ily vegyes házasságok megkötése előtt reverzalist kérnek a vőlegénytől vagy menyasszonytól, akkor áll az anyaszentegyház elő azzal a kéréssel, hogy: Ne tagadj meg, gondoldj rám. Gondoldj arra, hogy oly egyháznak vagy tagja, amelynek hősei hitökért gályákra mentek. Kérdezem, hátha a Te ereidben is csörgedezik egy csepp abból a vérből, amelyik 300 évvel ezelőtt korbácsütésre serkent ki egyik ősdnek a testéből, aki otthagya feleségét, gyermekeit, lemondott a hirről, dicsőségről, hogy

egyedül maradjon Krisztusával, egyetlenegy nyereségével, legfőbb becsületügyével, — és akkor Te képes vagy, látszólagos nyomások sulya alatt megtagadni ezt az anyaszentegyházat? — Azt az egyházat, amely bölcsönktől fogva korporsónkig szakadatlanul csak áld bennünket. Lehet, hogy Te nem tudod, mert Te olyan konok vagy, hogy nem akarsz meglátni, de ha eljössz hozzám, én megmutatom Neked, hogy Téged a református egyház még akkor is áld, nevel, vezérel, ha Te nem nyitysz be a templom ajtaján. Még akkor is, ha káromolod, ha megbántod Őt, ha elhagyod Őt, azért, mert anya. Modern, huszadik századbeli ember, egyetlenegyszer jut alkalmad arra, hogy megmutathatnád, van-e benned akarat csak egy szemernyi? Micsoda gyávaság ezt az egy alkalmat is elmulasztani!

* * *

Szomorú, hogy egyházunk kérészava nagyon sok vegyes házasságot kötő református félhez hiába hangzik el. Egyházunkhoz tartozó vőlegények és menyasszonyok közül az 1926-ik évi püspöki jelentés szerint 110-en ígérték el a születendő gyermekeket más vallás javára (Erdélyben az utóbbi négy év alatt 442-en). Ezzel egyházunk ellen is, fajunk ellen is hűtlen árulást követtek el.

Ezek a reverzálisadók, ha becsületes emberek, nem érdekből, hanem azért követték el egyházellenes lépésüket, mert oda vágytak, abba a másik egyházba, szeretnének átköltözni oda. Ha elmennek, ne átkozzuk őket, sirassuk meg a távozókat, mint lehullott csillagokat. De ha

nem mennek el, ha a gyermeköket más felekezetnek elígért testvéreink itt maradnak egyházunkban, presbyteri széket akarnak ülni, közöttünk vezérkedni, — mi magunk figyelmeztetjük őket egy ajtó hirtelen kinyitásával, hogy a távozás erkölcsi kötelességük.

Egyháztörvényeink és szabályrendeleteink ma még ezt nem parancsolják, de ha élni akarunk, törvényhozásilag kell azt elrendelnünk.

A vegyesházasságok körül költendő eljárást még 1910-ben szabályozta a konvent, mely szerint azon vegyesházasulók, akik más egyház javára kötöttek megegyezést, egyházunkban ki nem hirdethetők, meg nem eskethetők és egyházi tisztviselést nem viselhetnek. (11. §.)

A református egyház belhivatalnokai és presbyterei olyan vegyes-

házasságok megkötésénél, hol a gyermekek törvényes megegyezéssel más egyház részére átadattak, közre nem működhetnek. (12. §.)

Az erdélyi egyházkerület 1927. évi közgyűlése ehhez azt fűzte, hogy a kárunkra reverzalist adóktól a lelkeszi funkciók és egyházi jótétemények is megtagadhatók; a közreműködő presbyterek pedig hivatalukat minden külön fegyelmi eljárás nélkül azonnal elveszítik; az utóbbi intézkedéseket minden újkor a templomi szószékről felolvasni rendeli.

Egyházkerületünk ugyan ilyen rendelkezést még nem tett, de Naptárunk olvasóival ezeket ismertetni szükségesnek látjuk, hogy a fenyegető veszedelem ellen mindnyájan védekezni igyekezzünk.

Pásztor.

KÉT SIR ÜZEN.

Üzen két néma sir lakója,
Keresztül messzi téreken
És elsusognak csendesen,
Ha halkan éjfélűt az óra...
— Úgy érzem, arról panaszkodnak:
Mért hogy szívök
Egymástól messze-messze porlad, —
S felettük nem közös a rög...

Május dalolt a küszöbön,
Mikor — be rég! — elment Apóka
És várta hűn ott, lent azóta,
Hogy végbúcsút mikor köszön,
Itt fenn Anyus, — és megy a sirba,
Mellé, hol kész az ágya már
És énekelget száz madár,
Ha hull a gesztenyefa szirma...

De mohosult Apó felett
A sir. Sok évig várt hiába
Anyusnak könnye hullt utána,
Hogy nem lehet, hogy nem mehet.
Valaki ott volt még vele,
Csendország rabja, béna, árva,

Dalok koldus betege:
Őt nem hagyhatta még magára,
És ment vele úttalanul,
Követve siró bánatoktól.
A sors kezéből mig vadul
Csak vert az ostor... vert az ostor...
A drága sirtól messze, messze
Eldobta őket. És Anyus.
Az áldott, a munkás, a bús,
Elszállt egy juniusi reggbe...
Elszállt Apóhoz, messze, túl,
A kék iven... Itt hagyta lányát.
A bénát, a dalost, az árvát,
Magára, gyámoltalanul...

Üzen két néma sir egymásnak,
Keresztül messzi téreken.
Egyedül csak én érthetem
Zenéjét lelkük halk szavának...
S mig holt fülemmel hallgatom
A túlvilági áriákat:
Úgy érzem, úgy álmodom!
Hívólag nékem muzsikálnak!...

Krüzselyi Erzsébet.

A szatmári konferenciák.

A szatmári református egyház, amely az impériumváltozás óta óriási erőfeszítéseket tesz és nagy áldozatokat hoz iskoláinak megtartásáért; emellett a hadi célokra elvitt harangjait is újakkal pótolta és ezeknek felavatási ünnepélye alkalmával, 1927. évi május hó 21. és 22-én, egyházkerületi lelkészi, belmissziói és presbyteri konferenciákat rendezett s ezzel megindította kerületünkben azt az áldott mozgalmat, amelynek célja egy öntudatosabb és virágzóbb egyházi életnek a megteremtése.

A konferenciákon *Sulyok István* püspök elnöklése mellett, egyházkerületünk legkiválóbb lelkészei és a kolozsvári ref. theologia tudós professzorai, valamint az erdélyi egyházkerület áldott munkásságú belmisszionárusai tartottak előadásokat azokról a fontos egyházi kérdésekről, amelyeknek sikeres megoldásától függ sok tekintetben református anyaszentegyházunk sorsa, jövője.

A lelkészek számára rendezett konferencián *dr Imre Lajos* theol. tanár az igehirdetés reformjáról tartott alapos okfejtésen nyugvó előadást, míg *Csernák Béla* egyházkerületi főjegyző a lelkipásztor és hívek viszonyáról értekezett. *Szaplonczay Bertalan* nagybányai lelkész a lelkipásztor belmissziói feladatairól beszélt, *Debreczeni István* pedig a lelkipásztornak az ifjuság körében végzendő munkásságát ismertette. Az előadásokat hozzászólások követték, amelyek mind hozzájárultak a szóban levő kérdések tisztázásához.

A nők részére tartott konferencián az elnöki tisztet *Uray Je-*

nőné, a szatmári *Lorántffy-Egyesület* nagybuzgóságu elnöknője töltötte be. Itt az első előadás a *Pilder Mária*é volt erről a témáról: A református keresztyén nő a családban. Tartalmas, közvetlen előadása valósággal foglyul ejtette a lelkeket. Méltó folytatása és kiegészítője volt ennek a *dr Imre Lajos* előadása, aki a református keresztyén nőgyülekezeti kötelességeiről beszélt, míg a harmadik előadó, *Papp József* gencsi lelkész hitűségre buzdította a jelenlevőket, rámutatván egyszersmint azokra az alkalmakra, amelyek a nők hitűségét próbára teszik.

A presbyteri konferencián *dr Bodnár Gábor* jákóhodosi lelkész arról beszélt, hogy miben állott a presbyteri tiszt viselése az őskeresztyén egyházban. *Tereb Géza* szatmári presbyter pedig azt fejtegette, hogy minő kötelességek teljesítése vár a mai kor presbytereire. Végül a *dr Thúry Kálmán* nagyváradi főgondnok, egyházkerületi ügyész értekezése arról szólt, hogy miként lehet a presbyter a lelkész munkatársa.

A szatmári konferenciákon tehát, amint az eddig elmondottakból is megállapíthatjuk, éppen azok a kérdések tárgyaltak, amelyek minden jó református magyar embert elsősorban kell, hogy érdekeljenek. És hogy a konferenciák határozottan építőhatásúak és áldott indításokat adók voltak, az bizonyos.

Meg kell azért ragadnunk és szereznünk kell minél gyakrabban ilyen alkalmakat, amelyekben hitben erős, öntudatos, tisztaéletű és áldozatkész tagokat nevelhetünk egyházunknak. **B. J.**

TEMPLOMAINK TÖRTÉNETÉBŐL.

I. Az aradi református egyház bővített és ujitott temploma és új orgonája.

Az aradi megújított templom és ujonnan épített orgona képét mutatjuk be a Naptár olvasóinak. A templomot már az 1842. évben óhajtották az aradiak építeni, de mert az akkori városi tanács, különböző ürügyek emlegetésével a telek adományozása iránti kérelem teljesítését halogatta és végre is nem adott telket a templom és lelkészlak részére, — a már templomra gyűjtött pénzen voltak kénytelenek telket vásárolni s az építést csak az 1847. évben foganatosíthatták. A jelzett év április 19. napján tette le az alapkövet Szalbeckné báró Bánffy Polixena az akkori buzgó egyháztagok határtalan lelkesedése mellett. Az alapkő emlékiratát akkori főgondnok Fábrián Gábor m. akadémiai tag készítette. A következő két viharos év sok baja miatt nem tudták a belső felszerelést teljesíteni, az csak 1852-ben történt, mikor közadakozásból két szép harangot is öntettek. Nagyobb javítást az újabb időkben végeztek a templomon két ízben, 1898-ban és 1906-ban, míg beláttuk ezelőtt 4—5 évvel, hogy a bővítés és ujtás halaszthatatlan teendővé vált.

A hivek közt 1922-ben indítottuk meg a gyűjtést a költségekre. Szépen adakoztak, de ez magában véve nem lett volna elég a milliókra számított költségekhez. Intézeteket is gyámoltásra kértünk s egy buzgó házaspár: Csethe Antal és neje Török Eszter 4 és fél hold

szántóföld hagyományának (erre a célra szánt) értékét is igénybe vettük, úgy hogy 1925 nyarán hozzá lehetett fogni a bővítés és átalakítás munkáihoz Szántay Lajos terve és felügyelete mellett. Az előre nem látható kiadásokkal az építési összeg 1 millió 274 ezer leire emelkedett. A millión felül levő összeg rendes bevételek terhére 2 év alatt irányoztatott elő és Istennek hála, már ez év végén megszabadul az egyház e teherrel is. A bővítés a templom hátsó részén történt, hol új karzat készült, erre került most 1927 márciusában a 30 változatú új orgona 700,000 (hétszázezer) lei ár mellett. Ebből 400,000 lei ki van fizetve, a fennmaradt 300,000 lei 2 év alatt fizetendő, de ha ez összeg elő nem teremthető, az orgonakészítő pár változat kivételének eszközölésével a már fizetett összeggel megelégszik. Az orgonát Wegenstein L. és fia temesvári ismert cég készítette a régi orgona kitűnő anyagának felhasználásával. A kettős építkezés tehát közel 1 millió 700,000, illetve 2 millió leibe került és e nagy összeg mindenesetre az aradi hivek és intézetek nagy áldozatkészségét jelenti. Most még az elvitt 2 harang helyett kellene egy 10 mázsás harang s gondoskodás szükséges egy harmadik hitoktatói állás szervezése iránt. Ezek gondja már a következő évek terhe leend.

Istenben biztunk, ezután is Ő fog segíteni, áldani!

Csécsi Imre,
aradi ref. lelkész.

II. A szatmárhegyi református egyház temploma.

Az a hatalmas és szép templom, melynek képét a fenti címmel jelezve találja meg naplárunkban a kedves olvasó, egy sok viszontagságon általment gyülekezetnek ékessége.

Szatmárnémeti városában három, egymástól teljesen független eklézsia van, u. m.: a *szatmári* két rendes-, két segéd-, a *szatmárnémeti-i* egy rendes-, egy segéd-, a *szatmárhegyi* egy rendes-, egy segédlelkésszel. Ez utóbbi eklézsia alakult a legkésőbbben és pedig így:

Amidőn a várost 1703-ban a kurucok felgyújtották, a lakosság egyrésze a szőlőhegyre menekült és évekig itt lakott. A menekültek nagyrésze a városba beköltözvén, kevesen maradtak itt állandó lakosok, akik eklézsiát sem alkottak, hanem egy-egy terebélyes fa alatt gyűltek össze vasárnaponként, pásztor nélkül dicsérni az Istent. Lelkészi szolgálatot a városból, vagy a szomszéd falvakból vették igénybe.

Szatmárhegy népessége azonban megnövekedett, amidőn a szomszédos Erdőd községből gr. Károlyi földesúr a szintizta református magyar lakosságot karhatalommal 1760-ban elűzette és helyökbe pápista svábokat telepített be. Az egykor virágzó és hirneves erdői eklézsia [1545-ben itt volt első zsinatunk, volt főiskolánk] vallásuk miatt elüldözött hívei mintegy 2000-en telepedtek meg Szatmárhegyen. Ekkor már első gondjuk volt templomot építeni, amelyre 1786-ban kértek és kaptak engedélyt. Ez csakolyan fészterféle volt Isten azonban többre segítette őket.

Élt ugyanis a hívek között egy Kiss István nevű buzgó egyháztag, aki a szatmárhegyi eklé-

zsiára testálta a mai templom és parókhiális telkeket. Majd ő személyesen felment a királyhoz és templomépítésre és templomépítési alap gyűjtésére engedélyt kért és kapott 1802-ben. Ez a templom is igen kicsiny volt a hívek számához képest, úgy hogy 1839-ben letették ennek a mai nagytemplomnak fundamentumát, melyet azonban csak 1857-ben tehettek fedél alá a nagy költség és a mostoha viszonyok miatt.

1912-ben e templomot kibővítették, miután előbb diszes orgonát, vasrácsos karzatot és izléses padokat épített abban a hívek áldozatos buzgósága. A kibővített és renovált templomot a mai alakjában, 1912. év november 24-én szentelte fel nagy ünnepség keretében dr. Baltház Dezső debreceni püspök.

A sok viszontagságon, az üldözés keservein általment szatmárhegyi egyházunk így nyerte ezt a hegyen épített szép Siont.

Peleskey Sándor,
szatmárhegyi lelkipásztor.

III. A nagyvárad református egyház újvárosi temploma.

Az Árvaház mellett látható templomnál egy jó félszázaddal fiatalabb a nagyváradiak második temploma, a méreteiben hatalmas nagyvárad-újvárosi templom, melynek képét olvasóinknak bemutatjuk.

A templom homlokzatába illesztet vörös márvány emlékkövön ez a felírás olvasható: „E szent ház alapját a Helv. Hitv. N. Várad-i Egyház letette MDCCCXXXV. április 13-án Külsőleg bevégezte MDCCCLIII.” A templom keletkezésének története azonban pár évvel előbbre nyulik vissza. Körülbelül 23 esztendő küzdelmes munkája hozta létre magát a templomot; a két torony pedig jóval későbbi keletű.

Az 1831 november 27 iki gyűlésen a nagyváradai egyházközség presbyterei a hivek nevében előadják, hogy több év óta föl-tett szándékhoz képest néh Pat-taki Jánosné német utcai háza és telkében 10,700 frton sikerült oly fundust szerezniök, amelyen előbb csak leányiskolát, később pedig, ha módjuk lesz benne, templomot is építenek. Hogy pe-dig ez által az Ekklesiában némi nemü szakadást csinálni ne lát-tassanak, ezt jóvánhagyás végett azon kérelem kapcsán terjesztik be, hogy az egyház német utcai leányiskoláját eladván, annak árát ide fordítsa; míg a fenn-maradt összeg letörlesztéséről magok gondoskodnak, fizetvén emellett az egyházi adót is.

Az egyházkerület Szoboszlai Pap István generális notarius és esperest, valamint érkeserüi Fráter Mihály egyházmegyei gondnokot küldte ki a helyzet megvizsgálására, akiknek elnökle-te alatt 1833 május 12-én tar-tott közgyűlés megállapította, hogy a nagyváradiaknak a má-sodik templom építésére irányuló kívánalma helyes és igazságos, amennyiben az egy templom, főleg ünnepeken, a megsza-porodott hiveket befogadni nem képes

1835 márciusi közgyűlésen Tisza Lajos főgondnok jelenti, hogy a templomépitésnek meg-kezdése iránt előterjesztést tehet, mivel elegendő pénz és anyag áll rendelkezésre. Az alapkövő április 13. napján csakugyan le-

tétetett. A munkát azonban a be-beálló pénz- és anyagiány sok-zor megakasztotta, olykor évekre megállította, míg 1843-ban megéri az egyház, hogy a templom falai a tervezett magas-ságig felépülnek; tető alá azon-ban akkor még nem kerülhettek az ismét beállott pénziány miatt s 1844 év július 9 én pusztá falak között tartották meg az első istentiszteletet. A templom külső és belső teljes berendezése nem előbb, csak 1853. év folya-mán éretett el. A tornyok fel-építésére akkor még gondolni sem igen lehetett, 1870 őszén indul meg az újabb munka, hogy aztán teljesen készen álljon a kéttornyu hatalmas épület.

A múlt század utolsó évtize-dében [1895] a templom átépi-tése vált szükségessé, a jelen század első évtizedében [1906] pedig kitünő orgonát szereztek be az áldozatkész hivek. A tor-nyokat megüresítette a háboru, egyedül a „Kola harang“, váro-sunk legnagyobb és legszebb-szavu harangja maradt meg, hogy hívogassa a lelkeket a tör-ténelmi nevezetességü szent haj-lékba, amelynek falai között hangzott el a királyhágómelléki református egyházkerület első püspökének esküje [1926 május 16] és ahol végbement az első lelkészszentelés megindító és föl-emelő aktusa [1926 június 23.]

Álljon a ház, a monumentális diszes épület hatalmas két tor-nyával időtlen időkig — Isten dicsőségére!

SZÜCS LÁSZLÓ

URI SZABÓ

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 4. szám

MÁHLON ANYJA.

Kellemes pihenőhely volt. A földön üde zöld futószőnyeg, tele tarka vadvirággal. Felülről árnyas lomb-sátor borult reája. Az itt mentén pedig tiszta vizü patak csörgedezett.

— Pihenj meg itt egy keveset — mondá Máhlon anyjának.

És kendőt terített a zöld füre a számára.

Ő pedig elindult Orpával, ezzel a szelid, szerető szivü asszonnyal, aki halálra sirta már magát. Sirt, ellenkezett, habozott. Még most sem volt végleg elhatározva.

Oda érkeztek, ahol ketté válik az ut. Összefolytak forró könnyeik, amint megcsókolták egymást.

Orpa mindegyre vissza-visszafor-dult és bucsut integetett kezével. Mignem a domb el nem takarta szem elől.

Az pedig, aki ott maradt, leült egy utszéli sziklára. Köpönyegét szorosabbra huzta maga körül. Jól tudta, hogy a Máhlon anyja vár rá. Nem is akarta megvárakoztatni. De most egy kevés ideig vágyott egyedül maradni. Csak addig, amig háborgó szivét lecsillapítja. Csak amig újra átgondolja, vajjon helyesen cselekedett-e? — Mert hiszen az a választás, amit most teszen, egész életére döntő fontosságú lesz neki is, Máhlon anyjának is.

Napok óta folytonosan csak erről beszélgettek. És Máhlon anyja olyan világosan, olyan, meggyőzően mondotta meg a maga véleményét. Ugy látszik, nincs semmi szüksége őreá. Gondot tud viselni még magára. Meg aztán gazdag rokonai is vannak Bellehembben. Fejedelmi sarjak. Ő pedig visszatér a maga népéhez. És azok . . . igen . . . Ez már el van döntve.

Menjetek, térjetek vissza, kiki az ő anyjának házához. Cselekedjék

az Úr irgalmasságot véletek, amiképen ti cselekedtetek a meghaltakkal és én velem!

Szeliden, vonzóan, rábeszélőleg jöttek vissza e szavak emlékezetébe. Ahogyan Máhlon anyja mondotta volt őket. És hirtelen olyan fájdalmas zokogásban tört ki ez az utszéli asszony, aminőben Orpa szokott volt. Nem vágyott más otthon után. Olyat úgy sem talál többet, mint aminőt most el kell hagynia. Sem olyan melegen szerető sziveket, aminő a Máhloné, meg az anyjáié volt. Szerette ő az édesanyját is. Azt gondolta, boldog is, mint leány, az anyai házban . . . De visszamenni oda . . . még sem képes! Nagy szeretettel fogadnák . . . de ő nem képes többé az lenni, ami volt . . . moabita nő. Tökéletesen más lett, amióta megismerte Máhlont és a Máhlon anyját.

Csak tiz éve annak . . . Gazdag, teljes évek! Rövid életének többi esztendei olyan kopáraknak, értékteleneknek tünnek fel mellettök.

Visszaemlékszik, hogyan érkeztek közéjük az idegenek. Azt beszéltek, az éhség üzte ki őket a hazai földről. Szinte előtte áll ma is Elimélek; magas, vékony, beteges külsejű férfi. A halál bélyege ott volt már az arcán. Merész tekintetü neje, Naómi. Meg a két erőteljes fiu, Máhlon és Kiljon. Láttukra hogy dobogott a leányok szive. Az övé és az Orpáié különösképen.

Elimélek elhalt a legelső nyáron. Szomorú halál volt, szegénységben, idegenben. De nem minden részvétel nélkül való. Az idegenek már láltak néhány rokonszerető szivre, akik szeretettel vették körül az özvegyet s árvákat. Olyan emberek

voltak, akiket mindenüft hamar megszeretnek.

Mint valami éles dárdaszurás, úgy jött vissza emlékezetébe első, boldog szívbéli öröme. Az a feledhetetlen boldogságos este, amikor a fénylő csillagos ég alatt, az érni kezdő buzatábla mellett Máhlon hű szerelmét megvallotta neki. Milyen ragyogóan szép volt akkor körötte a világ. Másnap ketten Máhlon anyjához mentek. Jól emlékszik rá, hogy reszketett a találkozás előtt lelke. Vajjon mit szól hozzá Máhlonnak az anyja; az ő forró szeretetükhöz? Beleegyezik-e? Milyen határtalan volt az öröme, csordulásig teljes boldogsággal a szíve, amikor anyósa homlokon csókolta.

Sohasem voltak gazdagok. De mindig nagyon boldogok. Dicsőséges öröm feledhetetlen évei voltak azok. Házasság életük első esztendejében hű szeretetök meleg fénye az egész világot tündérszéppé tette köröftük. A fáradság, a szegénység, a csapások tökéletesen elenyésztek benne. Gazdag aratás esztendeje volt az. Minden gyümölcsfa, minden szőlőtöke kétszeres áldást hozott a tiszteletükre. Eső és napfény a földmives óhaja szerint váltotta fel egymást; úgyhogy az elvetett mag százszorosán fizetett. Fényes diadalomnak esztendeje volt az. Az ammoniták pusztító hada saskeselyüként támadt volt moábra. Ámde vérszomjas népe csufos kudarcot vallott. Máhlon diadalmasan került haza a harcból. Dicsőségét zengte minden moábita hajlék. A gyermekáldás gyönyörteljes esztendeje volt az. Új élet csodája jött a hajlékukba. Két parányi kicsi kéz cirógatja arcát, meg a Máhlonét, meg a Máhlon anyját.

Azután jöttek a bánat esztendei. Éhínség napjai. Nap, szél, eső; jégverés, mind összeesküdni látszott fáradságos munkájuk tönkretelésében. Háromszori vetés is csak üres

gazzal fizetett volt nekik. Remegéssel néztek akkor egymás sápadt arcára. Vereség napjai. Amikor a sivatag rablói szélvész gyanánt csaptak le rájuk. Halált és pusztulást hagyva maguk után. Magas sziklacsucs mögül lesték a véres csatát ő és Máhlon anyja. Látták a lángokat, amik boldog otthonokat hamvasztottak el. Éjjel egy sebesült menekült jött hozzájuk. Azt a főb hirt hozta, látta Máhlon megsebesülve, körülveve tulnyomó ellenség által. Majd beleőrült a fájdalomba. Le akarta magát vetni a szikláról. De Máhlon anyja átölelte és nem engedte el. Vigasztalás jóleső szavait suttogta fülébe. Másnap reggel Máhlon is, Xiljon is megérkeztek. Sebesülten ugyan, de élve mégis.

Aztán jött a bús gyászoknak éve. Minden örömük a gyermekben tellett. Erős, vaskos volt. Rosszullétét nem vették komolyan. Jött a Máhlon anyja. Nagyszerűen értett gyermekek dolgához. Ólébe vette. Eletét adta volna ezért a gyermekért. Hiába volt minden. Máhlon anyja, aki a gyermeket gyógyítani jött volt, szülei keservek vigasztalására jött volt, szülei keservek vigasztalására maradt ott. Milyen sötét idők voltak azok! És még sötétebb jött befejezésképen. Máhlonnal az oldalán még a halál árnyékos völgyét is örömmel járta volna be. Az éjjel is fényes lett vón neki... De Máhlon is elment... Xiljon is... most pedig Orpa is... A boldogságos öröm, a gyötrő fájdalomak hosszú éveiből nem maradt meg más, csak ez a törődött vén asszony... a Máhlon anyja.

Mi teszi azt mégis becsesebbé más asszonyoknál? Csodálatos asszony! Az az öröm, miben ő részt vesz, új fénytől izzik át. Megenyhül a bánat. Nem olyan kétségbeejtő a szenvedés. Miben van a

büvereje neki? ... Égi fény villant meg lelkében a tépelődőnek.

... Abban az Istenben, aki a szívében Betlehemből hozott. A moábiták ezt sohasem értették meg. Fejcsóválva kérték, miért nincsen Elimélek házában bálványkép? Népeinek bálványi keveset érdekelték ezt a jövevény asszonyt. De azt boldog valóságnak látta anyósa képében, milyen csodás valami az a láthatatlan Isten. Erős és hatalmas; büntetni, áldani. Az az igaz Isten.

De vajjon tud-e majd elég erőt adni a Máhlon anyjának elviselni az ut fáradalmát is. Férfj nélkül, gyermek nélkül, unoka nélkül, egyedül, fáradtan, öregen visszatérni szülőtte földjéről, a roppant sivatag ezer veszélye közt ... talán kínos nélkülözés közé ... Eltűnődött újra.

— Az az erős Isten most engemet szólít — szötte tovább a gondolatán, szívémen keresztül nekem beszél: „Én te nélküled nem tudom a párnáját este megpuhítani;

és hogyha elfárad, te nélküled megpihentetni. Sem megvigasztalni, sem reá hű gondot viselni. Reád van szükségem“.

Tisztán állt utja előtte most már. Magáról teljesen elfeledkezett. A betlehemi Isten szavát követte.

Talpra ugrott. Könnyeket öntve sietett az úton. És amint a Máhlon anyját megpillantotta, felszakadt szívéből a nagy világ legszebb költeménye:

„Ne unszoldj, hogy elhagyjalak, hogy vissza-
[forduljak tőled.
Mert ahová te mész, oda megyek,
És ahol te megszállsz, ott szállok meg;
Néped az én népem,
És Istened az én Istenem.
Ahol te meghalsz, ott halok meg,
Ott temessenek el engem is“.

Amint az öreg asszony karjai átölelték, úgy tetszett neki, hogy a Máhlon anyjának karjai által Betlehem Istenének karjai vonták őt a szívéhez, aki neki menedéket adott.

Bokor Sándor,
belényesi ref. lelkész.

HATÁRIDŐNAPTÁR

a királyhágómelléki református egyházkerülethez tartozó
esperesi és lelkészi hivatalok részére.

I. Az egyházkerülethez (püspöki hivatalhoz, egyházkerületi és nyugdíjintézeti pénztárhoz) beterjesztendő egyházi közigazgatási ügyek, jelentések, illetve pénzküldemények.

- 1. Azonnal jelentendő:** a) esperesi, lelkészi, vagy segédlelkészi állások megüresedése, vagy betöltése,
b) államsegélyes egyházi tisztviselők családjában előforduló születés, halálozás, férjhezmenés, nagykorúság elérése (a születés állami anyakönyvi kivonat csatolásával).
- 2. Január 15 ig:** esperesi kimutatás az egyházközségek lélekszámáról.
- 3. Március 15 ig:** a gyámintézetbe fölvevett özvegyek szabályszerű nyugtái I. évnegyedi ellátmányukról, esperesek útján.
- 4. Május 1-ig:** nagypénteki perselypénz a nyugdíjintézet alaptökéjének növelésére (Alapsz. 10. §. 3. p.) esperesi hivatalok útján.
- 5. Május 31 ig:** az első félévi globális-adó kifizetésének igazolása a püspöki hivatalból kapott nyomtatványon, mely az esperesi hivatalok útján küldendő vissza együttesen a püspöki hivatalhoz.
- 6. Junius 15 ig:** gyámintézeti özvegyek nyugtái második évnegyedi ellátmányukról, cseresi hivatalok útján.

7. *Junius 30 ig*: református és állami középiskolákban szervezett ifjusági bibliakörök (elrendelve ker. gyül. 73—1927. sz. hat.) állapotáról és működéséről szóló vallástani jelentések, esperesek útján.
8. *Augusztus 31 ig*: második félevi globális-adó kifizetését igazoló nyugták esperesek útján (lásd. fentebb 5-ik sz.)
9. *Szeptember 15-ig*: gyámintézeti özvegyek harmadik évnegyedi ellátmányának nyugtái, esperesek útján.
10. *Október 31 ig*: a) lelkészek és tanítók tanulmányi segélyalapja gyarapítására (lélekszám után 1 leu) kivetett adó, esperesek útján (ker. gyül. 123—1296. sz. hat.)
b) kerületi járulékok, közvetlenül (ker. gyül. 24—1927. sz. hat.)
11. *November 1-ig*: az egyházközségeket terhelő nyugdíjfenntartói járulékok, közvetlen a nyugdíjintézeti pénztárhoz (Alapsz. 11. §. c.)
Jogosított tagok évi tagdíja *havonként előre* ugyanoda.
12. *November 20 ig*: a) sajtóvasárnapok (ker. gyül. 113 1926. sz. hat.) gyűjtései vallásos néplapra, esperesek útján,
b) reformációi emlékünnepek perselypénzei közalapra (ker. gyül. 147—1926. sz. hat.) esperesek útján.
13. *November 30-ig*: missziói vasárnapok perselypénzei s adományai, esperesek útján (ker. gyül. 147—1926. sz. hat.)
14. *December 15 ig*; a gyámintézetbe felvett özvegyek szabályszerű nyugtái IV. évnegyedi ellátmányokról, esperesek útján.
Az itt felsorolt határnapokra a kérdéses jelentéseknek, iratoknak, pénzküldeményeknek stb. már be kell érkezniök a püspöki hivathoz (kerületi pénztárhoz).
Közlük: *Dr Szemethy Géza* s. k., egyházkerületi titkár, *Kovács Lószef* s. k. egyházker. pénztárnok, tanácsosok.

II. Az elemi népiskolákat illető tudnivalók és felterjesztések.

Esperesi hivatalok részére :

1. Minden tanítóváltás bejelentendő a püspöki hivatalnak 3 drb személyi törzslappal és 5 drb egyezségi levéllel — 15 nap alatt és egy hónapon belül az illetékes revizorátusnak a szükséges okmányokkal.
2. Elemi iskolai költségvetéseket összesítve az iskolák 1—1 költségvetésével augusztus 31-ig kell a püspöki hivatalba betérjeszteni.
3. Statisztikák 1 1 gyűjtőlappal és egyházmegyei összesítéssel szeptember 15-ig terjesztendők a püspöki hivatalba.

Lelkészi (iskolaszéki) hivatalok részére :

1. Minden tanítóváltás azonnal jelentendő az esperesi hivatalnál 3 drb törzslappal és 5 drb egyezségi okmánnyal és egy hónapon belül az illetékes revizorátusnak a szükséges okmányokkal.
2. Elemi iskolai költségvetéseket 2—2 példányban augusztus 10-ig megküldik az esperesi hivataloknak. Egy román szövegű példány az iskola irattárában marad.
3. Statisztikai gyűjtőlapok 2—2 példányban augusztus 1-ig az esperesi hivataloknak megküldendő.

Igazgatótanítók és tanítók figyelmébe.

1. Beiratkozások szeptember 1-től 10-ig.
2. Szeptember 15-re a beírt tanulók névsora összeállítandó.

3. Beiratkozottak jegyzékét az igazgató (tanító) az állami elemi iskolai törvény végr.-hajt. utasításának 20-ik szakasza alapján szeptember 20-ig közlik azon kerületbeli állami iskolákkal, amelyeknek körletébe tartoznak és amelyben gyermekeket vettek föl.
4. Tanév kezdete szeptember 15.
5. Évzáró Istentisztelet június 29.
6. Tanév bezárása július 10.
7. Anyakönyvek betérjesztendők legkésőbb július 15-ig az illetékes revizorátushoz.
8. Iskolák adminisztratív ellenőrzése a revizorátusok (inspectoratusok) részéről minden év szeptember 15-től november 1-ig.
9. Revizori látogatási jegyzőkönyvek a látogatást követő napon az iskola-látogató közeg által jelzett példányszámban fölterjesztendők a revizorátushoz és ugyanekkor 1 hiteles román és 1 magyar példányban fölterjesztendők a püspöki hivatalhoz.
10. Év harmadok zárására és a tanévvégi vizsgálatokra az érvényben levő rendeletek az irányadók.

A szülők és tanítók figyelmébe.

(A tankötelesek nyilvántartására és beiskolázására tudnivalók.)

1. Az állami elemi iskolai törvény végr.-hajt. utasításának 20-ik szakasza alapján (elemi iskolai törvény 18. §.) Primariak, (Anyakönyvi hivatalok) az érdekelt szülőket tanköteles gyermekeik (5-től 16 évig) bejelentésére fölhívják. A bejelentés április 15. és május 15. között történik.
2. Az állami iskolai igazgatók június 15. és július 5. között közlik a szülőkkel, hogy gyermekük melyik iskola táblázatába van, mint tanköteles fölvéve.
3. A szülők és gyámok szeptember 1. és 10. között írásos nyilatkozatot (deklarajia) kötelesek letenni a körletükbeli állami iskola igazgatójánál arról, hogy gyermekeiket melyik iskolába (állami, vagy magán) kívánják járattatni. Aki ezt a jelentkezési időpontot elmulasztja, azt a törvény bünteti.
4. A 7 évet be nem töltött jól fejlett gyermekek csak miniszteri engedéllyel járhatnak elemi iskolába. Ezt az illetékes inspectoratusoktól kell kérni születési anyakönyvi kivonat és a gyermek fejlettségét igazoló orvosi bizonyítvány mellékelésével még pedig augusztus 1. és 10. között, hogy az engedély a beiratások idejére már kéznél legyen. A kérvényre 8 lei-es, a mellékletekre pedig 5 lei-es bélyeg ragasztandó. Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a kérvény is, a mellékletek is bélyegmentesek.

Közli: Nagy Vilmos s. k., tanügyi előadó-tanácsos.

DEUTSCH angolszövegetei „De-De-London“ védjeggyel
posztóárúház
 Oradea—Nagyvárad **legszebb, legjobb, legolcsóbb!**

Nevezetes korszakok és korszámítások az 1928-ik szökő-évre.

7659-ik a septuaginta évszámítás szerint. 7326-ik a görög egyház korszámítása szerint. 7436-ik a bizanti korszámítás szerint. 7430-ik az antiókiái korszámítás szerint. 6671-ik a Julius-féle korszámítás szerint. 5934-ik a világ évrénd szerint. 5688—9-ik a zsidók korszámítása szerint. 5652-ik az aranykor letelte után. 5375-ik a vizözön vége óta. 4710-ik az ebsillagzatról nevezett korszak kezdete óta. 3795-ik a zsidók kivonulása óta Egyiptomból. 3507-ik az ezüst korszak letelte óta. 3357-ik a görög areopag megállapítása óta. 2917-ik a jeruzsálemi 1. templom felépítése óta. 2707-ik az olympida nevű korszak kezdete óta. 2678-ik Róma városa alapítása óta. 1928-ik Krisztus Urunk születése óta. 1793-ik a zsidók szétszórálása után. 1617-ik a keresztények üldözésének első betiltása után. 1346-ik Mohamed menekülése óta. 1334-ik az érckor letelte óta. 1128-ik a német-római császárság megalapítása óta. 1033-ik őseink első megjelenése óta a mai honban. 934-ik Géza vezér megkeresztelése óta. 929-ik sz. István magyar trónra jutása óta. 926-ik Magyarországnak az európai független államok közé való besorozása óta. 747-ik a delejtű megismerése óta Európában. 687-ik a tatárok győzelme óta a magyarok felett. 654-ik a habsburgi háznak a róm. császárok trónra jutása óta. 571-ik Dalmátországnak I Nagy Lajos király által való meghódítása óta. 445-ik Nagy Lajos magyar király halála óta. 532-ik a Nikápolisz alatti szenvedett vereség óta. 488-ik a könyvnyomtatás feltalálása óta. 484-ik a várnai csatavesztés óta. 474-ik Konstantinápoly elfoglalása óta. 472-ik Hunyadi János nándorfehérvári nagy győzelme óta. 470-ik Korvin Mátyás király magyar trónra jutása óta. 439-ik Amerika felfedezése óta. 402-ik a mohácsi vész óta. 362-ik Zrínyi Miklós hősi halála óta. 263-ik Montecucoli győzelme óta szent Gotthárdnál. 241-ik a lotharingiai herceg győzelme óta Mohácsnál. 231-ik Szavolyai Jenő győzelme óta Zentánál. 229-ik a gőzgép feltalálása óta. 125-ik a gőzhajó használata óta. 122-ik a vasúti mozdony első kísérletei óta.

Törvényhozási szünnapok.

Izraelitákat e napokon nem szabad törvénybe idézni: Az összes szombati napokon — Purim napon (márc. 10., 11.) A husvétii ünnepek 1., 3., 7. és 8-ik napján (ápr. 9., 10., 15., 16.) Sabuoth (Pünkösd) ünnepén (máj. 29., 30.) Jeruzsálem elpusztulása napján (jul. 30.) Újév 1-ső és 2-ik napján (szept. 19., 20.) Engesztelés napján (szept. 28.) Sátoros ünnepen (okt. 3., 4.) Törvényöröm napján (okt. 11.)

Hivatalos ünnepnapok.

A közhivatalokban nincsen hivatalos óra és az üzletek zárva tartandók:

Görögkeleti egyházi ünnepek: Jan. 1.: Szent Vazul eml. Jan. 6.: Az Úr megkereszteltetése eml. Jan. 7.: Keresztelő Szent János eml. Febr. 2.: Az Úr bemutatása eml. Március 25.: Mária üdvözöltetése eml. A három husvétii ünnepnap. Április 23.: Szent György eml. Az Úr mennybemenetele eml. a husvét utáni 40-ik nap. Május 21.: Szent Konstantin és Heléna eml. Pünkösd első és második napja. Junius 29.: Szent Péter és Pál apostolok eml. Julius 20.: Szent Illés eml. Aug. 6.: Az Úr színváltozása eml. Szept. 8.: Mária születése eml. Szept. 14.: A Szentkereszt felmagasztalása eml. Október 26.: Szent Demeter eml. Nov. 8.: Szent Mihály és Gábor arkangyalok eml. Dec. 6.: Szent Miklós eml. Dec. 25.: Karácsony három napja.

Román nemzeti ünnepek: 1. Május 10.: A függetlenség kikiáltásának (1877) évfordulója, mely napon egyszersmind az „összes románok egyesülésé”-nek 1859 és 1918) évfordulóját is meg kell ünnepelni. 2. Aldoocsütörtökön: a hazáért meghalt hősök emlékünnepe.

Az egész országban Te Deum-ot kell tartani, anélkül azonban, hogy a hivatalok szünetelnének, a királyi család ünnepeinek évfordulóin: 1. Aug. 4.: Az özvegy királyné névnapján. 2. Október 29.: az özvegy királyné születésnapján.

Csinos, izléses nyomtatványokat készít minden alkalomra
Béres Károly könyvnyomdája, Oradea
Strada Iosif Vulcan [Nagy Sándor-utca] 14. szám. Telefon szám 6-22.

Református Árvaházi Képes Naptár 1927. évi eltesztését az alábbi táblázat mutatja:

1 drb.: Kiskereki.
2 drb.: Bégamonostor, Klopodia, Apátkeresztur, Lázári, Sárköz, Géres, Kaplony, Királydaróc, Feketetót, Józsefháza, Szamosdara.

4 drb.: Micske, Magyarcséke.

5 drb.: Pelbárhida, Érolaszi, Érselyén, Kakszentmárton.

10 drb.: Csávos, Karánsebes, Lugos, Szemlak, Ujszentes, Bihar-szentjános, Hegyközcsatár, Hegyköz-kovácsi, Hegyközpályi, Siter, Aszszonyvásár, Bályok, Biharfélegyháza, Érbogyoszló, Gálospetri, Hegyköz-szentimre, Hegyközszentmiklós, Kóly, Ottomány, Poklostelek, Batiz, Csengerbagos, Dabolc, Kiskolcs, Kispeleske, Misztótfalu, Nagytárna, Ombod, Petőháza, Pettyén, Sárközujlak, Szamoskrassó, Szárazberek, Aranyosmeggyes, Szatmárudvari, Szinerváralja, Turterebes, Vámfalu, Börvely, Csomaköz, Dengeleg, Iriny, Hirip, Kismajtény, Krasznaszentmiklós, Ágya, Ant, Árpád, Borosjenő, Borossebes, Erdőgyarak, Feketegyarmat, Magyarremete, Nagyzerind, Nyégerfalva, Pankota, Vadász, Erdőd, Atya, Belényes, Orsova, Erdőhegy.

15 drb.: Lippa, Szigetfalu, Kiszántó, Köröskisjenő, Váradless, Érábrány, Értarcsa, Hosszmező, Gyorok, Szentjobb, Kisbábony, Sándorhomok, Dobra, Várasfenes, Éradony.

20 drb.: Mosnica, Nagybodófalva, Nagylak, Szapárfalva, Fugyi, Fugyivásárhely, Hegyközszáldobágy, Hegyközujlak, Mezőtelegd, Nagyszántó, Pósalaka, Rév, Albis, Magyaréc, Piskolt, Tóti, Adorján, Felsőbánya, Szamoskóród, Tamásváralja, Domahida, Belényes, Csermő, Mezőbajj, Tamáshida, Bihar, Biardiószeg, Apa.

25 drb.: Pusztajlak, Szalárd, Biharvajda, Érköbölkut, Amac,

Óvári, Szamosdob, Bere, Gencs.
30 drb.: Igazfalva, Végvár, Mezőtelki, Csokaly, Érkeserü, Vedresábrány, Egri, Kőszegremete, Érkörtvélyes.

35 drb.: Örvénd, Paptamási.

40 drb.: Élesd, Jákóhodos, Halmi, Vetés, Szaniszló.

50 drb.: Resica, Berettyószéplak, Érmihályfalva, Szalacs, Mikola, Érendréd, Nagykároly, Köröstárkány, Avasujváros.

55 drb.: Belényesujlak.

60 drb.: Arad, Biarpüspöki.

70 drb.: Margitta, Nagykolcs.

80 drb.: Gyanta, Tenke.

100 drb.: Nagybánya, Temesvár, Máramarossziget.

150 drb.: Nagyszalonta.

200 drb.: Szatmár.

250 drb.: Szalmárnémeli.

700 drb.: Nagyvárad.

Egyesült Bank és Takarékpénztár R. T. ORDEN

Fiókok: Satumare, Beius, Marghita

Alaptőke és tartalékok:
20.000.000 lei.

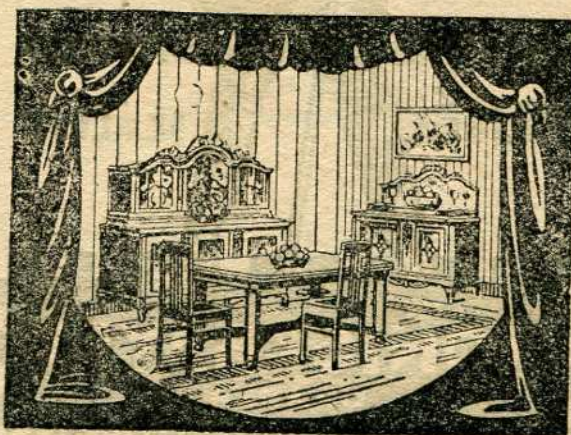
Deviza üzletek kötésére jogosított intézet

Tátray Gusztáv ORDEN.

Kézi munka különlegességei a
legszebbek és legolcsóbbak.

Állandó BUTOR kiállítást

tart fenn, 31 asztalos és 4 kárpitos

a General Mosolu volt Mezey Mihály, ré-
gebben Kert-utcán és az Auram Iancu ez-
előtt Kossuth-utcán Oradeán — Nagyváradon.

Nincs többé szükség idegen árukra, mert az ezen helyeken látható ebédlő, szalon, háló, férfi-szoba, konyha stb. stb. berendezések, stílus és kivitel tekintetében kiállják a versenyt a legkiválóbb külföldi műbutorokkal, erő, masszívuság tekintetében pedig messze fölülmulják az összes gyári készítményeket. A vásárló közönség zsebbe vágó érdeke, hogy megtekintse ezen önköltségi áron árusító altruisztikus intézményeket mielőtt bútorszükségletét bárhol is beakarja szerezni. A helybeli tisztos ipart pártolni erkölcsi kötelesség; mert testvéreinek, Nagyvárad asztalos-iparos társadalmának biztosít munkát és ezáltal megélhetést, aki nem a gyári tákolmányokért dobja ki a pénzét. — Aki a modern, szép butorstylust élvezni tudja, az biztosan meglekinti ezt az állandó kiállítást; ahol belépti díj nincs és amely egész napon hétről-hétre, hónapról-hónapra nyitva van, mint egy bolt.

Részletfizetéses kötésekre is berendezve!

A jótállást vállaljuk!

Isten áldja a tisztos ipart!

AZ IGAZGATÓSÁG.

MINDEN VERSENYBEN GYŐZ

A JÓ REKLÁM

**MŰVÉSZI KIVITELŰ
KLISÉT SZÁLLIT**

KÖNIG & BAYER
ORADEA
STR. PRINT. CAROL 6. TELEFON: 744
EXPOZITURA CLUJ
STR. MINORITILOR 4. TELEFON: 845.
VÁZLATOK DIJMENTESEK

„TIMISIANA“
Takarék és Hitelintézet nagyváradi fiókja
ORADEA

Központ: TEMESVÁR.

Alaptőke 50 millió lei
Tartalékalapok 30 millió lei
Takarékbetét-állomány 500 millió lei

Elfogad mindennemű bankszerű megbízást és azokat az egész Nagyromániát behálózó összeköttetései útján leggyorsabban, legpontosabban és legjutányosabban teljesíti.

Mindenkor felvehető és lekötött takarékbetéteket előnyös kamattal és mellett gyümölcsözlet.

Devizaosztálya külföldi fizetéseket és csekket kedvező árfolyamon értékesít.

Meghitelezési osztálya a legmesszebbmenő gondtal bonyolít le mindennemű bel- és külföldi okmányos meghitelezést alacsony jutalék ellenében.

Váltóosztály. — Hitelosztály.

Piața Uniri 2. sz., Kishidfőnél. Távbeszélő: 28, 827, 901.

„TAKARÉKOSSÁG“
Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dim. Cantemir (Beöthy Ödön-utca) 2.

Alakult 1899. évben ☉☉☉ Telefon szám 4-54.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8.000,000

Taglétszám 3542.

Foglalkozik hetibetét gyűjtéssel.

Folyósít rövid lejáratu váltó- és
jelzálogkölcsonöket.

Lelkészek, egyházttagok részére
pontosan és előnyösen teljesít
átutalásokat.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

Minden bankszerü üzletet
kedvezően lebonyolit.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület

NÉVTÁRA.

Rövidítések: Ae = anyaegyházközség. P = posta. T = táviróhivatal. Vá = vasuti állomás. Lp = lelkipásztor. Slp = segédlelkész. Fög. = főgondnok Em. képv. = egyhalmilági képviselő. Lsz = lélekszám. Tksz = tankötelesek száma. Tansz = tanulók száma. Mny = magyar tannyelvű. Rny = román tannyelvű. Kt = kántortanító. Te = társ-egyház. Le = leányegyház. Fe = fiókegyház. Szórv = szórvány egyház.

A) Egyházkerületi tisztviselők:

Püspökök: Sulyok István, lelkész [Oradea—Nagyvárad].

Főgondnokok: Domahidy Elemér, földbirtokos [Domahida].

Lelkészi főjegyző: Csernák Béla, lelkész [Oradea—Nagyvárad].

Lelkészi aljegyző: Nagy Vilmos, tanítónőképző intézei igazgató [Oradea—Nagyvárad].

Világi főjegyző: Dr Harcsár Géza, ügyvéd [Szatmár].

Világi aljegyző: dr Hadházy Kálmán.

Egyházkerületi ügyész: Dr Thúry Kálmán, ügyvéd [Oradea—Nagyv.]

Egyházkerületi titkár: Dr Szemethy Géza lelkész, [lakik Oradea—Nagyv.]

Egyházkerületi tanügyi előadó: Nagy Vilmos tanítónőképző-intézeti igazgató [Oradea—Nagyvárad]

Egyházkerületi tanácsbírák:
Lelkésziek: Bede László [Sighet—Máramarosziget]; Takács Zsigmond [Petreu—Gálospetri]; Szabolcska Mihály. Két hely üres.
— **Világiak:** Dr Böszörményi Emil ügyvéd [Satmar—Szatmár], Pappszász Lajos földbirtokos cs. kir. kamarás [Ciociaia—Csokaly], Domokos László kuriai bíró [Oradea—Nagyvárad]. Két hely üres.

Egyetemes [konventi] főtörvény-szék tagjai: Rendes tagok: Sulyok István püspök, Domahidy Elemér főgondnok, Széll György esperes [Orasulnou—Avasujváros], Csaba Adorján e. m. gondnok [Domanesti—Domahida].

B) Bizottságok:

Két egyházkerület közös ügyeit tárgyaló tizenkettes bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Domahidy Elemér főgondnok, Csernák Béla lelkész, dr Harcsár Géza világi főjegyző, dr Thúry Kálmán e. ker. ügyész, Nagy Vilmos tanügyi elő-

adó, Széll György, Végh József, Kassay Béla esperesek, dr Nagy Sándor, dr Várady Miklós; Telegdi József egyházmegyei gondnokok.

Missziói bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Csernák Béla egyházker. főjegyző, Széll György, Szabolcska Mihály, Kassay Béla esperesek, Bede László [Sighet—Máramarosziget], Boros Jenő [Satu-mare—Szatmár], Debreczeni István [Satu-mare—Szatmár], Papp József [Gentiu—Gencs] lelkészek, Zöld Mihály [Tormac—Végyvár] esperes és az e. m. belmissziói előadók, dr Nagy Sándor e. m. gondnok, dr Hadházy Kálmán egyházker. vil. aljegyző világiak.

Tankönyvkiadó-bizottság: Sulyok István püspök elnök, Csernák Béla, Nagy Vilmos, dr Thúry Kálmán, Kiss Lajos.

Kulturadó-bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Széll György, Csernák Béla, dr Harcsár Géza, Bakcsy Gergely, Nagy Vilmos, Kiss Lajos, dr Thúry Kálmán, Debreczy Imre előadó.

Nyugdíjintézeti bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Széll György, dr Harcsár Géza, Bakcsy Gergely, Csernák Béla, dr Thúry Kálmán, Nagy Vilmos, Kiss Lajos, Végh József, Havas Gyula, Kassay Béla, Takács Zsigmond, dr Nagy Sándor, Telegdi József.

Tanügyi-bizottság. Népiszkolai szakosztály: Sulyok István püspök elnök, Végh József, dr Várady Miklós, Havas Gyula, dr Nagy Sándor, Debreczeni István, Telegdi József, Papp József, Telegdi László, Szilágyi Árpád, Kiss Lajos, Bartha István, Fábian István, Nagy Vilmos előadó.

Középiskolai szakosztály: Sulyok István püspök elnök, Domahidy Elemér főgondnok, Csernák Béla főjegyző, Takács Zsigmond tanácsbíró és az iskolák igazgató-tanácsainak elnökei és a tanárkarok képviselői.

I.

Bánati egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. Esperes Zöld Mihály [Végvár]. Gondnok Telegdi László földbirtokos [Tiszaegyház—Mezőtelegyház]. Le készíti főjegyző dr Szabolcska László [Temesvár]. Világi főjegyző Corray Armin [Resica]. Lelkészi aljegyző — —. Világi aljegyző Vargha Mór [Csávós]. Számvevő Kiss Imre [Mosnica]. Em. ügyész Szeless Gyula törvényszéki t. elnök [Lugos]. Tanügyi előadó Zöld Mihály [Végvár]. Belmissziói előadó Nemes Elemér [Gazfalu]. Műszaki előadó Székely László [Temesvár]. Nyugdíj-intézeti előadó Zöld Mihály [Végvár].

2. Em. tanácsbírák Nemes Elemér, Sz. Szabó István, Szondy Géza, Domján Lajos, világi: Kiss István, Szeless Gyula, Bálint Miklós.

3. Egyhker képviselők. Lelkészi: Szabolcska László, világi: Szeless Gyula.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők Id. Zöld Zoltán [Végvár], Lengyel József.

b) Egyházközségek.

1. Bégamonostor — Mânâsturea Krassószörény m., p. vá. helyben, táv. Bozsor, lp. Gyökössy József, lsz. 230, tksz. 31, r. ny. áll. isk. 31. f. e. Kisszécsény, lsz. 104, tksz. 18. Vásáros lsz. 325.

2. Bunyaszekszárd — Bunea ungurească ae. Krassószörény megye, p. Marosberkes—Birchiş, táv. vá. Savarsin lp. üresedésben, felügyelőlelkész Gyökössy József bmonostori lelkész, lsz. 250, tksz. r. ny. áll. isk. 36. Balint lsz. 334.

3. Csávós—Ciavoş ae. Torontál megye, pt. helyben, vá. Gyér, lp. Imre Árpád, kt. Horváth Mihályné szül. Fodor Erzsébet, lsz. 111, tksz. 30, tan. sz. ref. isk. —.

4. Dunaszentilona—San-Helena ae. Krassószörény m. p. Moldovaveche, lp. áll. üres, Beszolgál Streleczyk Sándor klopodiai l., lsz. 321, tksz. 30, r. ny. áll. isk. 30.

5. Igazfalu — Dumbrava ae. Krassószörény megye, pt. Focsád—Făget, vá. Rachita, lp. Nemes Elemér, lsz. 1676, tksz. 200, r. ny. áll. isk. 155.

6. Karánsebes — Caransebeş ae. Krassószörény megye, pt. vá. helyben, lp. Wesmás Károly, lsz. 712, tksz. 44, r. ny. áll. isk. 44.

7. Kispereg—Pergul mic ae. Aradmegye, p. Németpereg—Peregul german, t. vá. Pécska—Pecica, lp. Szondy Géza, kt. Lengyel József, Csath András, Lengyel Erzsébet lsz. 1730, l. tksz. 281, ref. isk. 169, e. Németpereg—Peregul german Aradmegye. — Leányegyház Nagy: pereg—Peregul mare, t. Faragó Károly.

8. Klopódia—Clopodia ae. Temes megye, pt. vá. helyben, lp. Streleczyk Sándor, lsz. 150, tksz. 23, r. ny. áll. isk. 23, f. e. Krassófüzes—Fizes, lsz. 80, tksz. 11, tan. sz. ref. isk. 11, m. ny. áll. isk. 11.

9. Lugos—Lugoj ae. Krassószörény m. pt. vá. Lugos—Lugoj, lp. Szombafi Szabó István, lsz. 2100, tksz. 124, r. ny. áll. isk. 105.

10. Mosnicza—Moşniţa ae. Temes m. p. helyt. táv. Temesvár, vá. Medves—Urseni lp. Kiss Imre, k. Muszták Imre, lsz. 767, tksz. 105, r. ny. áll. isk. 105.

11. Nagybodófalva—Bodofalou ae. Krassószörény m., pt. Bálicz—Balint, vá. Bodófalva—Nervincea, lp. Szöllösi Imre, k. Árkossy Sándor, lsz. 1979, tksz. 164, m. ny. áll. isk. 151. t. e. Bálicz, Krassószörény m. lsz. 241, f. e. Vásáros—Tergoveşti, lsz. 309, tksz. 44, r. ny. áll. isk. 44. Szorványok, Báliczi tanyák, lsz. 50.

12. Nagylak Pécska — Nădlac-Pecica, ae. társeg. Aradm., pt. Nădlac-Pecica, vá. Pecica—Pécska, lp. Dibáczy József, k. —, lsz. 120, tksz. r. ny. áll. isk. 6 t. e. Pécska—Pecica, Aradmegye, k. Szücs József, lsz. 240 tksz. 9 r. ny. áll. isk. 9 f. e. Sajtény—Sevtin, lsz. 10.

13. Radnalippa—Lipova ae. Arad-Temes m. pt. Lipova—Lippa, vá. Radnán és Lipován, lp. Pálur István, lsz. 312, tksz. 14, m. ny. fel. isk. 7, r. ny. áll. isk. 7.

14. Nagyszentmiklós — Sfânt Nicolau mare ae. Torontál megye, pt. vá. helyben, lp. áll. üres, lsz. 446, tksz. 38, ref. isk. 31, m. ny. áll. isk. 4, r. ny. áll. isk. 4.

15. Resica—Resiţa ae. Krassószörény m. pt. vá. helyben, lp. Keresztes József kt. k. Péter Béa lévita, lsz. 610, tksz. 50 tan. sz. ref. 44 m. ny. áll. isk. 4 f. e.

16. Szemlak — Semiclac ae. Arad megye, pt. helyben vá. Pécska—Pecica, Gátalja—Gătaia lp. Balogh Gyula, kt. König András, lsz. 467, tksz. 41, tan. sz. ref. isk. 44.

17. Szigetfalu—Sculia ae. Temes m. p. Gătaia v. Gătaia, lp. üresedésben, t. Deésy Varga Anna, lsz. 337, tksz. 28, ref. isk. j. 28.

18. Szapáryfalva—Topor ae. Krassószörény m. p. helyben, vá. Lugos, lp. Várady Attila, lsz. 1293, tksz. 192 m. ny. áll. isk. 192.

19. Temesvár — Timişoara ae. Temes megye, pt. vá. helyben, lp. Szabolcska Mihály, Szabolcska László, lsz. 4500 tksz. 450, r. ny. áll. isk. 425.

20. Végvár—Tormac ae. Temes megye, pt. vá. helyben, lp. Zöld Mihály, k. kt. Zöld Zoltán, Nagy Árpád, Kádár Károly és Korsós Péter tanítók, lsz. 2030, tksz. 235 tan. sz. ref. isk. 231.

21. Ujszentes—Uiseuteş ae. Temes m. pt. vá. helyben, lp. Hamar György, kt. k. Varga Imre, lsz. 850 tksz. 50, m. ny. áll. isk. 50.

Bihari egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. Esperes Vaday Béla lelkész [Élesd], gondnok Telegdi József [Mezőtelegd], lelkészi főjegyző Baka Béla [Mezőtelegd], világi főjegyző Soos István dr [Nagyvárad], lelkészi jegyző Kádár Miklós [P-ujlak], világi jegyző Vargha László bankig. [Nagyvárad], számvevő Fodor József [Fugyivásárhely], em. ügyész Czeglédy Miklós dr [Nagyvárad], nyugdíjintézeti elnök Könyves János [Bszentjános].

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről Major Gyula Paptamási, Könyves János, Nagy Vilmos, Bodnár Gábor dr, Szücs László, Balajthy Jenő, világi részről: Szabó Károly, Szücs Aladár, Udvarhelyi Béla, Sarkady Sándor dr, Török Győző, Ujfalusy Sándor dr.

3. Egyhker. képviselők lelkészi részről Major Gyula, Tarnóczi Lajos, világi részről: dr Sarkady Sándor, dr Ujfalusy Sándor.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők Nagy Mihály és Zöld István.

b) Egyházközségek.

1. Bihar—Biharea ae, Bihar m, pt vá Biharea, lp Tarnóczi Lajos, kt Zöld István, Kuki Zoltán, Nyiri Margit, Váry Rózsa, lsz 2370, ref tksz 216, ref iskj 198, r ny áll iskj 13.

2. Biharpüspöki—Episcopia ae, Biharmegye, pt vá Episcopia, lp Balajthy Jenő, kt Czeglédy Ferenc, Herczeg Kálmán. Albisy Erzsébet, Kelemen Etelka, lsz 3127, tksz 315, tan sz ref isk 232, m ny áll isk 26.

3. Biharszentjános—Sântion ae, Biharmegye, pt vá Biharpüspöki—Episcopia, lp Könyves János, kt Kalas Sándor lsz 1295, tksz 134, tan sz ref isk 82, r ny áll isk 28.

4. Bors—Borş ae, Biharmegye pt vá Episcopia—Biharpüspöki, lp Bagoly Bertalan, kt Nagy Mihály, lsz 1004, tksz 94 ref 60, r ny áll isk 34.

5. Élesd—Aleşd ae, Biharm, pt vá helyt, lp Vaday Béla, k Karakas István, lsz 1058, tksz 109, r ny áll iskj 109.

6. Fugyi—Fughiu ae, Biharmegye, pt vá Fugyivásárhely—Osorheiu, lp Danka József, k Boros József, lsz 544, tksz 73, m ny áll isk 73.

7. Fugyivásárhely—Osorheiu ae, Biharm, pt vá helyt, lp Fodor József, lsz 1044, tksz 98, r ny áll isk 98.

8. Hegyközcsatár—Cetariu ae, Biharmegye, p táv Bihar—Biharia vá Nagyvárad és Bihar, lp Szücs László, kt Kulcsár Márton, Petri Piroska, lsz 1220, tksz 97, sz ref isk 93, r ny áll isk 4.

9. Hegyközkovácsi—Căuaceu ae, Biharm, pt vá Bihar—Biharia, lp Bódogh János, kt Varga Ferenc, Barabás Ida, lsz 660, tksz 87, tan sz ref isk 55.

10. Hegyközpályi—Paleu ae, Biharmegye, p vá Nagyvárad—Oradea, lp Kovács Antal, kt Masztiss János, lsz 639, tksz 62, tan sz ref isk 55, isk j 55.

11. Hegyközszáldobágy—Săldobăgiu ae, Biharmegye, pt Hegyközpályi—Paleu, vá Nagyvárad—Oradea, lp Bokross Benedek, kt Bujdosó Lajos, lsz 782, tksz 72, tan sz ref isk 69.

12. Hegyközujlak—Uilac ae, Biharmegye, pt vá Nagyvárad—Oradea, lp Szentimrey Dániel, kt Cina Sándor, Misiczai Ilona, lsz 1120, tksz 186, tan sz ref isk 83, r ny áll isk 13.

13. Kisszántó—Santăulmic ae, Bihar m, pt Nagyszántó—Santaulmare, vá Biharpüspöki—Episcopia Bihar, lp üres, kt Karácsnyi Ilona, lsz 504, tksz 61, tan sz ref isk 35, r ny áll isk 26.

14. Köröskisjenő—Ineu ae, Bihar m, pt helyben, vá Szakadát, lp Székely Ernő, lsz 575, iskolák államiak, r ny isk 109.

15. Mezőtelegd—Titeagd ae, Biharmegye, pt vá Mezőtelegd—Titeagd, lp, Baka Béla, kt, Kiss Béla, lsz 1677, tksz 176, tansz. ref isk 99, r ny áll isk 77.

16. Mezőtelki—Telechiu ae, Biharm, pt Örvénd—Urvind, vá Telki, lp Nyeste István, lsz 558, tksz 50, r ny áll isk 50.

17. Nagykakucs—Căcuilmare ae, Biharm, pt vá Rév—Vad, lp hl Kulcsár Andor, lsz 283, tksz 55, r ny áll isk 44.

18. Nagyszántó—Santăulmare ae, Bihar m, pt vá Biharpüspöki—Episcopia, lp Tunyoghy János, kt Czeglédy Sándor, lsz 557, tksz 62, tan sz ref isk 55, r ny áll isk 7.

19. Nagyvárad—Oradea ae, Bihar m, pt vá helyben, lp Sulyok István, Csernák Béla, Kiss Károly, vall tan lelk Varga Gedeon, slp dr Gyenge János, Szabó Lajos, Gulya Géza, Sámy Gusztáv, k Juhász Károly, Vásárhelyi Sándor, kt Bancsik János, t. Csathóné Tóth Mária, Homolya Etelka, Papp Margit, Papp Ilona, Matkó Mária, Juhász Karolina, Kerekes Ida, lsz 19500, tksz 960, tan sz ref isk 381, m ny áll isk 478, r ny áll isk 28, más fel isk járó ref tanuló 73.

20. Nyüved—Niuved ae, Bihar m, pt vá Paptamási—Tamaseu, lp Paulik Béla, kt Varga Béla, Széles Erzsébet, lsz 602, tksz 50, ref isk 45, r ny áll isk 5.

21. Örvénd—Urvind ae, Bihar m, p Örvénd, tv Élesd—Aleşd, vá Telegd, lp Biró Ferenc, kt Bogáti Mihály, t Holkó Anna, lsz 824, tksz 87, tan sz ref isk 87.

22. Paptamási—Tamaseu ae, Bihar m, pt vá Paptamási—Tamaseu, lp Major Gyula, kt Zsigó Károly, t Kálmán Etelka, lsz 836, tan sz ref isk 91, ref isk 89, r ny áll isk 9.

23. Pelbárthida—Parhida ae, Bihar m, pt Nyüved—Niuved, vá Paptamási—Tamaseu, lp Holkó József, k Ba-

gics Lajos, Isz 338, tksz 28, tan sz ref isk 28.

24. Pósalaka - Pușlaca ae, Bihar megye, pt va Telegd—Tileagd, lp Babicsák József, kt Bán Ilona, Isz 520, tksz 60, tan sz ref isk 60.

25. Pusztaujlak - Pustauilac ae, Bihar m, pt va Telegd—Tileagd, lp Kádár Miklós, kt Sándor Lajos, Isz 540, tksz 56, tan sz ref isk 56.

26. Rév—Vad ae, Biharmegye, pt va Rév—Vad, lp Kulcsár Andor, Isz 819, tksz 149, tan sz r ny áll isk 51.

27. Siter—Sisterea ae, Bihar m, pt Szalárd, va Bihar 15½ km, lp Barcsa Mihály, kt Eördögh Imre, Eördögh Imréné szül. Bodnár Margit, Isz 1100, tksz 74, tan sz ref isk 74.

28. Szalárd—Salárd, ae, Bihar m, pt Szalárd—Salárd, va Paptamási—Tamaseu, lp Surányi Lajos, kt Juhos Lajos, Isz 1781, tksz 182, r ny áll isk 182.

29. Jákóhodos—Hodiș ae, Bihar megye, pt Salárd, va Paptamási—Tamaseu, lp dr Bodnár Gábor, Isz 1040, tksz 109, tan sz r ny isk 109.

30. Váradless—Leș ae, Bihar m, pt va Váradless—Leș, lp Hodor István, Isz 555, tksz 9, r ny áll isk 9. — L. e. Váradpósa—Pusa, Biharmegye, tksz 8, r ny áll isk 8 m.

III.

Érmelléki egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. Esperes Végh József lelkész [Érmihályfalva]. Gondnok [üresedésben] Lelkészi főjegyző Kalmár István [Bályok]. Világi főjegyző dr Gulácsy Sándor [Székeyhíd]. Lelkeszi aljegyző Csokonay József [Szentjobb]. Világi aljegyző: Farkas Loránd [Csokaly]. Számvevő Szabó Zoltán [Székelyhid]. Pénztáros Takács Zsigmond [G. Petri]. Em. ügyész dr Gellér Sándor [Margitta]. Tanügyi előadó Varga Béla [Szentjobb]. Nyugdíjintézeti előadó Takács Zsigmond [G. Petri].

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről Takács Zsigmond, Lengyel Pál, Kiss Sándor, Jakab József, Szabó Zoltán, világi részről Fráter István, Farkas Gábor, Pappszász Lajos, Bonis Elemér, Kozma Lajos.

3. Egyhker. képviselők lelkészi részről Szabó Zoltán, Kalmár István, világi részről Bonis Elemér, dr Gulácsy Sándor.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők Sziágyi Árpád, Csóka Lajos, Érdey Gábor, Kocsis József.

b) Egyházközségek.

1. Albis—Albiș ae, Biharmegye, pt táv va Albis—Albiș, lp Kalas István, kt Kemecsei György és Újvárosi Rozália, Isz 942, tksz 89, ref isk 63, r ny áll isk 26.

2. Apátkeresztur—Cristur ae, Biharm, va helyben, pt Abramul—Vedresábrány, lp Csuka Ferenc, kt Nagy József, Isz 265, tksz 27, r ny áll isk 27.

3. Asszonyvására—Târgușor ae, Biharmegye, pt va helyben, lp Bakos József, kt k Csóka Lajos, Tamó Anna Isz 891, tksz 73, tan sz ref isk 68, r ny áll isk 5.

4. Bályok—Balc ae, Biharmegye, lp Kalmár István, kt k Katona Jenő, Lázár Mária, Isz 1077, tksz 70, ref isk 57, r ny isk 13.

5. Berettyószéplak—Suplac ae, Biharmegye, lp Thamassy Géza, kt k Kocsis József, Ebergényi Irén, Isz 1258, tksz 92, ref isk 91, r ny áll isk 1.

6. Bihardiószeg—Diosig ae, Biharmegye, lp Fias Kálmán, t Kiss Lajos, Császár Gyula, Szántó Béla, Végh Irma, Asók István, Isz 3809, tksz 250, t sz ref isk 152 r ny isk 30. — Le Jankafalva 370 lélek Biharmegye.

7. Biharfélegyháza—Roșiori ae, Biharmegye, lp Egei István, kt Asók István, Váry Margit, Isz 1100, tksz 82, ref isk 82.

8. Biharvajda—Vaida ae, Bihar megye, pt Biharfélegyház—Roșiori, va Gyapoj—Deapoi, lp Hógye Sándor, Isz 608, tksz 64, ref isk 42, r ny áll isk 22.

9. Csokaly—Ciocaia ae, Bihar m, pt helyben, va Székelyhid—Săcueni, lp Simon Imre, kt Koós Mihály, Isz 860, tksz 78, ref isk 64, r ny áll isk 14.

10. Érábrány—Abramul de sus ae, Biharmegye, lp Debreczeni László, kt Lukács Lajos, Isz 987, tksz 70, rny áll isk 57.

11. Éradony—Adoni ae, Bihar m, pt helyben, va Valea lui Mihai, lp Laczák Dezső, kt Szabó Lajos, Isz 560 tksz 54, ref isk 54.

12. Érbogyoszló—Budislau ae, Biharmegye, pt Albis, va Apátkeresztur, lp Jakab József, kt Kovács Ferenc, Silye Gyula, Isz 1007, tksz 92, ref isk 68, rny isk 24.

13. Érkeserü—Cheșereu Szilágy megye, va Valea lui Mihai, lp Orosz Lajos, kt Virág Sándor, Porsztner Mária, Isz 1200, tksz 78, ref isk 77, r ny áll isk 1.

14. Érköbölkut—Cubulcut ae, Bihar m, va Székelyhid—Săcueni, lp Varga Béla, kt Erdei József, Bulbuk Ilona, Isz 1270, tksz 114, ref isk 93, r ny áll isk 21.

15. Érmihályfalva—Valea lui Mihai ae, Szilágy, pt va helyben, lp Végh József esperes, slp Saja Sándor, kt Taar Ferenc, Pálffy Irén, Kassay Ida, Pálffy Gizella, Isz 3636, tksz 300, ref isk 250, m ny áll isk 59.

16. Érolaszi—Olasí ae, Bihar megye, pt va Székelyhid—Săcueni, lp Dajka István, kt Csóka Barna, Isz 680, tksz 41, ref isk 34, r ny áll isk 7.

17. Érsemjén — Simion ae, Szilágy megye, pt vá helyben, lp Szathmáry Károly, kt Adám Lajos, Balogh József, Isz 1149, tksz 168, ref isk 111, r ny áll isk 58.

18. Értarcsa — Tarcia ae, Szilágy m, pt vá Valea lui Mihai, lp Molnár József, kt Bacza Illés, Isz 451, tksz 43, ref isk jár 43.

19. Gâlospetri — G. Petres ae, Szilágy m, pt vá Valea lui Mihai, lp Takács Zsigmond, kt Mussy Imre, Isz 760, tksz 78, ref isk 78.

20. Hegyközszentimre — Sântimreu ae, Biharmegye, pt S lard, vá Bdiószeg, lp Ludmann Lajos, kt Nagy Sándor, Gerda Ilona, Isz 1269, tksz 140, ref isk 84.

21. Hegyközszentmiklós — Sânmiclau de Munte ae, Biharmegye, pt vá Székelyhid — Säcueni, lp Silye Gábor, kt Varga Mihály, Kircsy Erzsébet, Isz 1066, tksz 112, ref isk 82, m ny áll isk 30.

22. Kiskereki — Cherechiu mic ae, Bihar m, pt Kiskereki, vá Târguşor, lp Lengyel Pál, t Steinmetz Imre, Szébeni József, Isz 837, tksz 76, ref isk 60, r ny áll isk 16.

23. Kóly — Coiu ae, Biharmegye, pt vá helyben, lp üresedésben, kt Kocs Lajos, Isz 1200, tele Nagykágya — Cadea-Mare Bihar m, tksz 86, ref isk 61, m ny áll isk 19.

24. Magyar-kéc — Cheţ ae, Bihar m, pt vá Margitta, lp Kulcsár Dezső, kt Szentés Béla, Isz 604, tksz 40, ref isk 40.

25. Margitta — Marghită ae, Biharmegye, pt vá helyben, lp Balogh Ferenc, kt Kántor Péter, Bod Lajos, Kántor Péterné, Matta Ferencné, Isz 2700, tksz 215, ref isk 158, r ny áll isk 22.

26. Micske — Mişca ae, Biharmegye, pt helyben, vá Vedresábrány, lp Rácz Lajos, kt Mátyási Sándor, Mátyás István, Isz 1090, tksz 247, ref isk 63, r ny áll isk 27.

27. Ottomány — Otomani ae, Szilágy m, pt helyben, vá Valea lui Mihai, lp Cs. Nagy Daniel, kt Kósa Károly, Kovács Karolina, Isz 849, tksz 79, ref isk 75, r ny áll isk 4.

28. Piskolt — Pişcolt ae, Szilágy m, pt vá helyben, lp Szabó Lajos, kt k Erdy Gábor, Sziky Irma, Isz 1055, tksz 52, ref isk 52.

29. Poklostelek — Poclusa de Barcau ae, Bihar m, pt helyben, vá Abramut, lp Kiss Sándor, kt László Ferenc, Isz 562, tksz 98, r ny áll isk 98.

30. Szalacs — Salacea, ae, Szilágy megye, pt helyben vá Érmihályfalva, lp Hegedüs Albert, kt Tóth Miklós, Jakab Lajos, Keszy Ilona, Lengyel Eszter, Isz 1789, tksz 178, ref isk 177, r ny áll isk 1.

31. Székelyhid — Säcueni ae, Bihar m, pt vá helyben, lp Szabó Zoltán, kt Szilágyi Árpád, Soos Dezső, Polgári

Vilma, Debreczeny Ferenc, Isz 2981, tksz 36, ref isk 22, m ny áll isk 14.

32. Szentjobb — Sanio b ae, Bihar megye, pt helyben, vá B-diószeg, lp Csokonay József, kt Váradi Ferenc, Isz 358, tksz 35, ref isk 39.

33. Tóti — Täuteu ae, Biharmegye, pt vá Margitta, lp Kovács Lajos, kt Berényi Sándor, Kolozsvári Berta, Isz 1038, tksz 115, ref isk 103, r ny áll isk 12.

34. Vedresábrány — Abramut inferior ae, Biharmegye, pt vá helyben, lp Füzesy Géza, Isz 168, te le Monospetri Bihar m, kt Kovács Sándor, Isz 310, tksz 30, r ny áll isk 30.

IV.

Nagybányai egyházmegye.

a) Tisztviselők:

1. Esperes: Széll György lelkész (Avasujváros), gondnok: Csaba Adorján (Domahida), lelkészi főjegyző: Bogdán Lajos (Pettyén), világi főjegyző: dr Ajtai Nagy Gábor (Nagybánya), lelkészi aljegyző: üresedésben, világi aljegyző: Bunna István (Szatmár), pénztáros: Nagy Lajos (Felsőbánya), em. ügyész: dr Harsár Géza (Szatmár), tanügyi előadó: Magoss Ferenc (Mikola), nyugdíjintézet előadó: Bogdán Lajos (Pettyén).

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről: Papolczy Zoltán, Magoss Ferenc, Bede László, Boros Jenő, Gy. Kovács József, Oláh Sándor (Szamoskrassó). Világi részről: Boross Zoltán, dr Nagy Sándor, dr Helmezy József, Szentpály István, dr Farkas Antal, Madarassy László.

3. Egyházker. képviselők lelkészi részről: Bogdán Lajos, Boros Jenő, Bede László. Világi részről: dr Nagy Gábor, dr Nagy Dezső, dr Vajay Károly.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők: Kádár Károly, második üres.

b) Egyházközségek:

1. Adorján — Adrian ae, Szatmármegye, pt vá Sárköz — Livada, lp Siető Pál, kt Tóth István, Isz 422, tksz 57, tan sz ref isk 57.

2. Amacz — Amaji ae, Szatmármegye, pt vá Szatmár — Sätmar, lp Bodor Jenő, kt Kajdi Lajos, Isz 366, tksz 44, tan sz ref isk 44.

3. Apa — Apa ae, Szatmármegye, pt vá Apa, lp Papolczy Zoltán, k Szeőke József, Isz. 581, tksz 61, tan sz m ny áll isk 61, le.

4. Aranyosmeggyes — Mediaş aurit ae, Szatmármegye, pt vá helyben, lp Szabó József, k Bagossy Endre, Isz 354, tksz 20, tan sz ref isk 10, r ny áll isk 12, le. Szatmárgörbed — Romanesti

Szalmármegye, kt Dénes László bsz Isz 226, tksz 22, tan sz ref isk 22 m.

5. Atya—Atea ae, Szalmármegye, pt Pelesul mare, vá Sztmár, lp Sáfár Imre, kt Soós János, Isz 353 tksz 28, tan sz ref isk 28.

6. Avasujváros—Oraşul nou ae, Szalmármegye, pt vá helyben, lp Széll György esperes, slp. Kádár Miklós, kt Borbély Sándor, Hady Margit, Isz 1578, tksz 166, tan sz ref isk 80, rny áll isk 86.

7. Batiz—Botiz ae, Szalmármegye, pt vá helyben, lp Dávid Sándor, kt Osváth Géza, Isz 373, tksz 25, tan sz ref isk 11. rny áll isk 14,

8. Csengerbajos—Boghiş ae, Szalmármegye p Szamosdob t. vá Moftinul-Mare—Nagymajlény, lp Mogyorós Sándor, kt Székely Sándor 565, tksz 34, tan sz ref isk 54.

9. Dabolcz—Dabolj ae, Ugocsa-megye, pt vá Halmi, lp id Kürthy Károly, t. Gellért Gyula, Isz 444, tksz 51, tan r ny áll 51.

10. Egri—Agris ae, Szalmármegye, p helyben, t vá Mikola, lp Visky Ferenc, kt Kádár Károly, Biki Sándor, Isz 760, tksz 92, tan sz ref isk 84.

11. Felsőbánya—Baia sprie ae, Szalmármegye, pt vá helyben, lp Nagy Lajos, Kiss Péter, kt Hajdu Sándor, Isz 347, tksz 35, tan sz ref isk 35, fe Kapnik-bánya Isz 49.

12. Halmi—Halmeu ae, Ugocsa-megye, pt vá Halmi, lp ifj Kürthy Károly, kt Szabó Lajos, Isz 942, tksz 75, tan sz ref isk 65, rny áll isk 12.

13. Hirip—Balcani ae, Szalmármegye, p Szalmárhegy, t vá Szalmár, lp Orosz Ernő, kt Szücs Béla, Isz 578, tksz 45, tan sz ref isk 46.

14. Hosszmező—Câmpulung ae, Máramarosmegye, pt vá helyt, lp Nagy Endre, kt k Movik Gyula, Lengyel Ilona, Isz 1100, tksz 139, tan sz ref isk 139.

15. Józsefháza—Iojib ae, Szalmármegye, pt vá Aranyosmeggyes—Mediasul auril, lp Bara József, kt Zilahi Demeter János, Isz 353, tksz 32 tan sz ref isk 32.

16. Kakszentmárton—Martineşti ae, Szalmármegye, pt vá Sätmar, lp Szabó Endre, kt Lengyel Margit, Isz 581, tksz 42, tan sz ref isk 42.

17. Kisbábony—Babesti ae, Ugocsa-megye, p Halmi, táv Halmi, pt vá Halmeu, lp Tóth Gábor, kt Varga Gábor, Isz 404, tksz 25, tan sz ref isk 24.

18. Kiskolcs—Culciul mic ae, Szalmármegye, p helyben, t vá Sätmar, lp Gacsályi Zsigmond, kt Benedek László, Isz 526, tksz 45, tan sz ref isk 45.

19. Kispeleske—Pelişor ae, Szalmármegye, p Bereu—Szárzberék, t

vá Sätmar, lp Molnár Lajos, kt Molnár Ambrus, Isz 324, tksz 28, tan sz ref isk 25.

20. Kőszegremete—Remetea oaş ae, Szalmármegye, p Avasujváros, t vá Avasujváros—Oraşul nou, lp Kovács Károly, kt k Libik Árpád, Ölyüs Juliánna, Isz 697, tksz 84, tan sz ref isk 81.

21. Lázári—Lazuri ae, Szalmármegye, p helyben, t vá Szalmár—Sätmar, lp Öry Tamás, kt Zágoni Anna Isz 339, tksz 31, tan sz ref isk 31.

22. Máramarossziget—Sighe-tul-marmajiei ae, Máramarosmegye, pt vá helyt, lp Bede László, slp Öry Zoltán, kt Kelemen Ernő, Szelics Ilona, Isz 1407, tksz 120, tan sz ref isk 110. rny áll 10.

23. Mikola—Micula ae, Szalmármegye, vá helyt, lp Magoss Ferenc, kt k Mándy Bertalan, Isz 902, tksz 114, tan sz ref isk 52, rny áll isk 51.

24. Misztótfalu—Tăuţii de jos ae, Szalmármegye, pt vá helyben, lp Kiss Sándor, Isz 374, tksz 34, rny áll isk 34.

25. Nagybánya—Baia-mare ae, Szalmármegye, pt vá helyt, lp Szaploneczay Bertalan, slp. Spáczay Árpád, kt Veress Ferenc, Szabó Viola, Isz 1556, tksz 102, tan sz ref isk 76, rny áll isk 26. — L. e. Erdőszáda—Arduşul, Szalmármegye, kt Kátana Szeréna, l sz 58, tksz 12, ref isk 11, rny áll isk 1.

26. Nagybocksó(-i missiói kör)—Bocicoiul-mare ae, Máramarosmegye pt vá Máramarossziget, lp Takács Lajos.

27. Nagykolcs—Colciul-mare ae, Szalmármegye, pt vá Sätmar, lp Gyöngyössy Gyula, Isz 428, tksz 47 tan sz 47.

28. Nagytarna—Tarna-Mare ae, Ugocsa-megye, pt vá Halmi—Halmeu, lp Bodnár László, l, Isz 320, tksz 11, tan sz r ny áll isk 12.

29. Ombod—Ambud ae, Szalmármegye, pt vá Szalmár, lp Gy. Kovács József, kt Szőke József, Tassi Verona, Isz 810, tksz 68, tan sz ref isk 68. — L. e. Szalmárpálfalva,—Pauleşti, Szalmármegye, kt Csele József, Isz 188, tksz 16, tan sz ref isk 16 m.

30. Óvári—Oar ae, Szalmármegye, pt helyben, vá Sätmar. lp Fehér Bertalan, kt Barta Bálint, Vadnay Erzsébet, Isz 1021, tksz 90, tan sz ref isk 70.

31. Patóháza—Patau ae, Szalmármegye, pt vá Aranyosmedgyes—Mediasul auril, lp Barkász Imre, kt Málnássyné Kiss Ilona, Isz 387.

32. Pettyén—Petin ae, Szalmármegye, pt vá Sätmar, lp Bogdán Lajos, kt Czégényi Sándor, Isz 354, tksz 32, tan sz ref isk 32.

33. Pusztadaróc—Pusta-daroljului ae, Szalmármegye, pt vá Szalmár—Sätmar, lp Selyebi Géza, kt Bilkey Emma, Isz 256.

34. Sándorhomok—Nişipeni ae, Szatmármegye, pt vá Sätmar, lp Csüry Miklós, kt Adorján Gusztáv, lsz 328, tksz 30, tan sz ref isk 22.

35. Sárköz—Livada ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Sziky Ádám, kt Peleskey Margit, lsz 575, tksz 46, tan sz ref isk 44, r ny áll isk 2.

36. Sárközujlak—Livada nou ae, Szatmármegye, pt Sárköz, vá Livada—Sárköz, lp Szabó Károly, kt Sarkady Nagy Ferenc, lsz 148, tksz 5, r ny áll isk 3.

37. Szamosdara—Dara ae, Szatmármegye, pt vá Szatmár—Sätmar, lp Csiszár István, kt Bilkey Emma lsz 343, lk sz 36, ref isk 36.

38. Szamosdob—Doba ae, Szatmármegye, pt helyt, vá Sätmar, lp Gyöngyössy Bálint, kt Borsy István, lsz 445, tksz 56, tan sz ref isk 12, r ny áll isk 44.

39. Szamoskóród—Corod ae, Szatmármegye, pt Kiskolcs, vá Sätmar, lp Kürthy Dezső, k Acs Elek, lsz 286, tksz 30, r ny áll isk 30. — L. e. Dobrácsapáti—Apälän, Szatmármegye, kt Bozsó István, lsz 157, tksz 16, tksz ref isk 16.

40. Szamoskrassó—Caraseni ae, Szatmármegye, pt helyben, vá Szatmár, lp Oláh Sándor, kt Tóth Kálmán, Ladányi Ilona, lsz 843, tksz 127, tan sz ref isk 76.

41. Szárazberek—Bercu ae, Szatmármegye, pt vá Szatmár, lp Joó Kálmán, kt Oroszlán István, lsz 475, tksz 52, tan sz ref isk 52.

42. Szatmár—Sätmar ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Boros Jenő, Debreczeni István, slp Kocsmár Boldizsár, Barthus Jenő, kt Csecskedy Károly, Beregi István, Karikás Sándor, Asztalos Boriska, Saja Ida, Csajkos Gyuláné, k lsz 6312, tksz 559, tan sz ref isk 279, m ny r kath isk 38, r ny áll isk 244.

43. Szatmárhegy—Viile sätmarului ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Peleskey Sándor, slp Kiss Ferenc, k Sipos Béla, lsz 2215, tksz 160, r ny áll isk 160. — L. e. Erdőd—Arded Szatmármegye, lév kt Pászlorné Kalamka Margit, lsz 200, tksz 8, tan sz r ny áll isk 8.

44. Szatmárnémeti—Sätmar ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Sárköz Lajos, slp Szendrei Dénes, k Saja Sándor, lsz 5100, r ny áll isk 325.

45. Szatmárudvari—Odora u ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Juhász Péter, kt Jenei Juliánna, lsz 312, tksz 26, tan sz ref isk 25. — L. e. Berend—Berindan, Szatmármegye, kt Ferenczy Károly, lsz 339, tksz 35, tan sz ref isk 35.

46. Szinérváralja—Seini ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Szabó Endre, kt Fábán István, lsz 892, tksz 60, tan sz ref isk 41, r ny áll isk 11. — L. e. Apahegy—Viile Apei, Szatmármegye, kt

Fabiáné Kis Mária, lsz 260, tksz 42, ref isk 30, r ny áll isk 12, más fel isk 8.

47. Tamásváralja—Tamaseni ae, Ugocsamegye, pt vá Halmi—Halmeu, lp Bodnár Béla, kt Rácz Béla, lsz 471, tksz 51, tan sz ref isk 51.

48. Turterebes—Turulung ae, Ugocsamegye, pt helyben, vá Halmi—Halmeu, lp Szép Kálmán, kt Horváthné Petyke Erzsébet, lsz 324, tksz 26, tan sz ref isk 20, r ny áll isk 2.

49. Vámfalu—Vama ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Kolozs Vince, k Monoky Sándor, lsz 686, tksz 70, tan sz r ny áll isk 70.

50. Vetés—Vetis ae, Szatmármegye, pt vá Szatmár, lp Szarka Károly, k Vadnay Pál, lsz 604, tksz 43, tan sz r ny áll isk. 43.

V.

Nagykárolyi egyházmegye.

a) Tisztviselők:

1. Esperes: Havas Gyula Börvely, gondnok: dr Nagy Sándor Erdőd, lelkeszi főjegyző: Papp József, világi főjegyző: Néma Gusztáv, számvevő: Papp József, pénztáros: Rácz Elek, em. ügyész: dr Kölcsey Ferenc Domahida, tanügyi előadó: Takács Ferenc.

2. Em. tanácsbírák lelkeszi részről: Takács Ferenc, Rácz Elek, M. Szabó Miklós, Papp József. Világi részről: Kacsó Károly, Gáspár Pál, dr Falussy Árpád, és Néma Gusztáv.

3. Egyhker. képviselők lelkeszi részről: Papp József. Világi részről: Gáspár Pál.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők: Bartha István és Török Bernát.

b) Egyházmegyék:

1. Bere—Berea ae, Salajmegye, pt vá Szaniszló—Sanisla u, lp Pálffy István, kt lsz 433, tksz 51 tan sz ref isk 33, r ny á isk 7.

2. Börvely—Berven i ae, Salajmegye, pt Nagykaroly, vá helyben, lp Havas Gyula, slp Vörös Zoltán, kt Bartha István, tanító Czirják Ferenc, Kulcsár Ilona, lsz 1887, tksz 213, tan sz ref isk 155.

3. Csomaköz—Ciumeşti ae, Salajmegye, p táv vá Szaniszló—Sanisla u, lp Tárczy Géza, lsz 110, tksz 8, r ny áll isk 3.

4. Dobra—Dobra ae, Szatmár m, pt vá Alsószopor Vásártér—Supurul de jos, lp Szabó István, kt Forizs Mihály, tan. Szabó Ilona, Forizsné Thamássy Erzsébet, lsz 1585, tksz 172 tan sz ref isk 134.

5. Domahida—Domăneşti ae, Szilágy m, pt vá helyben, lp Szabó Lajos, kt Török Bernát, lsz 1440, tksz 50, tan sz ref isk 50.

6. **Dengeleg—Dindești** ae, Szilágy m, p Nagykaroly, v. a. Resighea—Rezege lp Borbély Sándor, lsz 276, tksz 15, r ny áll isk 15.

7. **Érendréd—Andrid** ae, Szilágy m, p helyben, v. a. Resighea—Rezege-Riskolt lp Gargya Géza, kt Szaletzki Miklós, tanító Szabó Margit, lsz 800, tksz 69, tan sz ref isk 69.

8. **Érkörtlvényes—Curtuișeni** ae, Szilágy m, pt v. a. helyben, lp Kovács Lajos, kt Molnár József, tanító Radványi Mihály, lsz 1583, tksz 133, tan sz ref isk 115, r ny áll isk 18.

9. **Gencs—Genciu** ae, Szilágy m, pt v. a. Nagykaroly, lp Papp József, kt Dancs Sándor, t Varga Ilka, lsz 955, tksz 99, tan sz ref isk 77, r ny áll isk 2.

10. **Géres—Ghiris** ae, Szatmár m, p helyben, t v. a. Ardud, lp Ujlaky Miklós, kt Ács István, t Cseh Olga, lsz 985, tksz 67, tan sz ref isk 67.

11. **Irinny—Irina** ae, Szatmár megye, p Portelec, v. a. Nagykaroly—Careii-mari, lp Veress Imre, kt Koroknay Ilona, t lsz 567, tksz 56, tan sz ref isk 56.

12. **Kaplony—Caplăni** ae, Salajmegye, pt v. a. Nagykaroly—Carei-mari, lp Lovász Béla, kt Erdey Gábor, lsz 316, tksz 26, tan sz ref isk 26.

13. **Királydaróc—Craiodorolț** ae, Szatmármegye, pt helyben, v. a. Nagymajtény—Moftinul-mare, lp Mándi Szabó Miklós, lsz 507, tksz 46, tan sz r ny áll isk 46.

14. **Kismajtény—Moftinul-mic** ae, Salajmegye, pt v. a. helyben, lp Rác Elek, kt Oltmayer Gyula, lsz 487, tksz 46, tan sz ref isk 46.

15. **Krasznaszentmiklós—Sanmiclaus** ae, Salajmegye, pt Nagykaroly, v. a. Nagymajtény, lp Veress László, lsz 350, tksz 28, r ny áll isk 28.

16. **Nagykaroly—Careii-mari** ae, Salajmegye, pt v. a. helyben, lp Gönczy Sándor, slp Tóth István, kt Bakó István, t Vadnai Irma és Tyukodi Ilona, lsz 3018, tksz 196, ref isk 150, r ny áll isk 42, más felekezeti isk 8.

17. **Szaniszló—Sanislaus** ae, Salajmegye, pt v. a. helyben, lp Takács Ferenc, kt Juhász Ferenc, lsz 545, tksz 51, tan sz ref isk 51, r ny áll isk 1.

VI.

Nagyszalontai egyházmegye.

Tisztviselők:

1. **Esperes:** Kassay Béla Tenke, egyh. m. gondnok: Szabó Zoltán Arad, lb. gondnok: Fogarasy Kálmán, lelkesítő főjegyző: Ardal Aladár Gyanta, világi főjegyző: dr Hadházy Kálmán Nagy-

szalonta, lelkesítő aljegyző: Kun Zoltán Pankota, világi aljegyző: Rovács István Nagyszalonta, számvevőszéki elnök: Rác Gyula Nagyszalonta, pénztáros: Bottyán Pál Erdőhegy, egyházmegyei ügyész: dr Kapéry Béla Nagyszalonta és dr Bernát Lajos Tenke. Tanügyi előadó: Nagy Zoltán Belényesujlak. Számvevőszéki előadó: Juhász András Várasfenes. Missziói előadó: Bokor Sándor Belényes.

2. **Egyházmegyei tanácsbírák** lelkesítő részről: Böszörményi Lajos Nagyszalonta, Fogarassy Bálint Agya, Bottyán Pál Erdőhegy, Balogh Mátyás Nagyzerind, Bokor Sándor Belényes, Szakács Dénes Köröslárkány. Világi részről: gr. Tisza Kálmán Csegőd, dr Hadházy Kálmán Nagyszalonta, Miskolczi Jenő Illye, Mészáros Dániel Arad, Szántai Lajos Arad, dr Sarkady Dániel Nagyszalonta. Tb. tanácsbíró: Csécsi Imre Arad.

3. **Egyházkerületi képviselők** lelkesítő részről: Böszörményi Lajos Nagyszalonta, Bottyán Pál Erdőhegy. Világi részről: Mészáros Dániel Arad, dr Sarkady Dániel Nagyszalonta.

4. **Egyházmegyei közgyűlési tanítóképviselők:** Seres László és Mikó Pál Nagyszalonta.

b) Egyházközségek.

1. **Ágya—Adea** ae, Aradmegye, pt helyben, v. a. Chișineu, lp Fogarasi Bálint, kt Erdei Sándor, Szabó Dániel lsz 1745, tksz. 178 ref. isk. 156. m. ny. áll. isk. 22.

2. **Ant—Ant** ae, Biharmegye, p helyt, t v. a. Tamáshida—Tamașda, lp Bagdi János, kt Juhász Gyula, lsz 1066, tksz 107, tan sz ref isk 52, ny áll isk 53.

3. **Arad** ae, Aradmegye, p t v. a. Helyt lp Csécsi Imre, slp Patay Lajos, fg Szabó Zoltán nyug. tábornok, lsz 6800, tksz 843, tan sz m ny áll isk 541, r ny isk 302.

4. **Árpád—Arpasei-Decebal** ae, Biharmegye, p t v. a. Helyben, lp Boros Gábor, kt Kálnoky István, Koós János, lsz 1428, tksz 94, tan sz ref isk 75, r ny áll isk 45.

5. **Belényes—Beiuș** ae, Biharm. p t v. a. Helyben, lp Bokor Sándor, kt Varga László, lsz 798, tksz 65 tan sz ref isk 58, r ny áll isk 5.

6. **Belényessonkolyos—Suncuș** ae, Biharmegye, p t Finis, v. a. Helyben, lp Kecskeméti Kálmán, kt Kerékgyártó Mihály, l sz 478, tksz 52, m ny áll isk 52, L e Körösjánosfalva Biharmegye, lsz tksz 32, m ny áll isk 60.

7. **Belényesujlak—Uileac de Beiuș** Biharmegye, p t v. a. Helyben, lp Nagy Zoltán, kt Kiss Erzsébet, Sipos Ida, lsz 970, tksz 90, tan sz ref isk 80.

8. Bélzerénd—Luntreni ae, Arad megye, p t Vadász, vá Tamásda, lp Igyártó Sándor, kt Juhász László, lsz 547, tksz 49, tan sz ref isk 49.

9. Borosjenő—Ineu ae, Aradm., p t v. á. helyben, helyettes lelkész Bottyán Pál erdőhegyi lelkész, k Lönhárd Imre, lsz 400, tksz 15, r ny áll isk 15.

10. Borossebes—Sebis ae, p t vá Helyt, lp Szabó József, l sz 301, tksz 20, r ny áll isk 20.

11. Csermő—Cermeiu ae, Arad megye, p t vá Helyt, lp Bodnár Lajos, k Bodnár Ilona, lsz 319, tksz 24, r ny isk 4, m ny áll isk 14.

12. Erdőgyarak—Ghiarac ae, Biharmegye, pt vá Helyt, lp Bugyi János, kt Király László, Csász Lajos, lsz 1442, tksz 120, tan sz ref isk 102, r ny áll isk 19.

13. Erdőhegy—Padureni Chiseneu Cris ae, Aradmegye, p t vá Chisineu, lp Bottyán Pál, kt Kilin Sándor, Faragó József, lsz 1600, tksz 110, ref isk 107, r ny áll isk 3.

14. Feketegyarmat—Iarmata neagă ae, Aradmegye, p t Nagyszerénd, vá Chisineu, lp Szücs József, kt Török Sándor, Molnár Ferenc, lsz 1811, tksz. 123. ref. isk. 97. m ny áll isk 97.

15. Feketetót—Tăut ae, Biharm. pt Feketebátor, vá Helyben, lp Nagy Dániel, lsz 293, l e Feketegyörös, lsz 28, Feketebátor lsz 105, tksz 25, r ny áll isk. 27.

16. Gyanta—Ginta ae, Biharmegye, pt vá Helyben, lp Arday Aladár, k Kovács László, lsz 1257, tksz 114, vegyes ny. áll. isk. 108, l e Chesea—Kisháza Biharmegye, hl tksz 10, r ny áll isk. 10. f e Tenkeszplak lsz 121, tksz 5, r ny áll isk 5.

17. Gyorok—Ghiorok ae, Aradmegye, pt vá Helyben, lp —, kt Hirsch J., lsz 320, tksz 40, tan sz. ref isk 30, m ny áll isk 5.

18. Köröstárkány—Tarcăia ae, Biharmegye, pt vá Belényes, lp Szakács Dénes, kt Erdélyi Gyula, t Papp Ilona, lsz 1264, tksz 120, ref isk j. 120.

19. Magyarcséke—Ceica ae, Biharmegye pt vá Helyben lp Turóczy Gyula, lsz 325, tksz 24, r ny áll isk 24.

20. Magyarremete—Remetea ae, Biharmegye, pt vá Belényes, lp Szalmáry István, k Balla János, lsz 863, tksz 102, m ny áll 92, r ny áll isk 10.

21. Mezőbaj—Boiu ae, pt vá Illye, lp Szücs Antal, kt Madaras Károly, Kiss Julia, lsz 1337, tksz 110, ref isk 110.

22. Nagyszalonia—Salonia ae, Biharmegye pt vá Helyben, lp Böszörményi Lajos, Dohy Arpád, slp Kiss Géza, kt Vasváry Béla, t. Szentlessy Elek, Seres László, Mikó Pál, Medgyesi Gyula, Szabó Lajos, Bordás Imre, Ladányi Károly, Szalmári Istvánné, Szabó Lajosné, Kornya Juliánna, lsz 13113, tksz 1145, tan sz ref isk 504, r ny áll isk 641.

23. Nagyszerénd—Zerindul ae, Aradmegye, pt Helyben, vá Tamásda és Livada, lp Balogh Mátyás, ki Csász Ferenc, Muzsnai Albert, Puskás Ilona, lsz 2042, tksz 160, ref isk 113, r ny áll isk 47.

24. Kisnyégerfalva—Negru ae, Biharmegye, pt vá Beius, kt Tordai Ferenc lsz 276, tksz 32, ref 32.

25. Pankota—Pâncota ae, Aradmegye, pt vá Helyben, lp Kun Zoltán, kt Báky Magdolna, lsz 517, tksz 75, tan sz ref isk 36, r kath isk 4, r ny áll isk 4. F e Világos lsz 122, tksz 15, r ny áll isk 22.

26. Szentleányfalva—Sânleani ae, Aradmegye, pt Arad, vá Glogovat, lp Nánássy Dániel, k lsz 571, tksz 61, m ny áll isk 51, r ny áll isk 10.

27. Tamáshida—Tâmaşda ae, Biharmegye pt vá Helyben, lp Ungváry Gyula, kt B. Kiss Ferenc, lsz 900, tksz 86, tan sz ref isk 48, r ny áll isk 29.

28. Tenke—Tinca ae, Biharmegye, pt vá Helyben, lp Kassay Béla, kt Vass Lajos, Téby Béla, Bálhory Julia lsz 1701, tksz 170, tan sz ref isk 160, r ny áll isk 10.

29. Vadász—Vădas ae, Aradm., pt Helyben, vá Livada puszta, lp Vass Jenő, kt Nagy Sándor, Nagyné—Danszky Mária, lsz 1656, tksz 150, tan sz ref isk 147 F. e.

30. Várasfenes—Finis ae, Biharmegye, pt vá Helyben, lp Juhász András, kt Nagy Gyula, Makai Ilona, lsz 1302, tksz 101, tan sz ref isk 101.

II.

Tanintézetek.

I. Nagyvárad református leánynevelőintézet (tanítónőképző, internátus és polg. leányiskola).

a) Igazgatótanács.

Elnök: Dr Olasz Béla.

Helyettes elnök: Csernák Béla.

Tagok: Sulyok István, dr Thury Kálmán, Domokos László, dr Tóth Ferenc, Kiss Károly, dr Szeghalmy Sándor intézeti pénztáros, dr Sarkady Sándor, dr Soos István, K. Gálbory Erzsébet intézeti igazgató, Joós Viola tanár, értekezletli jegyző.

II. Szatmárnémeti-i ref. főgimn.**a) Főgimnáziumi igazgatótanács.**

Elnök: Dr Vajay Károly ny polgármester.

Tagok hivatalból: Boros Jenő, Debreczeni István ref. lelkészek; dr Hantz Jenő igazgató, Sárközi Lajos lelkész.

Választott tagok: Széll György esperes, Asztalos Sándor, dr Böszörményi Emil, Balogh József, Pető György, dr Lénárd István, Bagothay Sámuel, Birta István, Bunna István és Markos Imre tanárok.

Jegyző: Birta István.

Pénztáros: Bunna István.

b) A tanári kar.

Igazgató: dr Hantz Jenő.

Rendestanárok: Bagothay Sámuel vallás tanár, Bakcsy Gergely, Birta István, Bunna István, Gecsey Jenő, Markos Imre, Mátray Lajos, Regéczi Sándor, Szabados Ede. **Helyettes tanár:** Nagy Béla szakvizsgát tett tanárjelölt. **Óraadó tanárok:** Cholda György, dr Schöber Emil, Tamás Sándor, Saja Sándor. **Bejáró hitoktatók:**

Frischmann Mayer izr. tanító, Gönczy Pál g. kath. lelkész, Rigó János ág. h. ev. lelkész, dr Láng Ferenc r. kath. lelkész, Weisz Emánuel status quo ante izr. válásu hitoktató. **Hivatalszolgák:** Kallós Ferenc és László Lajos.

III. Szatmári ref. felsőleányiskola.**a) Igazgatótanács.**

Elnök: Dr Vajay Károly.

Tagok: Bakcsy Gergely volt főgimn. igazgató, Bakcsy Domokosné Korbuly Irén, Balog József, Debreczeni István, Birta István, Boros Jenő, Demjénné Molnár Ilona intézeti igazgató, dr Hadady Lajos, dr Harcsár Géza, Horváthné Nyárády Berta, dr Lénárd István, Martininé Scheint Luise, Nagy Gabriella, Pilhoffer Ida tanárkari képviselők, Sárközy Lajos lelkész, az intézet pénztárosa.

b) Tanári testület.

Igazgató: Demjénné Molnár Ilona.

Rendestanárok: Bakcsyné Korbuly Irén, Horváthné Nyárády Berta, Martininé Scheint Luise, Nagy Gabriella, Pilhoffer Ida, Széll Julia.

SZOLID ÉS MEGBIZHATÓ ÓRÁS ÜZLET!**Feltűnően olcsó árak!**

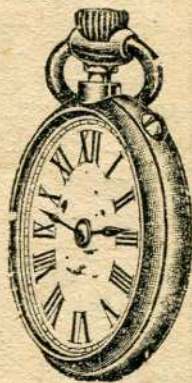
Arany, ezüst ékszerek.

Ezüst evőeszközök,
asztali disztárgyak.

Ezüst cigaretta-szelencék.

Ezüst gyermek
evőkészletek

Arany, ezüst és nickel,
zseb és karkötő órák.

China-ezüst asztaldiszkek.

Elsőrendű alpacca
evőeszközök.

Menyegzői és keresztelési
alkalmi ajándéktárgyak.

Elsőrangú, teljesen meg-
bizható órajavitó műhely.

Ékszer átalakítások,
ujak készítése, javítások

saját műhelyemben fiam vezetésével készülnek.

SZILÁGYI GÉZA

Alapítva 1886.

Oradea—Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 4.

Posta-, távirda- és Telefon TARIFÁK

Érvényes 1928. január 1-től.

	Belföld		Austria, Cseh-slovákia, Italia, Polonia, Ungar.		Egyéb külföldre	
	L.	b.	L.	b.	L.	b.
1. Levél						
20 gr.-ig helyben	4	—	—	—	—	—
20 gr.-ig vidéken	5	—	7	50	10	—
40 " "	7	—	13	50	16	—
60 " "	9	—	19	50	22	—
80 " "	11	—	25	50	28	—
100 " "	13	—	31	50	34	—
további 20 gr.-ként 2000 gr.-ig	2	—	6	—	6	—
2. Levelezőlap, postai						
képes levelezőlap	2	—	4	50	6	—
	3	—	4	50	6	—
3. Nyomtatványok						
50 gr.-ig	1	—	2	—	2	—
100 " "	2	—	4	—	4	—
150 " "	3	—	6	—	6	—
200 " "	4	—	8	—	8	—
további 50 gr.-ként 2000 gr.-ig	1	—	2	—	2	—
4. Üzleti papírok						
250 gr.-ig	5	—	10	—	10	—
300 " "	6	—	12	—	12	—
350 " "	7	—	14	—	14	—
további 50 gr.-kint 2000 gr.-ig	1	—	2	—	2	—
5. Áruminták						
100 gr.-ig	3	—	4	—	4	—
150 " "	4	—	6	—	6	—
200 " "	5	—	8	—	8	—
250 " "	6	—	10	—	10	—
300 " "	7	—	12	—	12	—
további 50 gr.-ként belföldre 550 gr.-ig, külföldre 500 gr.-ig.	1	—	—	—	—	—
	—	—	50	2	—	2
6. Ajánlási díj az 1—6 alatti díjakon felül.						
	10	—	10	—	10	—
7. Értesítő a kézbesítésről						
Értesítő a kéz utólag kérve	10	—	10	—	10	—
	10	—	20	—	20	—
8. Reklamáció						
	10	—	40	—	40	—
9. Ünnepi és éjszakai pótdíj						
Posterestante pótdíj, érkezésnél	5	—	—	—	—	—
	10	—	10	—	10	—
10. Segélybélyeg						
más helységekbe szóló leveleknél és levelezőlapoknál	—	25	—	—	—	—
11. Az összes küldemények a feladásakor bérmentesítendőek, ellenkező esetben térítiként kezeltek. A hiányosan bérmentesítettek a rendeltetési helyen a hiány kétszeresével terhelik de minimum						
	2	—	4	—	4	—
12. Csomagok.						
Minden kg.-ért vagy ennek töredékéért 10 kg. súlyig	8	—	—	—	—	—
Terjedelmesek	12	—	—	—	—	—
Kézbesítési díj 5 kg.-ként	4	—	—	—	—	—
Értesítő az érkezésről	4	—	4	—	4	—

13. Értékdíj csomagoknál és érték- leveleknél		
1000 leiig	—	Lei 3.—
2000 " "	—	" 6.—
3000 " "	—	" 9.—
4000 " "	—	" 12.—
5000 " "	—	" 15.—

minden további 1000
lei, 10000 leiig — Lei 3.—
Minden további 1000 Lei 1.—

14. Utánvételi díj		
100 lei-ig	—	Lei 1.—
101—500 lei-ig	—	" 3.—
501—1000 lei-ig	—	" 5.—
1001—10.000 lei-ig	—	" 10.—

15. Postautalvány belföldre
Űrlap 3 lei
5000 lei-ig minden 100 lei
v. annak töredéke Lei 1.—
5001—10.000 lei-ig min-
den 1000 lei vagy
annak töredéke Lei 5.—
Távirati utalványoknál ezen
felül külön díj 40 lei

**16. Házhoz kézbes. díj utal-
ványoknál feladáskor fizet.**
1—200-ig — Lei 1.—
201—1000-ig — " 3.—
1001—5000-ig — " 5.—
5001—10.000-ig — " 10.—

17. Táviró tarifák szódij:
Belföld — — — Lei 2.—
Ujságtávirat — — " 1.—

Segélydíj:
Belföldi táviratokért Lei —.50
Külföldi táviratoknál " 1.—
Dringend a díj háromszorosa.
Ünnepnap pótdíj belf. 5 Lei.
Külföldre küldött táviratok
szódija a svájci frank agiója
szerint változik.

18. Telefon díjtételek
Beszélgetési díjak 3 perces
egységként:
Helyben — — — Lei 5.—
A megye területén " 20.—
A szomszédos me-
gyékkel — — " 40.—
A többi megyékkel " 60.—
és —.50 bani segély díj.
Sürgős beszélgetésekért há-
romszoros díj szedendő.

BÉRES
nyomda
telefon **6-22**
száma

NÉPSZÖVETSÉGI HITELINTÉZET R-t.

Oradea
Nagyvárad

Károly herceg-utca 5.
(Katholikus Kör-épület)

MUSICA

zongora, gramofon,
hangszer és zenemű nagy raktár

ORADEA

Bulev. Regele Ferdinand No. 7.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Vidéki megrendeléseket azonnal elintézzük.

Kérje zongora, gramofon részek lemezek és hangszerek jegyzékünket.

Előzékeny és pontos kiszolgálásban részesül a

HAJNAL ÉS RÓZSA

vászon, szövet és selyemáruházánál

Oradea, Strada Iosif Vulcan [Nagy Sándor-utca] 1.

Teljes menyasszonyi kelengyék, valódi rumburgi lenvásznak, zsebkendők, damasztok, Chifonok, ágynemű kretonok, batiszt chifonok, szövetek, posztók, paplanok, matracok, harisnyák, barchetek, damaszt asztalneműek, zefirek, ágynemű kanavásznak, glotthok, japán selymek, crepp de chinek, Marochineok és sok itt fel nem sorolható cikkek vannak raktáron. Minden szezonban érkeznek újdonságok óriási választékban Nagyváradon az egyedüli református vászon és női divatkereskedő.

Angol férfi szövetek raktára
Régi paplan áthuzását elvállaljuk

PAPLAN
MADRÁC

PAPLAN
MADRÁC

Az állatok betegségre való szavatosság.

Az eladó jótállani köteles:

Teheneknél:		Napig	Sertéseknél:		Napig
Francia kórságért	— — — —	30	Borsóka-kórért	— — — —	8

Lovaknál:

Taknyosságért	— — — —	15	Bőrféregért	— — — —	30
Kehességért	— — — —	15	Havi vakságért	— — — —	30
Csökönységért	— — — —	30	Fekete hályogért	— — — —	30
Buta-csiráért	— — — —	30	Rozsféregért	— — — —	30

Juhoknál:

Himlőért	— — — —	8	Férges lüdfőnyavalyáért	— — — —	60
Rühért	— — — —	8	Mételey és májrohadásért	— — — —	60

A háziállatok vemhességi ideje vagy ellési naptár:

	A vemhesség középirtama	A vemhesség tart	
		legkevesebb	legfeljebb
Lovak	340 napig	330 napig	419 napig
Tehenek	285 "	240 "	321 "
Juhok és kecskék	154 "	146 "	158 "
Disznók	120 "	109 "	133 "

A vemhesség kezdete	A vemhesség vége			
	lovaknál	teheneknél	juh és kecskéknél	disznóknál
január 1	december 6	október 12	június 3	április 30
" 16	" 21	" 27	" 18	május 15
február 2	január 7	november 13	július 5	június 1
" 15	" 20	" 26	" 18	" 14
március 1	február 5	december 10	augusztus 1	" 28
" 17	" 19	" 26	" 17	július 14
április 1	március 6	január 10	szeptember 1	" 29
" 16	" 21	" 25	" 16	augusztus 13
május 1	április 5	február 9	október 1	" 28
" 16	" 20	" 24	" 16	szeptember 12
június 1	május 6	március 12	november 1	" 2
" 15	" 20	" 26	" 15	október 12
július 1	június 5	április 11	december 1	" 28
" 15	" 19	" 25	" 15	november 11
augusztus 1	július 6	május 12	január 1	" 28
" 17	" 22	" 28	" 17	december 14
szeptember 1	augusztus 6	június 12	február 1	" 29
" 16	" 21	" 27	" 16	január 13
október 1	szeptember 5	július 12	március 5	" 28
" 10	" 14	" 21	" 12	február 6
" 21	" 23	augusztus 1	" 24	" 18
november 1	október 6	" 12	április 5	" 28
" 15	" 20	" 26	" 17	március 14
december 3	november 7	szeptember 3	május 5	április 1
" 15	" 19	" 25	" 17	" 15
" 30	december 4	október 10	június 1	" 28

A köllés tart a tyúkknál 19–24 napig, rendszeren 21 napig; a pulykáknál 26–29 napig; a ludaknál 28–33 napig; récéknél (kacsaknál) 28–32 napig és galamboknál 17–19 napig

A tenyésztésre legalkalmasabb életkor.

	évig	évig	
A csődör	4-16,	a kanca 3-14	} Ha jó ivadé- kok elege- dő számban lesznek utá- nuk tovább is
A bika	2-6,	a lehen 2-6	
A kaa	1-4,	a koca 1-4	
A kos	2-6,	az anyajuh 2-6	

Növendékállatok szoptatási időtartama.

	Hónap
Ló- és szamárcsikók	— — — 3 6
Bárányok	— — — — 3 4
Malacok	— — — — 2-2 ^{1/2}
Borjúk	— — — — 2 ^{1/2} -5 ^{1/2}
Kecskegidák	— — — — 2-2 ^{1/2}

Alomszükséglet egy napra.

	Kilogramm
Lónak	— — — — — 2 3
Marhának (szárzatkarmányozásnál)	2 ^{1/2} 5 ^{1/2}
" (zöld	6-8
Juhnak	— — — — — 1 ^{1/2} -3 ^{1/2}
Sertésnek	— — — — — 1 2

Sószükséglet egy napra.

	Gramm
Lónak	— — — — — 20 30
Marhának	— — — — — 20-30
Juhnak	— — — — — 5-10
Sertésnek	— — — — — 5-10

Vizszükséglet egy napra.

	Liter
Lónak	— — — — — 24-30
Marhának	— — — — — 30-40
Juhnak	— — — — — 5-10
Sertésnek	— — — — — 5-10

A gazdasági termékek súlyvesztése az elraktározás ideje alatt.

9-12 hónap alatt a beszáradás következtében súlyából veszít

a buza és rozs	— — — — — 1-2 ^{0/100} -ot
az árpa és zab	— — — — — 2 3 "
a hüvelyesek	— — — — — 2-5 "
a burgonya	— — — — — 8-10 "
a répa prizmában	— — — — — 6-10 "
a széna	— — — — — 8-10 "
a repce	— — — — — 6-8 "
a lófogu csöves tengeri	— — — — — 8-15 "
a közönséges magyar tengeri	7-11 "
az apró, keményszemű tengeri	5-7 "
100 kg. csöves tengeri, fajta szerint változóan, 75-90 kg. lemorzsoló szemel ad.	

Vadász-naptár.

Az érvényes új törvény alapján összeállítva. — A sötét mezők a tilalmat jelentik.

Folyó szám	A vad neve	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
		1	Szarvas bika (Tehén állandóan tiltva)	■	■	■	■	■	■	■			
2	Dámvad (Tehén állandóan tiltva van)	■	■	■	■	■	■	■					
3	Zerge, mindkét nem — — — —	■	■	■	■	■	■	■					
4	Ózbakk (őzlehen csak külön miniszteri engedély alapján lehet)	■	■	■	■								■
5	Nyul — — — — — — — —	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	Daru és tuzok — — — — —	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	Siket- és nyirfajd mindkét nem —	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	Fácán és császármadár — — —	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
9	Fogoly — — — — — — — —	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
10	Vadgalamb, fűj, gerle — — — —	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
11	Rucák, haltyu, vadliba — — — —	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
12	Szalonka, vízi szalonka, mindenféle más vízi vad, kivéve a törvény 25. §-ában említetteket	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
13	Medve, vaddisznó, borz, farkas, vadmacska, górény és az összes ragadozó állatok — —	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
14	Mindennemű éneklő madár — — — —	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

A nyulakra vonatkozó vadászati tilalom miniszteri rendelet szerint január 1-től szeptember 30-ig tart, mely intézkedés azonban ideiglenes jellegű.

Banca Agrara din Oradea S. A.
Nagyvárad
Takarékpénztár Részv-társaság
ORADEA-NAGYVÁRAD

Alaptőke és Tartalékok:
Lei 22.000,000.

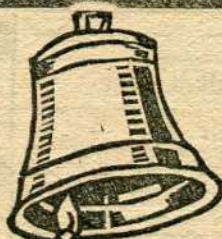
Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Deviza üzletekre
 jogosított pénzüintézet.

Fiók: Marghita. ☞☛ Telefon szám: 17, 6-14.

ARANG- ÉS FÉMÖNTÖDE
SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU

NAGYSZEBEN

Szállit templomi harangokat, garantált békeötvözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Kérjen külön ajánlatokat!

Gazdasági teendők az év minden szakában.

Január. Ház körüli teendők. Az új cselédek szolgálatba lépnek: mindeniket megismertetjük a maga kötelességével. — A gazdaságunk körül szükséges faanyagot e hónapban haza hordatjuk. — A gazdasági eszközök, gépek javítását be kell fejezni. — A télire eltett zöldség- és főzelékféléket többször kell megvizsgálni, a romlottakat kiválogatni. A burgonyát meg kell tisztogatni a burgonyahajtásoktól.

A szántóföldön. A szántóföldekre ebben a hónapban trágyát hordatunk.

Gyümölcs- és faiskola. Szorgosan kell keresni és pusztítani a hangya- és hernyó fészkeket. — A gyümölcsfákat mohától és más alkalmatlanságoktól tisztogatni kell. — Nemesítő- és oltógalyakat legjobb most beszerezni; azokat a használatig nedves pincébe tesszük el.

A szőlőben. A szőlőt is tanácsos trágyázni. Gondoskodni kell eleendő szőlőkarókról.

Zöldséges kert. A zöldséges kertben a trágyát szét kell teríteni. — A melegágyakat déltájban szellőztetni kell, éjjelre pedig befedni szalmával vagy gyékénnyel. — Korai salátát, cukorborsót, kalarábét, uborkát el lehet vetni.

Házi állatok. Az istállókat szorgosan kell szellőztetni. — Ha a tyukokat malátával, pörkölt zabbal etetjük, annál hamarabb kezdenek tojni.

Méhes. A köpüket melegen kell tartani; az egereket szorgalmasan irtani.

Február. Gyümölcs- és faiskola. A magról kelt fiatal fákat, ha az időjárás alkalmas, ki kell ültetni. — Némely gyümölcsmagvakat, például diót, mandulát igen jó e hónapban elvetni. A metszést idejekorán kell kezdeni, mielőtt még a tavaszi nedvkeringés beáll a fákban. — Nemesítő- és oltógalyak gyűjtését folytatjuk. — A fák minden

tisztátalanságtól megszabadítandók. — A fák környékét trágyázni kell.

Zöldséges kert. Az előbbi hónapokban kezdett munkákat folytatjuk. — A melegágyakat szaporítani kell. — Most lehet vetni: kelt, kalarábét, korai káposztát, fejes salátát, zeller sárgarépát, petrezselymet, parajt, paradicsomot, uborkát. Napos időben a melegágyakat szellőztetni kell.

A szőlőben. A trágya szétterítetik. — Enyhe időben lehet eszközölni a metszést, ha az még őszszel végre nem hajtattott volna. — Utakat, árkokat javítani, eső által elhordott földet pótolni kell.

A réten. Gondosan el kell egyengetni a vakondturásokat.

Házi állatok. A szarvasmarhákat jól kell táplálni, hogy erőt gyűtjenek a közelgő tavaszi munkához.

Méhes. A teendők ugyanazok, mint az előbbi hónapban.

Március. Gyümölcs- és faiskola. A faiskolát meg kell kapálni és minden gáztól megtisztítani. — Gyümölcsmagvakat még mindig lehet elvetni s a kikelt palántákat elültetni. — Cseresznyefákat, pöszmétebokrokat igen jó e hónapban ültetni. Jókor nyíló fákra és bokrokra a galyak metszését még lehet eszközölni. — Az eddig meg nem trágyázott fákat most meg kell trágyázni. A gyümölcsösben a legfőbb teendők egyike a párosítás és hasítékba oltás, szóval a nemesítés.

Zöldséges kert. Száraz kóróktól, gáztól s minden tisztátalanságtól gondosan tisztogatni kell a kertet. — A zöldségágyakat meg kell ásni. — Az őszi ásatást föl kell frissíteni gereblyélés által. — Naposabb részekre vessünk korai burgonyát, kalarábét, kelt, salátát, hónapos retek, sárgarépát, petrezselymet stb. — Ahol szamócza van, meg kell kapálni. — A melegágyak gondosan szellőztetendők.

A szőlőben. A fagyok elmúltával folytatni lehet a külső munkát. Magas fekségű szőlőkben, ha az időjárás megengedi s a metszés az előbbi hónapban már megtörtént, nyitni lehet.

Szántóföldek. Szántás, vetés, boronálás a fő munka. Köles, len és kender alá meg kell trágyázni a földet.

A réten. E hónapban tisztogatás legyen a munka.

Méhes. A méhek szép időben e hónapban már megkezdik a kijárást. Ügyeljünk, hogy a méheknek mindig elegendő táplálékuk legyen.

Április. Gyümölcs- és fajscola. Oltás és nemesítés. — A gyümölcsöst gyim-gyomtól gíz-gasztól tisztogatni kell, Száraz időben locsoltassunk. — A még megmaradt hernyófészkeket most a főideje, hogy elpusztítsuk, szintugy a már petéikből kikelt apró hernyókat is. — Az őszi barackfákat megnyesni, ha ez már előbb meg nem történt. — Sövények ültetésére most van a legalkalmasabb idő.

A szőlőben. Legfőbb teendő, ha még meg nem történt volna, a nyitás és metszés. Most van az ideje a tökéi karózásának, ugyszintén a kötözésnek is. — Szőlővesszőket még most is lehet ültetni.

Zöldséges kert. Mindennemű zöldség- és főzelékneműeket lehet ültetni. — A melegágyakban kikelt palántákat kiültetjük a szabadba. — Száraz időben szorgalmasan öntöztetni kell a veteményeket. — Vakondokat, hangyákat és más férgeket pusztítani kell. — A melegágyak szorgosan szellőzendők.

Szántóföldek. A vetések bevégeztettek. — Ajánlatos a tavaszi vetéseket meghengereztetni.

A réten. E hónapban nem kell öntözni. — A kaszálónak hasznára válik, ha vasboronával felszaggatjuk.

Házi állatok A baromfiak e hónapban költenek, az apró jószágokra tehát nagy gond fordítandó. — A

pulykafiatokat csak szép, napos időben kell szabadba eresztetni.

A méhek. e hónapban megkezdik a szorgalmas munkálkodásukat. — Tisztántartásukra ügyeljünk, ellenségeiket pusztítsuk.

Május. Gyümölcs- és fajscola. A maggal bevetett és fiatal fákkal beültetett ágyakat szorgalmasan öntözni kell. — Vadsarjakat le kell vagdosni, mert azok csak a fának termő erejét huzzák el. — Mihelyt a fák hajtani kezdenek, eszközölni kell a szemzés általi oltást és pedig először a körténél, almánál, azután a keménymagu gyümölcsfáknál. A szemzésre legalkalmasabb a szép reggeli idő. — A mult esztendőben szemzett fákról most már le lehet a köteléket szedni. — A hernyókat és ártalmas férgeket folytonosan pusztítani kell.

A szőlőben. Első virágzás előtt meg kell történni az első kapálásnak. — Kapáláskor a földet jól fölforgassuk. — Kapálásra legjobb a száraz idő. — A cüdvékat ki kell gyomlálni.

Zöldséges kert. A késői vetemények magvait elvetjük. — A kertet szorgosan öntözni kell. — Még szorgalmasabban gyomlálni, tisztogatni minden gasztól. — Borsó, bab mellé karókat kell dugdosni. — A melegágyban levő dinnyepalántákat e hónap vége felé már ki lehet ültetni, ha az időjárás is kedvező. — A földi epret bőven kell öntözni.

Szántóföld. E hónapban már el lehet vetni a kölest, lent másodsor, a lóherét, mákot. — A káposztaültetés kezdődik. — A burgonyaföldeket meg kell kapálni.

Magtárakban. A gaponát szorgalmasan forgattassuk.

Méhes. A méhek rajzani kezdenek. — A rajokra vigyázi kell és befogni. — A kasokat a pókhálótól tisztogatni kell. — Ügyeljünk méheink nagy ellenségeire, az éjjeli lepkékre amelyeket tüzzel-vassal pusztítsunk.

Junius. Gyümölcs- és fajscola.

Száraz időben a magágyakat és fiatal fákat szorgalmasan öntözzük. — A faiskolát tisztán kell tartani, gyomlálni és gyakran megkapálni. Jövő magvetés alá előre lehet ágyakat ásni. — A párosított fákról a kötéseket le kell szedni. — A fiatal fákat kössük karókhöz. — A vadágakat levagdossuk. — Fák tövétől a füvet irtani kell. — A hernyókat pusztítsuk. — Vigyázzunk, hogy a verébek s más madarak a gyümölcsben ne garázdálkodjanak.

A szőlőben. E hónapban legelső teendő az ugynevezett törés, vagyis letördelése a fölösleges vesszőknek, ami legnagyobb elővigyázattal történjék. — Azután jön a szőlővesszőknek a karókhöz kötözése. — A barázdákat gyomlálni kell, hogy így elkészüljön a második kapálásra.

Zöldséges kert. Az őszi és téli szükségletre még mindig lehet teremnevezni. — A főzelék-ágyakat kapálni és gyomlálni kell. — burgonyabokrokat, mihelyt annyira növekedtek, feltöltjük. — A melegágyak ablakait és tetőit véglegesen el lehet távolítani. — A már használatra alkalmas zöldg- és főzelékneműeket felszedjük és vagy a magunk használatára fordítjuk, vagy pedig eladjuk. — Az öntözés, kivált ha eső nem jár, mindennapi teendő.

Szántóföld. A lenvetést be kell végezni, s lehet még nedves földbe vetni árpát, kölest, lóherét, kerek-répát stb. — A dohányültetésre is most van a legkedvezőbb idő. — A burgonya és káposzta feltöltetik. — Az őszi vetés alá szánt ugarokat most ajánlatos felszántani.

A réten. Széna- és lóherekaszásnak most van az ideje. — A lekaszáltat forgatni kell, nehogy megfűlledjen.

Az aratáshoz is készülni kell. — A szükséges eszközök rendbehozatnak és ha kell, kijavíttatnak.

Házi állatok. Vigyázni kell, hogy

a jószág ne legeljen nedves helyeken, mert könnyen felfuvódik. — A csikókat el kell választani a szopástól. — A kappanok is most heréltetnek.

Méhes. A méhes tisztántartására nagy gondunk legyen. — Tartsuk szem előtt a főntebbi utasításokat.

Julius. A ház körül. Cseresznye és meggy télire befőzetnek vagy aszaltatnak. — Apró uborkát, zöld babot és egyéb ilyenfélét szintén lehet már télire célszerűen elrakni.

Magtárakban a gabonát forgatni kell.

Gyümölcs- és fajscola. Szorgalmasan kell gyomlálni és száraz időben öntözni. — A hernyók pusztíttatnak. — Jófajta gyümölcsmagok gondosan leszedetnek. — Egyes ágakat, melyek nagyon rakva vannak gyümölccsel, föl kell támogatni.

A szőlőben. E hónapban történik a második kapálás, mit a második kötözés követ. — A megtárgult karókat újra le kell verni.

Zöldséges kert. E hónapban főleg az öntözéssel és a gyomlálással kell foglalkozni. — Téli használatra szánt zöldség- és főzelékneműeket még mindig lehet vetni. — Az érett magvakat gondosan egybe kell gyűjteni. — Bab, hagyma, stb. kapálandók. — Az üres ágyakat újra fel kell ásni és beleültetni. — A dinnyeültetvényeket feltöltjük és szorgalmasan öntözzük.

Szántóföld. Az ugarföldek másodszor felszántatnak, trágyáztatnak és boronáltatnak. — Káposzta és dohány megkapáltatik. — Az érett kendert levágjuk és csomókba rakjuk. — Őszi és korai árpának, búzának és rozsnak aratása e hónapban kezdetét veszi.

Augusztus. A ház körül. Az érett gyümölcsök télire eltétetnek, befőzetnek vagy aszaltatnak. — A gyűjtött magvakat osztályozni kell.

Magtárban a gabonát forgattatjuk. **Gyümölcs- és fajscola.** A párosított és oltott galyakról le kell

szedni a kötést, ha ugyan ez már eddig is meg nem történt. — A vadhajtásokat a fákról le kell metszeni. — A gyümölcsmagvak gyűjtését folytatjuk, de csak jófajta és teljesen érett magvakat teszünk el. — Új ágyakat készítünk a gyümölcsmagvak elültetésére. — A hernyókat fészkestől együtt pusztítsuk. — A darázsészkeket is irtanunk kell. — Az érett gyümölcsök gondosan leszedetnek. — A jövő évben ültetendő fák számára már most lehet gödröket ásni.

Zöldséges kert. A foglalkozás csaknem ugyanaz, mint az előbbi hónapban. A vetemények teljesen megért magvait gondosan össze kell szedni és eltenni. — A dinyaeket ajánlatos gyakran megforgatni, hogy így a nap melegétől minden oldalról érve, teljesen megérhessenek. — A különféle zöldségeket és veteményeket naponkint lehet fölszedni saját használatra vagy eladásra. — A veteményágyakat öntözni és gyomlálni kell.

Szántóföld. Főfoglalkozás az aratás és cséplés. Az ugarföldnek boronálását folytatjuk és harmadszor is felszántjuk. — A káposzta és répaföldeket óvni kell a hernyók pusztításától.

Házi állatok. A marhákat legelés végett a tarlóra hajtjuk, miáltal jó csomó takarmányt takarítunk meg.

Szeptember. A ház körül, A cséplést folytatjuk. — A télire szánt egészséges gyümölcsöket száraz, szellős helyen szalmára rakjuk el. — A gyümölcsök befőzése és aszálása folyton tart.

Gyümölcs- és fajscola. A fajscolát föl kell ásni és gondosan tisztogatni gyim-gyomtól. — Az érett gyümölcsöket folyton szedjük. — A ősszel ültendő fák számára el kell készíteni a gödröket. — A bőrmagu gyümölcsfákat e hó vége felé már át lehet ültetni. — Az alma- és körtemagok vetése Szent Mihálynapkor kezdődik. — A moh-

tól is tisztogatni kell a fákat, körülöttük a földet fölászni és locsolni.

A szőlőben. E hónapban van a harmadik, az ugynevezett érés alá való kapálás. — A fölösleges leveleket a tőkéről le kell szaggatni, különösen azokat, melyek a fürtöktől elvonják a nap melegét; de ezt a munkát ahhoz értő ember végezze. — Ilyenkor kell megjelölni a terméketlen tőkét, hogy azok helyére szüret után másokat ültessünk.

Zöldséges kert. Az üres ágyakat fel kell ásni és trágyázni. A gyökérféléknek néhány nappal, mielőtt azokat a földből kiszednők, zöldsükét le lehet vágni és állataink táplálására fordítani. — Az érett hüvelyes veteményeket is leszedjük, és eltesszük télire. — Az ágyakat, melyek télen át palántával beültetve maradnak, még egyszer ki kell gyomlálni, az egymáshoz közel levő palántákat ritkítani.

Szántóföld. A zab, bükköny, borsó, lencse és köles aratása folyton tart. — Vetés alá szántunk. Buzát, rozsot és őszi árpát vetünk. — A burgonyát e hónapban fölszedjük.

Házi állatok. A juhokat fürösztetni és nyírni kell. — A hizlalásra szánt sertések most már ólba fogatnak. — Ködös időben a marhát nem kell az istállóból kieresztetni.

Méhes. A méhek sejtjeit e hó vége felé már föl lehet metszeni.

Október. A ház körül. Folytatjuk a gyümölcselrakást és aszálást. — A kutakat meg kell tisztítani az iszaptól. — Sárgarépa és petrezselyem a pincében homokba rakatnak. — A cséplés szorgalmasan folyik. — Len és kender megtöretik és gerebélyeztetik.

Gyümölcs- és fajscola. A gyümölcsmagvakat az elkészített ágyakba elültetjük.

— Tavasszal vetendő gyümölcsmagvakat most elkészítjük. — A pöszméte bokrokat, ha már leveleiket elhullatták, föl lehet szedni és átültetni. — A fák töve körül a

föld felásatik s lehet már trágyázni is. — A fiatal fákat, melyeket a fagytól féltünk, be kell kötözni, szalmával, gyékényel, ronggyal, stb. — Jó a fák derekát és vastagabb ágait bemeszelní, miáltal sok ellenségtől szabadítjuk meg; hernyóktól, mohtól, nyulak rágásától stb.

A szőlőben. E hónapban főfoglalkozás a szüret. — A szüretet, amennyire lehet, az időjáráshoz kell alkalmazni; legjobb száraz időben. — A szőlőfürtöket tisztán kell leszedni, holmi gaz, tisztátalanság ne kerüljön a puttonyba. — Szüret után a gyenge hegyvesszőket és leveleiket le kell szedni s hazavinni, hol juhoknak, kecskéknek kedvenc tápláléka lesz.

Zöldséges kert. A még eddig föl nem szedett gyökérféléket, fejes káposztát stb. most már föl kell szedni s elrakni télire. Kedvező időjárás alkalmával lehet vetni korai répát, petrezselymet, salátát, spenótot, hagymát stb. Az üres ágyakat, még mielőtt a fagy beállana, jól mélyen föl kell ásni, a megtrágyázandókat megtrágyázni. — A veteményekre az őszi ásás és trágyázás igen jó hatással van.

Szántóföld. Az őszi vetést folytatjuk. — A tavaszi vetés alá szánt földet megforgatjuk. — A még künn levő termények betakaríttatnak. — Trágyát hordunk a földekre.

Méhes. A méhek most már téli pihenőre készülnek, Ezt elő kell segíteni, a kasokat kívülről sárral betapasztani, hogy azokhoz semmiféle méhellenség ne férhessen.

November. A ház körül. A télire elrakott zöldség- és gyökérféléket meg kell szellőztetni, a romlásnak indultakat kiválogatni. —

Betakarítjuk a télire való tűzifát. — A csűrökben folytatjuk a cséplést, ha ugyan még nem volt a befejezve

Gyümölcs- és fajscola. A főtendő e hónapban a tisztogatás. — Nagy időben mostantól kezdve foly-

ton lehet fákat párosítani; a november és decemberben párosított fák sokkal korábban és bujábban hajtanak ki, mint az előbb vagy utóbb párosítottak. Ha még nem volnának, most meg kell ásni a gödröket a tavasszal elültetendő fák számára.

A szőlőben. Miután a szüret véget ért, a karók felszedetnek. — Ha szükségesnek mutatkozik, most kell a szőlőt megtrágyázni. Hidegebb éghajlat alatt idejekorán be kell földni a szőlőket, még mielőtt a fagyok beköszöntենek. Melegebb éghajlat alatt a szőlőket nem szükséges beföldni.

Zöldséges kert. A mi munkát a múlt hónapban el nem végeztünk, azt most kell teljesíteni. — A kertben szorgalmasan kell ágyakat ásni és a földeket megforgatni. — A melegágyakba most lehet vetni salátát, hónapos retket és más eféléket.

Szántóföld: Az őszi vetés bevégeztetik. — Folytatjuk a fölforgatást és trágyázást.

Házi állatok. A szarvasmarhákat nem szabad többé kiereszteni az istállóból.

Méhes. A méhkasokat, ha nagyon hideg idő jár, be kell földni, hogy a méhek a hideg ellen védve legyenek.

December. A ház körül. Cséplés, lentörés, tilolás, tollfosztás és kukoricamorzsolás képezik a főtendőket. — A télire eltett gyümölcsöket gyakorta meg kell tekinteni, a romlásnak indultakat kiválogatni. — Szintugy a zöldségféléknél is.

Gyümölcs- és fajscola, zöldséges, szántóföld. A tendők ugyanazok, melyek az előbbi hónapban.

A szőlőben folytatjuk a döntést és trágyázást.

Az istállót melegen kell tartani, de néha szellőztetni. Tisztaságra ügyeljünk.

Az erdélyi, bánáti, máramarosi és körösvidéki vásárok jegyzéke.

Ha valamely vásár ünneppal, esetleg vasárnapra esik, akkor az a következő napon tartatik meg.

Aknasugatag—Ocna Şugatag (Máramaros vm.), ápr. 24. és okt. 26. napját magába foglaló hétfőn és kedden.

Alamor—Alamor (Alsó Fehér vm.), márc. 5., szept. 4. Kirakóvásár előtt egy napi állatvásár.

Alcsill—Alcıl (Arad vm.), április 24., július 11., okt. 26. Ha ezen napok nem hétfőre esnek, úgy ezen határnapokat megelőző hétfői napon.

Alibunár—Alibunar pünköst és Mária mennybemenetele napján, ónaplár szerint.

Alsószopor—Soporul de Jos (Szilágy vm.), gyertyaszentelő utáni első csütörtökön; Péter és Pál, Szent Mihály napján, Advent utáni csütörtökön.

Alvinc—Vinţul de Jos (Alsó Fehér vm.), jun. 24., nov. 25. Kirakóvásár előtt 2 napi állatv.

Arad—Arad, Judica vagy fekete vasárnapot megelőző, péntektől június 29. nap után következő pént. megel. és nov. 3 napi tartalommal és pedig a megjelölt pénteki és szombati napokon kizárólag állatvásárok, vasárnap, hétfő, keddi napon kirakóvásár.

Aranyosmedgyes—Medişa (Szatmár vm.) fehér vasárnap hetében; nagyhetben; áldozócsütörtök, jun. 24., aug. 8. nov. 3. és dec. 24. hetében kedd, szerda és csütörtökön. Ha e napok ünnepre esnek, a megelőző hét napjain.

Árpás—Arpaşten, július 6., október 11.

Avastekence—Lechniţa (Sátmár), márc. 1. és jul. 6-át magába foglaló hetek hétfő napján.

Avasujváros—Oraşul nou (Szatmár vm.) márc. 11-ét, május 1-ét, június 18-át, aug. 15-ét, okt. 25-ét magabafoglaló heteken hétfőn és kedden. Első nap állatvásár.

Avasfelsőfalu—Negreşti (Szatmár vm.), a márc. 19-ét megelőző és szept. 8. után következő hétfőn.

Balázsfalva—Blaj, virágvasárnapot megelőző szombat, jul. 2., dec. 6. Kirakóvásár 2 nap, előtte 3 nappal állatv.

Bálné—Balinţ (Krassó-Szörény vm.), ápr. és szept. első csütörtökjén kirakó és állatvásár. Jun. és dec. 1. csütörtökjén állatvásár.

Bánffyhungad—Huedin, jan. 25., husvét és pünköst előtti kedd, jul. 26., szept. 21., nov. 25., hushagyó kedden és karácsony előtti kedden egy nappal előbb állatvásár. Kedden hetivásár.

Bavaniste (Temes m.), febr. 28., máj. 21., okt. 26., nov. 20.

Beél—Belin (Bihar m.), április 1., június 1., szept. 1-ét magába foglaló 1. és 3-ik hetében állatvásár és szerdán kirakóvásár.

Belényes—Beiuş (Beled), febr. 18. és 19., máj. 5 és 6., aug. 4 és 5., nov. 10 és 11. hetében csütörtökön és pént.

Bél—Belin (Bihar m.) márc. 1., jun. 1., szept. 1 és okt. 1. magukban foglaló hetek keddjén és szerdáján.

Béltek—Belchiugul Codrului, lásd Kraszna-Béltek.

Berek—Brefcu, jan. 25., aug. 7., szept. 26.

Berzászka—Bărzasca (Krassó-Szörény m.), május 26—27., jul. 25—26., okt. 6—7., november 7—8.

Berzova (Arad m.), márc. 21., jul. 6., okt. 26. napját megelőző hétfőn.

Beszterce—Bistriţa, hamvazó szerda utáni vasárnap, hétfőn és kedden országos állatvásár, május 17 és 18. Bertalan nap után és Katalin nap előtt szerdán, marhavásár 3 nappal előbb.

Bácsi, ápr. 21., szept. 15. **Bethlen—Beclean**, április 5—6. pünköst utáni vasárnap és hétfő, Kisasszony-nap előtti és Katalin-nap utáni vasárnap és hétfőn első nap állatvásár.

Bihardiószeg—Diosig, március 3., május 1., szeptember 2., december második hetében, mindig szerdán és csütörtökön, úgy az állat-, mint a kirakóvásár.

Bikszád—Bicsad (Szatmár megye), július 12., augusztus 25., szeptember 19.

Bilak—Bileag, március 22.

Billéd—Biled (Torontál-m.) március 26., június 15., október 8., vasárnap vagy megelőző vasárnapon.

Boksánbánya—Bocşa montană, Sz. Péter, Fekelevásárnap előtti szombatokon, szept. 1 után, Szt. Nepomuk napján.

Bolkács—Bălcaci, márc. 15., 16., 17., 18., november 6., 8., 8., 9., utolsó nap kirakóvásár.

Bonchida—Bonţida, Laetare utáni nap, június 30 és okt. 21., megelőző egy nap állatvásár.

Borgóprund—Borgoprund, április 14., marhavásár 2 nappal előbb, okt. 30., a marhavásár 3 nappal előbb.

Borosjenő—Ineu, Sz. János napja, Sz. Illés hete és Paraszkeva előtti vasárnapon ónaplár szerint.

Borsa—Borşa (Máramaros vm.), június 1., szeptember 13., magukban foglaló hetek hétfői napján és azonkívül minden év április 15 és december 1-ét magába foglaló hét hétfőjén állatvásár.

Borsovics—Bozovicia, január és április első keddjén, áldozócsütörtök előtti kedden, október elsője utáni kedden.

Borossebes—Şebiş, új naptár szerint ápr. hóban György, szepl. Mihály napot magába foglaló héten minden szerdán, ó-naptár szerint dec. Szt. Mihály hetében szerdán. Kirakó és állatvásár egy napon.

Borzás—Bozias, okt. 24.

Brád—Brad (Hunyad vm.), március, június, szeptember és december hónapok 3 csütörtökén, kirakó és állatvásár egy napon.

Brassó—Braşov (Brassó vm.), április második hetének szerda napján állatvásár, egy héttel Urnap után hétfőn, kedden és szerdán állatvásár, Lukács után csütörtökön kirakóvásár, a marhavásár a megelőző hétfőn, kedden és szerdán. A Lukácsnap marhavásár napjain egyszersmind 3 napig tartó országos nyers-termény-, gabona- és vetőmagvásár. Csütörtökön és pénteken hetivásár, előző nap állatfelhajással. Minden 3. hétfőn szepl. hóban luxuslővásár. Más értesülés szerint augusztus 16-án, ha ez ünnep, akkor az előző napon luxuslővásár.

Butyin—Buteni (Arad vm.) ó-naptár szerint Gyertyaszentelő, Urnap, Szent János fejvetele és Karácsony első hetén a vásárok a határnapokhoz legközelebb eső hétfőn tartanak.

Butyin—Butin (Temes vm.) április 24, június 24, október 15, november 30. Ha e határnapokra róm. kath. vagy ó-hit sátoros ünnep esik, egy héttel később.

Buza—Buza (Szolnok-Doboka vm.), január 10 és 11, április 22 és 23, július 28, október 26 kirakó- és állatvásár ó-naptár szerint, nagybőjtben minden szerdán marhavásár.

Buziás—Buzias, jan. 23, április 24, jul. 25, okt. 1.

Csákova—Ciacova (Temes vm.), nagybőjt közepette; június 29, augusztus 15, Szent Mihály, Szent Márton napja.

Csetád—Cetad, március 12, május 1, október 15.

Csege—Ceghe, Kirakóvásár hushagyó kedden, pünköst harmadik napján.

Cséffa—Cefa, ápr., aug. és dec. hó első csüt. után. **Cserjános**, április, június, szeptember 20.

Csermő—Cermieu, (Arad vm.) virágvasárnap, Péter és Pál utáni vasárnap, Demeter nap utáni vasárnap.

Czege—Ţaga, hushagyó kedden és pünköst 3. napján.

Czikmántor—Ţicmandru, március 31-től április 2-ig, szeptember 14—26, december 28—30.

Deés—Dej, március 1, június 1, aug. István király-nap előtti héten és december 13, m. fogl. hetekben kedden és szerdán, kedd hetivásár (barrom), péntek csak kirakó.

Delta—Deta, márc. 25, jul. 15, szepl. 12, nov. 30.

Déva—Deva, jun. 14, máj. 13, aug. 3, okt. 30, megelőző 3 napon át állatvásár.

Dézna—Dezna (Arad vm.), március 19, május 14, szepl. 10. Ünnepnap esetén a megelőző hétfőn.

Dicsőszenimárton—Dicioşanmárton, márc. 1, máj. 1, jul. 24, okt. 15, megelőző 3 napon át baromvásár.

Ditró—Ditrau, január 31, febr. 1—2, április 28—29—30, július 14—15—16, november 22—23—24.

Dobra—Dobra, (Hunyad vm.) szepl. 21, nov. 8.

Dognácska—Dognecea (Krassószőrény vm.) szepl. 8.

Dragomérff—Dragomireşti, vizkereszt előtti, Péter és Pál után, Szent Mihály után eső hétfői napokon. Hetiv. hétfőn.

Drág—Drag (Kolozs vm.), husvét előtti nagycsütörtökön, a juliusi és augusztusi vásárokat megelőzőleg 2—2 nap, a többi előtti 1 nap állatvásár, jul. 6, augusztus 18, nov. 7.

Dragus—Drăguş, február 27—28, július 21 állatvásár.

Egeres—Aghireş, febr. 1, május 3, augusztus 1, nov. 3.

Egerhát—Argihai, január 1—2, gör. kath. husvét megelőző szerda és csütörtök, július 31, augusztus 1. Gör. kath. kisboldogasszony (kisasszony) napján és előtte való napon. Első napon állatvásár.

Egeres—Igriş, augusztus 23 előtti vasárnap.

Előpatok—Válcel, aug. 17, 18, 19.

Egerszeg—Cornăţel, márc. 31, ápr. 1, aug. 1—2.

Erdőd—Ardea (Szatmár vm.) febr. 2 után, husvét előtti, pünköst előtti, jul. 2, szepl. 14, nov. 1, dec. 16 utáni csüt.

Érmihályfalva—Mihailău (Bihar vm.), március 14, jun. 27, szepl. 6, dec. 12, az állatvásár a kirakóvásárt megelőző napon tartatik.

Erzsébetváros—Ibaşfalău, jan. 27. Gyümölcsoltó boldogasszony utáni nap; Áldozó csütörtök utáni nap, július 5, szepl. 21, november 20, megelőző 3 nap marhavásár.

Erdőszáda—Ardusat, március és június első hetében, augusztus harmadik és nov. második hetében levő pénteken; hetivásár péntek.

Érendréd—Andrid, ápr. 10, okt. 15, s ha ezek nem keddre esnek, akkor következő kedd.

Etyek, május 8—10, szepl. 9—10. napokat magába foglaló hét szerda és csütörtökén.

Élesd—Aleşd, márciusban Mátyás nap utáni szerdán és csütörtökön: június havában Alajos nap előtti héten, csütörtökön és pénteken; szepl. havában Máté nap hetében csütörtökön és pénteken; dec. havában Luca hetében csütörtöki és pénteki napokon és pedig az állatvásárral, a vásár első napján szarvasmarha és ló, a vásár második napján sertés-, juh- és kecskevásár.

Facsád—Făget, Keresztelő Szent János, Szent Tódor, Virágvasárnap, Szent Péter, Szent Mária, Szent Duru és Szent Miklós előtti 4. napon.

Farkaslaka—Lupeni, május 8, augusztus 19, november 12, A kirakóvásárt megelőző 2 napon állatvásár.

Feketehalom—Codlea, április 25, szeptember 30, megelőzőleg egy-egy nap állatv.

Feketetót—Tăut, jan. 25. előtti hétfőn, április 5, július 15 és okt. 16 napjait követő hétfőn kirakó és állatvásárok.

Felkenyér—Vinerea, husvét utáni péntek és de

Felmér—Felmer, ápr. 1—2, szept. 1—2 állatv.

Felsőbajom—Boian, április 1, augusztus 1, ezt megelőző 3 nap állatvásár.

Felsőbánya—Baia-spie, jan. Vizkereszt m. fogl. héten, Ker. járó hétben, jul. Apost. oszlása és okt. Szent Ferenc nap hetében hétfőn és kedden.

Felsőszálaspatak—Sălășul de Sus, május 5, október 11.

Felsővízó és Középvízó—Vișeu de Sus (Vișeu Mijlocie). (Máramaros vm.) gör. kath. Szent György, Szent Illés és Szent Demeter napokat követő hétfő és kedd, márc. 5, szept. 10 állatvásár.

Felvinc—Vinful de Sus, „Oculi“ vasárnap utáni hétfőn: márc. 20, jun. 8, aug. 24 és nov. 19. Megelőző 3 napon át marhavásár.

Feltót—Tanfi, április harmadik és szept. első hétfőjén. Kirakó- és állatv. egy napon.

Ferenchalom—Feren dia (Torontál vm.), március 1. szomb., augusztus 16 követő szombaton.

Fogaras—Făgăraș, Pünköst utáni csütörtök, szept. 9, dec. 6. Minden vásár négy napig tart, az illető napot megelőzőleg két nap baromvásár.

Gátalja—Gătaia, jan. 20, ápr. 20, jul. 20, nov. 20.

Gernyeszeg—Gârnești, január 14, máj. 15, aug. 16, nov. 19. Megelőző 3 nap állatvásár.

Gerend—Grind, július 26, október 7.

Görcsöny—Gârceni (Szilágy vm.), márc. 19, jun. 24, szept. 21, nov. 25.

Gyalu—Gilău, július 24, dec. 11.

Gyamata (Temes megye) január 16, április 20, július október 20.

Gyéres—Ghiriș, február 3, jul. 8, okt. 21.

Gyimesalsólok—Lunca de Jos, márc. 30—31, okt. 29—30 és következő napokon kirakóvásár.

Gyulafehérvár—Alba Iulia, a husvét előtti kedden, július 26, szeptember 30, december 17. Megelőzőleg 3 nap állatvásár. Kedden és szombaton hetivásár.

Gyorok—Gioroc, márc. 15, szeptember 29, vasárnapi napon, Kirakó- és állatvásár egy napon.

Hadad—Hodod, ujév 2-ik hetében, Gerg., Áld. csüt., Szt. László, Mária Magd. és Demeter hetében hétfőn és kedden, első nap állatvásár.

Hagymáslápos—Lăpușel, Gyömölcsoltó boldogasszony és Szent Miklós napokon.

Halmi—Halmeu (Szatmár megye), január 1, március 1, április 24 és pünköst előtti hétfőn és kedden; s azokon a hetek hétfőjén és keddjén, melyek magukban foglalják jul. 13, aug. 14 és nov. 30-át.

Hátszeg—Hafeg, febr. 15, aug. 28, Gyertyaszentelő boldogasszony, illetve Nagyboldogasszony napja, febr. 15. megelőző 3 napon baromv., aug. 22—24 juh-, aug. 25—27 szarvasmarhavásár, hétfőn hetivásár állatfelhajtással.

Havasmező—Poienile, ó-pünköst, Ó-illés előtt egy héttel hétfőn és kedden, október 13-át megelőző hét hétfőjén és keddjén, azon esetben, ha október 13 vasárnapra esik, ugy ugyanazon hét hétfő és kedd napján. Vasárnap csak kirakóvásár.

Héjjasfalva—Hașfalău, március 28 és december 2. Megelőző napon állatvásár.

Homoród—Homorod, március 15—17, jul. 4—6, nov. 15—17 állatvásár, termény és házi iparcikkkel.

Hosszufalu—Satu-lung, Hamvazó szerda utáni, Áldozócsüt. utáni, jul. K. Sz. János utáni és szept. Szent Ker. felmagaszt. utáni péntek.

Jakabfalva—Iacobeni, ápr. 22—24, okt. 26—28, két nappal előbb állatvásár.

Jaszenova (Temes megye), május 21, szept. 11.

Józseffalva, április 15, jun. 20, szept. 29. vasárnap és hétfő.

Kacza—Cafa, május 7, szeptember 16, megelőzőleg egy nap állatvásár.

Kákófalva—Cacova, Szent György, Mihály, Mária el. csütörtökön.

Kakova—Cacova, (Krassó-Szörény m.), máj. 1—2, nov. 2.

Kal—Cal, január 19—22, máj. 22—25, okt. 1—4.

Kapnikbánya—Capnic, Szt. József és Szt. Mihály napján kirakóvásár, hetivásár szomb. *Kányád—Uliașul*, ápr. 4, 5, 6, 7, augusztus 14, 15, 16, 17, november 4, 5, 6, 7, utolsó nap kirakóvásár. Juhv. ápr. 3, nov. 3.

Kápolnás—Căpălnaș, máj. 6, márc. 22, jul. 7, szept. 29, nov. 21.

Kápolnásfalu—Căpălnița, jun. 28, a kirakóvásárt megelőzőleg 2 nap állatvásár.

Kápolnokmonostor—Căpolnic Mănăstur, febr. 26, jun. 1, aug. 26 és december 6-át magába foglaló hét keddjén állatvásár, szerdáján kirakóv.

Károlyfalva (Temes megye) márc. 19, 20, 21, jun. 10, 11, 12, szept. 20, 21, 22, nov. 7, 8, 9. Ha a vásár első napja nem csütörtöki napra esik, akkor az illető vásár mindig a határnapot követő csütört. naptól kezdve lesz tartandó. Állatvásár az első két napon, kirakóvásár az utolsó napon.

Kecel—Căfel, máj. 27, jun. 27, szept. 1.

Kendilóna—Lona, jan. 23, május 24.

Kékes—Cheuchiș, (Szolnok-Doboka m.), április 6, október 30.

Kémer—Camăr, máj. második hetében hétfő és kedd, november 1-et megelőző hétfő és kedd.

Keresd—Criș, január 16.

Keresztes—Cristiș, május 29, szept. 12.

Kézdivásárhely—Târgul-săcușesc, január 3 és május 2 után hétfőn, Simon Juda napján. Megelőzőleg 3 nap állatvásár.

Királyfalva (Temes megye) július 7, nov. 17.

Kisjenő—Chișinău (Arad vm.), Szentgyörgy (ápr. 24.) előtti szombaton és vasárnap, szept. 29-ét megelőző szomb. és vasárnap és december első hetének szomb. és vasárnapján. Szombaton állatvásár, vasárnap kirakóvásár. Jul. 2-át megelőző hétfőn és kedden állatvásár. Kedden hetivásár állatfelhajtással.

Kibéd—Chibed, febr. 16, május 19, december 2. Megelőző 3 nap állatvásár.

Királydaróc—Crai-daroff, február 2, április 9, május 28, július 25, szeptember 9, nov. 12, dec. 24, hetivásár, csüt. állatvásárral.

Kiskapus—Copsa-mică, (Nagyküüllő m.), ápr. 21—22 juhvásár, 25—27 állatvásár, 28-án kirakóvásár, aug. 21—22 állatvásár, 25-án kirakóvásár.

Kisselyk—Șeica-mică, június 24, november 11, az utóbbi megelőzőleg 2 nap állatvásár.

Kiszető (Temes m.), június 18, október 15.

Kolozs—Cojocna, február 10, husvét utáni szerdán, november 5. Hétfőn hetivásár.

Kolozsvár—Cluj, jan. 10, márc. 12, jun. 13, szept. 1, nov. 2, máj. 5. juhvásár.

Koltó—Coltău, jan. 6, ápr. 24, jun. 24, szept. 29.

Korond—Corund, jan. 18, máj. 15, jul. 4, aug. 25.

Koródszentmárton—Coroiu Săn-Mărtin, márc. 15, aug. 1, okt. 30.

Koruja, máj. 19—20, szeptember 8—9.

Komlód—Comlod (Bánát), március 5, július 15, szept. első vasárnapján.

Kovászna—Covasna, febr. 11, máj. 2, jul. 22, nov. 11.

Köboldogfalva—Sânta Maria de Piatră, jan. 12, husvét után 4 nap.

Körösbánya—Baia de Criș, március, június, szeptember és december hó 3. szerdáján.

Köröspatak—Crișeni, Mátyás nap, jun. 16, okt. 4.

Krassóvár—Crașova, (Krassó-Szörény v.), ápr. 23—24, első nap állatvásár, jun. 28—29, aug. 14—16 csak kirakóvásár.

Krassó—Crassău, (Szatmár m.), máj. 2, jul. 2, szept. első és nov. második kedden.

Kraszna—Crasna, jan. hóban eső harmadik hétfő és kedd, április, július és október hónapokban eső 2-ik hétfőn és kedden.

Krasznabélték—Belchiugul Codrului, febr. 10, március 31, május 19, július 21, szept. 22, november 10, dec. 22.

Karlya—Curtea (Krassó-Szörény m.), jun. 2, szept. 26.

Lajosfalva—Cârlibaba nouă jan. 25, máj. 25, Kereszt felm.

Lekence—Lechinfa, (Szatmár m.), március 1, július 6.

Lekence—Lechinfa, (Beszterce-Naszód m.), márc. 1—2, április 25—26, június 1, szept. 20—21. Marhavásár 2 nappal előbb.

Lippa—Lipova, Szt. György Szent Illés, Kisasszony és Szt. Mihályt előző vasárnap. Megelőző pénteken és szombaton állatvásár.

Lövete—Lueta, január 13, 14, 15, ápr. 3, 4, 5, jul. 30, 31, aug. 1, okt. 13, 14, 15. Utolsó napokon kirakóvásár.

Lugos—Lugoj, február 10, május 10, július 2—4 és okt. 21. — Megelőzőleg péntek, szombat és vasárnap.

Lupsa—Lupșa, január 14, május 4, szeptember 19, megelőzőleg 3 nap marhavásár.

Magyarláros—Lăpușul, január 18—19, május 13—14, jul. 6—7, szeptember 26—27, első nap állatvásár.

Magyarnemes—Nimigea ungurească, jan. 15, május 4, augusztus 14, november 15.

Máramarossziget—Sighet, hetivásár kedd és péntek állatvásárral; bőjt első hétfő és kedd napjain, ónaplár szerint pünköst hétfő és kedd, illés-napot magába foglaló hét hétfő és kedd napjain, ha pedig illés vasárnapra esik, a következő hét hétfőjén és keddjén, október 13-át magába foglaló hét hétfőjén és keddjén, ha október 13 vasárnapra esik, a következő hét ugyanazon napjain, december 2-ik felének első hétfőjén és keddjén. Ezen hétfő és keddi napok csupán a marhavásárookra vonatkoznak, kirakóvásárok mindenkor az egész vásári héten tartanak. Szeptember 1—2 napjain kirakó és marhavásár tartatik olyformán, hogy ha a fenti napok valamelyike vasárnapra, vagy római, illetve gör. kath. ünnepre esnek, a vásár a vasárnapot, v. ünnepet követő napokon tartatik. Minden év november 5—6 napjain kirakó és állatvásár.

Magyarszentpál—Sânpaul (Kolozs m.), július 28.

Mária-Radna—Maria-Radna, áldozócsüörtök és ónaplár szerint október 6-át megelőző pénteken kirakó és állatvásár egy napon.

Margitta—Mărghita, jan. 6, április 24, július 15, szept. 14, nov. 5-ét magában foglaló hetek szerdáján és csütörtökjén állatvásár, pénteken kirakóvásár, az első két napon mindenkor állatvásár, a harmadik napon kirakóvásár.

Marosvásárhely—Târgul-Mureș, orsz. állatvásár jan. 13, 14, 15, 16, virágvasárnap előtti hétfő, kedd, szerda és csütörtökön. Urnap után való péntek, szombat, vasárnap és hétfő, aug. 31, szept. 1, 2, 5, november 7, 8, 9, 10. Országos kirakóvásár: január 17, virágvasárnap előtti péntek, Urnap utáni kedden, szeptember 4 és november 11.

Marosvécs—Brancovenești, július 2.

Mehádia—Mehadia, jan. 22, április 6, július 11, okt. 16.

Mercifalva—Carani (Temes m.), április 20, augusztus 10.

Mezőbodon—Budiul de Câmpie, az ónaplár szerint pünkösti ünnepek után következő napon. Megelőző 3 nap állatvásár.

Mezőtelegd—Tileagd, ápr. harmadik és december első szerdáján kirakó és állatv.

Misztótfalva—Tăuții de jos, (Szatmármegye) máj. 3. és nov. 25. magába foglaló hetek hétfői és keddi napjain, első nap állatvásár.

Módos—Modoș, márc. 25, jun. 26, szept. 1, okt. 26-át megelőző vasárnapokon.

Monor—Monor, (Beszterce Naszód vm) május 31, szept. 27. vásártér hiánya miatt betiltatott.

Monora—Mănărade, jun. 5, okt. 28. Egy nappal előbb állatvásár.

Monostor—Mănăștur, február 26-át tartalmazó hét keddjén, június 1, augusztus 26, december 6. Kedden hetiv.

Moravica (Temes m.), ápr. és okt. hónapok első vasárnapján.

Móricfeld—Moriffeld, febr. máj., aug., nov. 3—4.

Nádas—Nadăşul săşesc, febr. 5, ápr. 28, okt. 30. (ün-
nep eseten a következő nap.

Nagybánya — Baia-Mare,
Oculi vasárnap után, Urnap
után, augusztus Sz. Isván
után és nov. Márton nap után,
mindig hétfőn és kedden,
minden év január 3-ik vásár-
napját követő hétfőn állatv.,
kedden és szerdán kirakóv.

Nagybaromlak—Motişdorf
márc. 16, pünköst után har-
madik nap, nov. 2.

Nagybárd—Borodul-mare,
(Biharmegye) Gergely nap
(márc. 12) utáni hétfőn, Péter
és Pál napját magában fog-
laló hét hétfőjén, Boldogasz-
zony napját (aug. 15) és
Márton napját (nov. 11.) ma-
gában foglaló hetek hétfői
napján kirakó és állatvásár.

**Nagybočskó—Băscăiul-
mare,** hetivásár szerdán és
pedig kirakóvásár sertésfel-
hajlással.

**Nagyborosnyó—Boroşneul
mare,** febr. 16, máj. 15, aug.
25, nov. 19, ha ünnep, a kö-
vetkező napon.

Nagydisznód — Cignadte,
jun. 30, aug. 29.

Nagyenyed—Aind, jan. 25,
máj. 8, aug. 19, okt. 16, három
nappal előbb állatvásár. Éven-
kint május 1-től 7 napon át
juhvásár.

Nagyfalva—Naşfalău (Szi-
lágymegye), Vízkereszt utáni
héten, szerdán és csütörtökön,
márciusi bőjt közepének he-
tében, Szent György napot
(április 22) magában foglaló
héten, július harmadik heté-
ben, szept. harmadik hetében,
november második hetében,
valamennyi vásár a megjelölt
hetek szerda és csütörtök
napján tartatik.

Nagyhalmagy — Hălmăgiu,
nagybőjt első hetében, virág-
vasárnap előtti héten, Péter
és Pál hetében, Kisasszony
és Borbála napokat magába
foglaló heteken, minden szom-
baton kirakó- és állatvásár.

Nagyida—Inda-mare orsz.
kirakóvásár máj. 21, jul. 24,
szept. 12, okt. 16, dec. 22.

Nagyilonda—Ilonda-mare,
febr. 9—10, máj. 1—2, okt.
15—16. Első nap állatvásár,
második nap kirakóvásár.

Nagykapus — Copşa-mare,
aug. 24, 21—22-én állatvásár.
Nagykomlós—Comloş,
márc. 5, jun. 15, szept. 1.

Nagykároly—Careii-mare,
hétfő és péntek általános,
február 4, április 15, június
3, július 1, szeptember 16,
november 5, december 9-ét
m. fogl. hetekben hétfőn.

Nagylak—Nădlac, ápr. 24
és szeptember 29-ét magában
fogl. hetekben, mindig szom-
bat és vasárnap. A január
6-ika után következő legkö-
zelebbi, valamint július hó
2-ik szombatján és vasárnap.

**Nagymajtény—Moflinul
mare,** febr. 5, ápr. 16, máj.
15, jul. 10, szept. 18, nov. 6,
dec. 11.

Nagyपालád (Szatmármegye)
febr. 14, máj. 9, aug. 1, okt.
24. Ha e napok ünnepre es-
nek, az előtte való hétfőn

**Nagysármás — Şarmaşul-
mare (Kolozm.),** január 17,
ápr. 20, okt. 10, megelőzőleg
2 napon állatvásár.

**Nagysomkut — Somcuta-
mare,** Oculi vasárnap előtti
szerda és csütörtök, Urnap
előtti szerda és Urnap, aug.
20, nov. 11 előtti szerda és
csütörtök; első nap állatv.

Nagyszalonta—Salonta, a
febr. 15, ápr. 15, jul. 15 és
nov. 15-ét magába foglaló
héten pénteken és szombaton,
az állatvásár mindenkor az
első napon tartatik meg.

Nagyszeben — Sibiu, Víz-
kereszt nap utáni hétfőn, máj.
3, szept. 14, megelőző 7 nap
állatvásár.

Nagytárna — Tarna-mare
(Szatmárm.) febr. 16, ápr. 1,
máj. 1, jul. 26, okt. 28 és
dec. 11. napokat m. foglaló
hetek hétfőjén és keddjén.

Nagyvárad—Oradea, hétfő
és kedd általános vásár, péntek
csupán kirakóvásár. Márc.
12, jun. 21, szept. 8, dec. 8-át
magába foglaló héten mindig
pénteken kezdődnek s a kö-
vetkező sorrendben tartatnak
meg: pénteken és szombaton
sertés- és juhvásár, vasárnap,
hétfőn, kedden termény-, ba-
romfi, sertés- és lóvásár;
vasárnap, hétfőn, kedden,
szerdán, csütörtökön és pénteken
általános vásár.

**Nagyzerénd—Zerindul-
mare (Aradmegye)** jan. 14,
szept. 1.

Nagyzsombor — Jimborul,
jan. 20, husvét és pünköst
harmadnapján, nov. 22

Nagyzsám (Temesmegye),
Szt. György és Szt. Mihály
előtti vasárnap.

Naszód—Năşăud, máj. 27,
Szt. Bertalan után következő
2-ik szerdán, nov. 8, 2 nappal
előbb állatvásár.

Németbogsán — Bocşa,
(Krassó Szörény-megye) Fe-
kelevasárnap előtti héten, má-
jus: Szt. János napját magába
foglaló héten, Péter és Pál
ünnepe után, szeptember 18
után, mindenkor csütörtökön,
pénteken és szombaton.

Németszentpéter, aug. 16,
ha vasárnapra esnek, úgy rá-
következő hétfőn.

Nickyfalva — Nişchidorf
(Temes m.) május 23, aug. 7,
egy nap állatvásár.

**Nyárádkarácsony—Crăciun-
neşti,** augusztus 27.

**Nyárádszereda—Mercuria
Niraj,** február 21—24, július
29—30, okt. 1—4, dec. 7—8,
szerdán hetivásár.

Óbesenyő—Beşeneva mare,
május 16, aug. 15, okt. 15.

Óklánd—Ocland, április 28
és okt. 27, a kirakóvásárt
megelőző 2 napon állatvásár.
Minden csütörtökön heti ki-
rakóvásár.

Ómoldova—Moldova veche,
április 21, augusztus 27-én
állatvásárok.

Ópécska—Pecica română,
a február 2-át és július 24-ét
megelőző szombat, vasárnap,
hétfő.

Óradna — Rodna veche,
febr. 26, megelőző szombat,
június és október hó utolsó
szombat, május 4, aug. 10 és
dec. 18 előtti szerdán, 2 nap-
pal előbb állatvásár, május
és aug. — 3 nappal előbb
állatvásár.

**Óravicafalva—Oraviţa ro-
mână,** március 25—26, július
27—28.

Órsova (Ó)—Orşova, má-
jus 1—3, szept. 17—19 és
állatvásárok.

Ósínka—Şinca veche, ápr.
29, okt. 24 állatvásár, kö-
vetkező napon kirakóvásár.

Orcivalva-Cocota, (Temesmegye) ápr. 24, szept. 8.

Oravica-Oravița, (Román) márc. 25, július 25.

Pankota-Pâncota, május 3, aug. 1, okt. 15, kirakó és állatvásár 1 nap.

Pâncélcseh - Pantceu, június 23-24, szept. 9-10, első nap állatvásár.

Papole-Păpăuți, febr. 14 utáni, pünköst előtti, aug. 19 utáni és okt. 29. utáni hétfőn.

Párdány-Pardani (Torontál megye) május 16.

Panlis (Temes m.), május 5, október 1.

Pécska (Magyar)-Pecica (Ungurească) május 9 és szept. 14-et megelőző szombat, vasárnap és hétfő, szombaton állatvásár.

Perjámos-Periamoș, ápr. 24, június 15, szept. 24.

Petres-Petriș (Beszterce-Naszód m.), ápr. Hugó és október Simon Juda napján.

Petrozsény - Petroșeni, május 15., okt. 15. kirakó és állatvásár.

Piskolt (Bihar m.), márc. 1. és szept. 1. előtti szerdán.

Puszlakamarás-Cămărașul deșert, orsz. kirakó és gyümölcs vásár július 8.

Radna: lásd Óradna és Mária-Radna alatt.

Resicabánya-Reșița, (Krassó-Szörény m.) Virágvasárnap előtti pénteken, illetve előtte való pénteken.

Román-Oravica-Oravița Română, márc. 25, július 25.

Románlapos - Lăpușul Românesc, (Szolnok-Doboka m.) mindig ónapta szerinti Újévnapján, Gyümölcsoltó Boldogasszony és megelőző napon, Pünköst 2-ik és 3-ik nap, Kisasszony nap és a megelőző napon, első nap állatvásár.

Rozsnyó - Râșnov (Brassó m.), jan. 25, jul. 12, előző egy nap állatvásár. Állatvásár minden szerdán.

Sarmaság-Șarmășag április és június második, aug. és okt. 3-ik heteiben szerda és csütörtök. Hétfőn heli-

Sárköz-Livida, heli-
vásár kedden, február 16,
május 15, július 20, szept. 20
és december 6. napját magába
foglaló hetek hétfőjén és
keddjén.

Segesvár-Sighișoara,
márc. 15-17, jun. 23-25,
nov. 3-5; 2 nap állatvásár,
márc. 12. tenyészállatvásár.

Selénd - Șilindia,
(Arad m.), május 25, okt. 2,
dec. 13-t követő vasárnap.
Állatvásár a kirakóvásárral
egy napon.

Simánd - Șimandul
de jos, febr. 13, május 15
és szept. 13. hetében vasár-
nap és szombat állatvásár.

Simon-Șimon, aug. 9,
november 21.

Soborsin-Șoborșin,
február 14, május 3, aug. 18,
dec. 3, kirakó és állatvásár
egy napon.

Somkerék - Șintereag, febr. 2-3, jun. 23-24.
Első nap állatvásár.

**Sósmező - Poiana-
Seratu**, április 1-ét tartal-
mazó héten szerdán és csü-
törtökön, május 19-20, július
14-15, okt. 25-26. Első nap-
on baromvásár, mindkét nap
kirakóvásár, szerdán heli-
vásár.

Sóvárád-Săraț, jan.
7-8, május 7-8, aug. 29-30,
december 19-20.

**Stájerlak - Ștaier-
dorf**. Anina, Szt.-háromság
vasárnapján, október második
vasárnapján.

Sütelmed - Silineghiu,
január 13-14, Pünköst má-
sod- és harmadnapján, aug.
27-28. Kedd heli-
vásár.

Szamosujvár-Gherla
febr. 3-5, ápr. 29-30, máj.
1, jul. 23-25, okt. 26-28.

**Szászkabánya-Sâsca
Montană**, május 6-át meg-
előző pénteken és szombaton,
ha azonban május 6 péntekre
esik, ugy az napon és a kö-
vetkező szombaton; július
6-7-én, szept. 21-ét megelőző
pénteken és szombaton, ha
azonban szept. 21. péntekre
esik, ugy aznapon és a kö-
vetkező szombaton.

**Szászrégen-Reghi-
n**ul Săsesc, febr. 11-19,
máj. 1-12, jul. 30, aug. 10,
okt. 15-23, utolsó nap ki-
rakóvásár.

Szaiárd-Sălard, feb-
ruár és aug. 1 előtti szerdán.
**Szamoskrassó-Că-
rășeu**, május és július má-
sodik keddjén, szept. első
keddi és nov. második keddi
napján.

**Szászsebes - Șebeșul
Săsesc**, Mühlbach, ja-
nuár 29, április 24, aug. 24,
előzőleg 3 nap állatvásár, ápr.
6-8, aug. 10-12 juhvásár,
május 30-31 állatvásár.

**Szatmárnémeti-Săt-
mar**, febr. 2, márc. 19, máj.
1, jul. 2, szept. 29, nov. 21.
magában foglaló hetek ked-
jén és szerdáján, 1 nap állatv.

**Székelyhid - Săcu-
eni** (Biharmegye), febr. 19,
máj. 1, június 24, szept. 29,
nov. 25, dec. 25, magába-
foglaló hetekben pénteken.
Ezenkívül husvét és pünköst
előtti héten szerdán, csütörtök-
ön és pénteken, 1 nap állatv.

**Székelyszeresztur-
Cristur**, febr. 21-22, máj.
1-4, jul. 4-7, szept. 8-11,
3 nap állatvásár, márc. 2-án
tenyészbikavásár, márc. 2-án
tehén és üszővásár, minden
szombaton heli-
vásár állatfel-
hajtással.

Székelyeke (Temes-
megye) jun. 1, szept. 28,
orsz. állatvásár.

**Székeljudvarhely-
Odorheiu**. Bójköz utáni
szerda és csütörtök, Urnapja
utáni hétfő és kedd, október
4-5, december 21-22, három-
nap állatvásár, ha akár a
kirakó-, akár a marhavásárt
első napja ünnep, akkor a
vásár a következő napon
kezdődik, ápr. 10-12, szept.
28-30 juhvásár.

Székesut (Temesmegye)
jan. 25, jul. 27, okt. 23. Orsz.
vásárokat nem tartja meg.

Semlak - Semlac,
Judica vasárnap előtti két héttel
és Péter és Pál előtti 2 héttel
vasárnap és hétfőn, október
harmadik vasárnapján és a
rákövetkező hétfőn.

**Szenigörgy - Sân-
georgiu** (Beszt. Naszód
megye), febr. 1, máj. 8, aug.
1, nov. 1, 3 nappal előbb
állatvásár.

Szentjobb - Sâniob,
(Biharm.), ápr. és aug. első
hétfő orsz. kirakó- és állatv.

Seplak—**Seplak** (Bihar-megye), a böjt második hetében, Szt. György előtti héten. Lőrinc napját magába foglaló héten, okt. első hetében, minden kedden kirakó és állatvásár.

Szilágycseh—**Cehul Silvaniei**, hushagyó keddi utáni szerdán és csütörtökön, Husvét előtt másfél héttel szerdán és csütörtökön. Aug. második hetében szerdán és csütörtökön, Urnapja utáni szerdán és csütörtökön. Lukács-nap utáni szerdán és csütörtökön. Karácsony hetét megelőző szerdán és csütörtökön. Péter és Pál utáni szerdán és csütörtökön.

Szilágynagyfalu—**Násfalău**, orsz. állatvásár Vízkereszt utáni hét szerdáján, márciusi böjtközepe hetének szerdáján, Szt. György napját magában foglaló hét után következő szerdán, jul. harmadik hetének szerdáján, nov. második hetének szerdáján. Kirakóvásár mindig a heti szerdák után való csüt.

Szilágysomlyó—**Șimleul Silvaniei**, március, június, szeptember, december 20-át tartalmazó hetek csütörtök és pénteken. Március 23—24, június 22—23, szept. 21—22, dec. 21—22. Péntek hetivásár.

Színérváralja—**Seini Felix**, április, Gyula, július, Ince és okt. Teréz napokat magába foglaló héten hétfőn és kedden.

Szinye—**Sina** (Dés mellett), orsz. kirakóvásár jan. 15, márc. 26, június 27, október 15.

Szolcsva—**Șelciova**, ápr. 15—16, máj. 20.

Tasnád—**Tășnad**, Bálint hetében pénteken, husvét előző nagycsütörtökön; máj. Szaniszló, jul. Sárkány Boldogasszony napja, szeptember Kiszasszony-napja, okt. Gál és nov. Márton napok heteiben pénteken.

Teke—**Teaca** (Kolozs-megye), febr. 1, máj. 1, ezt megelőzőleg április 11—14 juhvásár; június 27, november 5, megelőzőleg 2 nap állatv.

Telegd—**Tileagd** (Bihar-megye), április 3-ik és december első hetének szerdai napján.

Temesbökény—**Butin**, ápr. 25, jul. 24, okt. 15, dec. 20.

Temesfüves—**Fibis**, márc. 10, máj. 10, nov. 10.

Temeshidegkut—**Guttenbrunu** (Temes megye), január 16, május 16, szept. 14.

Temesgyarmat—**Jarmata**, (Temes m.) jan. 16, május 16, szept. 14. Állatfelhajtás nélkül.

Temeskutas (Temesm.) május és okt. első keddjén.

Temesrékás, február 23—24, jun. 23—24, okt. 31, nov. 1. mindkét napon kirakó- és állatvásár együtt. Ha a határnapok elseje nem szombaton esik, úgy az azokat megelőző szombaton és vasárnapon.

Temesvár—**Timișoara** a vásárok 5 napon át tartanak, március 19, június 1, augusztus 15, szeptember 29, december 18 előtti csütörtökön kezdődőleg. — Szarvasmarhavásárok: március 19, július 1, aug. 10, szept. 28, dec. 14. Disznó- és juhvásárok: március 16—17, június 1—2, aug. 10—11, szept. 28—29, dec. 14—15. Lóvásárok: március 17—18, június 2—3, augusztus 11—12, szept. 29—30, dec. 15—16. Kirakóvásárok: március 16—20, június 1—5, augusztus 10—14, szept. 28-tól október 2-ig, dec. 14—18-ig.

Tenke—**Tinca**, (Bihar megye) március, június, szept. december hónapok negyedik hétfőjén kirakó és állatvásár.

Teregova, január 19, Gör. kel. husvét utáni első pénteken, július 6, Szent Demeter előtti pénteken. jul. 9, aug. 28, nov. 5, három nappal előbb állatvásár.

Torda—**Turda**, hamv. szerda utáni szombaton, április 24, július 24, szept. 8, okt. 31, dec. 6. Három nappal előbb állatvásár. Szombaton hetivásár.

Tótvárad—**Totvărădia**, január 20, ónaptár szerint husvét utáni csütörtökön, ónaptár szerinti Urnap, szept. 26. Kirakó és állatvásár 1 nap.

Tövis—**Teius**, febr. 29, aug. 28, nov. 8, három nappal előbb állatvásár, aug. 18—19 juhvásár.

Turc—**Turj**, (Szatmár m.) jan. 25, ápr. 15, jun. 24, szeptember 2, november 15.

Turterebeș—**Turung** (Szatmár m.) febr. 3-át, ápr. 6-át, augusztus 5-ét, okt. 13-át magukban foglaló hetek csütörtökjén.

Ujarad—**Aradul Nou**, (Temes megye) március 1, június 16, október 18.

Ujgyház (Leschkirch)—**Nocrich**, febr. 3. Krisztus mennybemenetele utáni nap és október 16-a utáni hétfőn, két nappal előbb állatvásár.

Ujfalu—**Neudorf**, május 13, augusztus 29, október 15, december 6.

Ujpécs—**Uipeci**, ápr. 4, augusztus 10, október 15 utáni vasárnapokon.

Ujszentanna—**Șântana**, (Arad megye) március, augusztus és október első szombatján. Ez utóbbi, ha nem vasárnapra esik, akkor a következő vasárnapon.

Ulma (Temes megye), május 26, augusztus 18. Az országos vásárokat nem tartja meg.

Vadász—**Vădas** (Arad megye) április 7, június 24. magába foglaló hét szerda napján kirakó és állatvásár.

Vajdahunyad—**Hunedoara**, ónaptár szerint „Laetare” előtti szombat, áldozócsütörtök, július 11, november 13, három nappal előbb állatvásár.

Vajdakamarás—**Vaidacamarăș**, március 19, július 24.

Vajdarécse—**Vaidarecea**, január 18—19, márc. 21—22, augusztus 1—2, első nap állatvásár, második nap kirekóvásár.

Vámosgálfalva—**Ganfalu**, hushagyó keddi előtt, husvét előtt és karácsony előtt eső vasárnap csak állatvásár.

Varadia—**Varadia**, április 4. utáni pénteken és szept. 4. előtti pénteken.

Várboksán — Bocşa română, pünköst vasárnap utáni kedd és október első keddjén.

Varsány — Vársand, (Aradmegye) október 2.

Varjas — Varias, április 1, szeptember 1, december 1.

Várhely — Grădişte, (Hunyad megye) ónaplár szerint husvét után következő 2 szombat, október 20.

Vármező — Buciu, országos állatvásár február, május, augusztus és november hónapok második szerda napján s az ezeket követő csütörtök napokon kirakóvásár. Hetivásár minden csütörtökön állatfelhajással.

Végvár — Tormac, április 17, jun. 15, szept. 13, nov. 15. napokat magába foglaló hetek péntek, szombat és vasárnapján. Ha e napok valamelyikére sátorosfennes esik, úgy egy héttel később a vásárok három naposak.

Vermes — Vermeş, május 10, október 8.

Verespatak — Roşia de munie, március utolsó és október második hetében pénteken és szombaton. 1—1 nap állatvásár.

Vaskóh — Vaşcau (Biharmegye) február, április, június, augusztus, október és december első pénteken.

Világos — Şiria (Aradmegye), bójt köz. napon, jun. 1-ét követő vasárnap, aug. 2-ik hetében és Szt. András napját magába foglaló héten első vasárnap, 1-1 nap állatvásár.

Vinga (Temesmegye), gör. kel. naptár szerint áld. csüt. előtti vasárnap, Szt. István, és Szt. Mihály nap utáni első vasárnap.

Vingárd, orsz. állatvásár febr. 10—11, szept. 10—11, orsz. kirakóvásár febr. 12, máj. 12, és szept. 12.

Visó (Felső) — Vişeu de Sus (Máramarosmegye), április 19, aug. 1, nov. 7. utáni hétfő és kedd.

Vizakna — Ocna Sibiului, ápr. 1, aug. 6, dec. 20. kirakóvásár, előzőleg 3—3 nap állatvásár.

Zalatna — Zlatna, március 19, június 16—18, aug. 30—31, szept. 1, két nappal előbb állatvásár.

Zaránd — Zaránd (Aradmegye), hamvazószerda utáni vasárnap, pünköst, Boldogasszony napja és dec. 17. előtti vasárnap, 1 nappal előbb állatvásár.

Zám — Zam (Hunyadm.), január 29 és nagy bójt negyedik hetében levő szerdán, június 3, július 21, szeptember 11—27, december 13.

Zentelke — Zam (Cococna), márc. 30. szept. 14.

Zilah — Zalău, március, június, szeptember és december hónapok első szerda és csütörtök napjain.

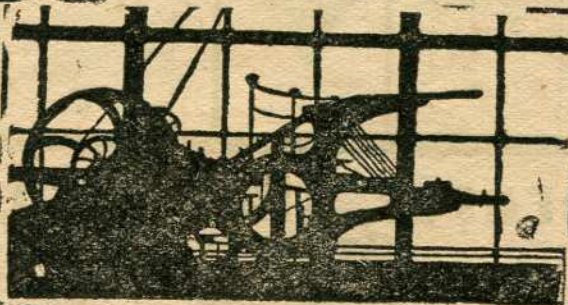
Zsibó — Jibou, február 13—14, május 4—5, július 10—11, október 10—11, dec. 17—18.

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDA, TANKÖNYV- ÉS UJSÁGKIADÓ-VÁLLALAT, ☼ KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

TELEFON

G-22

TELEFON

G-22

O-R-A-D-E-A

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZÁM
A REFORMÁTUS TANITÓNŐKÉPZŐ-INTÉZET ÉPÜLETÉBEN

NAGYVÁRAD

KÉSZIT: MINDENFÉLE KERESKEDELMI ÉS MAGÁN-
NYOMTATVÁNYOKAT CSINOS, TISZTA KIVITELBEN,
JUTÁNYOS NAPI ÁRAKON. ☼ ALAPITTATOTT: 1909.

**Magyar Általános
Hitelbank fiókjai**

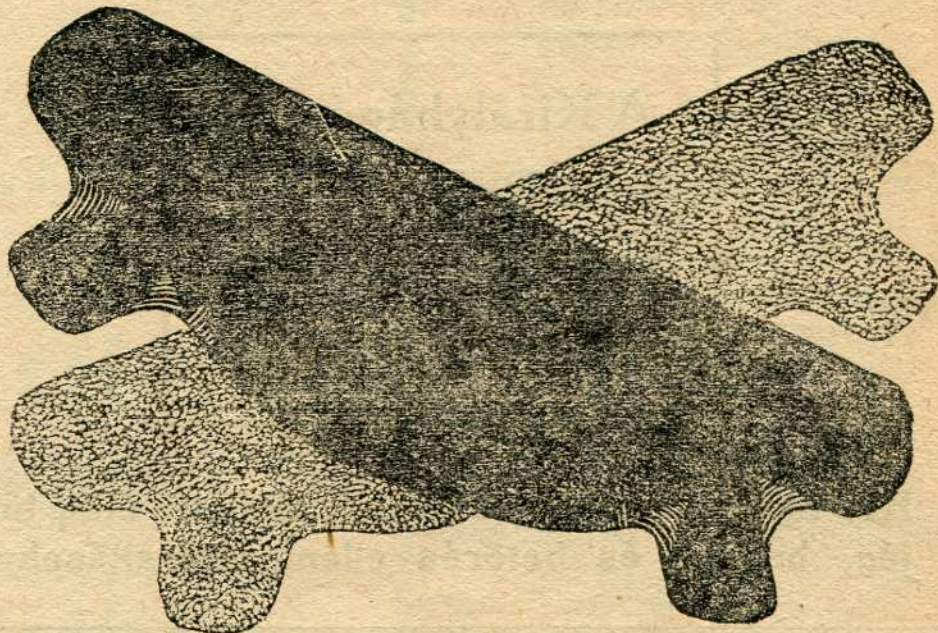
**Braşov, Timişoara,
Oradea
Brassó,
Temesvár, Nagyvárad**

IFJ. CSER JÁNOS

ÉS TÁRSA

TIMÁR-TELEPE

ORADEA—NAGYVÁRAD
Str. Dr N. Bolchaş [Lovas-utca] 6.

Gyárt:

Zsiros, fekete, barkás és sima te-
hén-, ló- és borjubőröket, valamint
vixos-, szerszám-, szines- [crom]
bélés- és mindennemű bőröket.

Fonciera Általános Biztosító

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
CLUJ—KOLOZSVÁR

VEZÉRÜGYNÖKSÉG:
Oradea, Rimanóczy-u. 2.

A Királyhágómel-
léki Ref. Egyház-
kerület szerző-
dékes biztosítója

Köt előnyös díj és feltételek mellett: élet, tűz,
jég, baleset és betörés elleni biztosításokat.

VEISZLOVITS ADOLF ÉS FIA

Első

nagyváradai temetkezési vállalata és márványművek gyára

„Concordia Entreprise des pompes funebres“

ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 13. Alapított: 1858. évben

**Biharmegyei
Takarékpénztár
és Gazdasági Bank
ORADEA—NAGYVÁRAD**

Alapítva: 1872.

Telefon: 1-48, 4-89, 4-17.

Saját tőke: Lei 36.000,000

Sürgöncim: Biharcassa

Foglalkozik a bank-
üzlet minden ágával.

Deviza-üzletek kötése
sére felhatalmazva.

Takarékbetétek.

Folyósámlák.

DERBY

Cipőgyár R.-t. Oradea

Saját tőke: Lei 20.000,000

20 saját fióküzlet
az ország minden
nagyobb városában
Gyárt mindenfajta
cipőt a legegyszerűbbtől a legluxu-
riösebb kivitelig.

A „DERBY“ cipőnél olcsóbb van,
de jobb nincs!

**Feketeerdői
üveggyár r.-t.**

**Padurea-Neagra
Feketeerdő**

Alapítva: 1840.

Az ország egyik legnagyobb
és legrégebb üveggyára.

Gyárt mindenfajta fuvott és
csiszolt üvegárut.

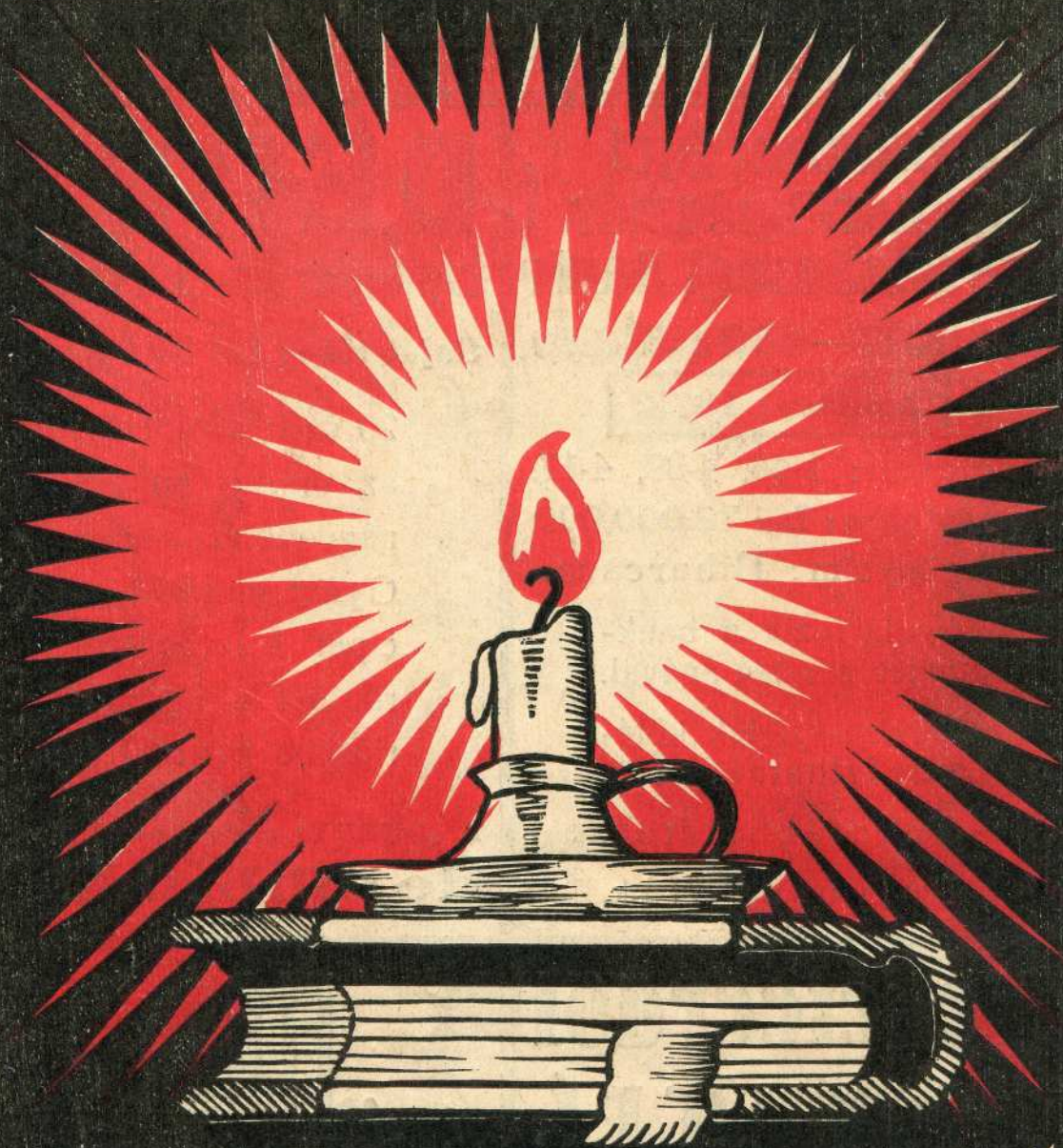
„FLORA“

stearingyertya és szappangyár
Részv.-társ.

ORADEA

Alaptőke: Lei 5.000,000

Flora szappan
és Flora gyertya
a vezető márka!

•ROMÁN•

BÉRES KÁROLY

a Királyhágómelléki Egyházkerület zsoltárai
és hittankönyveinek kiadója és bizományosa

Telefon: 6-22 ✻ 1909 alapítva.

ORADEA - NAGYVÁRAD

STR. IOSIF VULCAN (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.